32003O0016

8.3.2004 *DZIENNIK URZĘDOWY UNII EUROPEJSKIEJ* L 69/1

WYTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 1 grudnia 2003 r.

zmieniające wytyczne EBC/2000/7 dotyczące instrumentów polityki monetarnej oraz procedur Eurosystemu

(EBC/2003/16)

(2004/202/WE)

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, a w szczególności jego art. 105 ust. 2 tiret pierwsze,

uwzględniając Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, w szczególności jego art. 12 ust. 1, art. 14 ust. 3 w związku z art. 3 ust. 1 tiret pierwsze, art. 18 ust. 2 oraz ustępem pierwszym art. 20,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Osiągnięcie jednolitej polityki monetarnej wymaga zdefiniowania instrumentów i procedur, jakie mają być używane w ramach Eurosystemu, składającego się z krajowych banków centralnych (KBC) Państw Członkowskich, które przyjęły euro (zwanych dalej „uczestniczącymi Państwami Członkowskimi") oraz Europejskiego Banku Centralnego (EBC) w celu prowadzenia takiej polityki w jednolity sposób we wszystkich uczestniczących Państwach Członkowskich.

(2) EBC dysponuje odpowiednimi kompetencjami, aby ustanowić niezbędne wytyczne dotyczące prowadzenia jednolitej polityki monetarnej, natomiast poszczególne KBC mają obowiązek działać w zgodności z takimi wytycznymi.

(3) Niedawne zmiany w zakresie definiowania i prowadzenia jednolitej polityki monetarnej Eurosystemu powinny zostać odpowiednio odzwierciedlone poprzez zamianę Załącznika I do aktualnie obowiązujących Wytycznych EBC dotyczących instrumentów polityki monetarnej oraz procedur Eurosystemu.

(4) Zgodnie z art. 12 ust. 1 oraz art. 14 ust. 3 Statutu wytyczne EBC stanowią integralną część prawa wspólnotowego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE WYTYCZNE:

Artykuł 1

Zasady, instrumenty, procedury oraz kryteria implementacji jednolitej polityki monetarnej Eurosystemu

Załącznik I do wytycznych EBC/2000/7 z 31 sierpnia 2000 r. dotyczących instrumentów polityki monetarnej oraz procedur Eurosystemu ([1]), zmienionych wytycznymi EBC/2002/2 ([2]), zatytułowany „Jednolita polityka monetarna w strefie euro — Dokumentacja ogólna dotycząca instrumentów i procedur polityki monetarnej Euroystemu", podlega zamianie na Załącznik do niniejszych wytycznych zatytułowany „Prowadzenie polityki monetarnej w strefie euro — Dokumentacja ogólna dotycząca instrumentów i procedur polityki monetarnej Euroystemu".

Artykuł 2

Weryfikacja

Najpóźniej dnia 16 stycznia 2004 r. poszczególne KCB prześlą dane dotyczące tekstów oraz środków, za pomocą których planują one dostosować się do niniejszych wytycznych.

([1]) Dz.U. L 310 z 11.12.2000, str. 1.
([2]) Dz.U. L 185 z 15.7.2002, str. 1.

Artykuł 3

Postanowienia końcowe

1. Niniejsze wytyczne skierowane są do poszczególnych KBC uczestniczących Państw Członkowskich.

2. Niniejsze wytyczne wchodzą w życie dwa dni po ich przyjęciu. Artykuł 1 wchodzi w życie dnia 8 marca 2004 r.

3. Niniejsze wytyczne zostaną opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem, dnia 1 grudnia 2003 r.

W imieniu Rady prezesów EBC

Jean-Claude TRICHET

Prezes

ZAŁĄCZNIK

JEDNOLITA POLITYKA PIENIĘŻNA W STREFIE EURO

Dokumentacja ogólna instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu

Luty 2004

SPIS TREŚCI

		Strona
Wstęp		347
ROZDZIAŁ 1		
1.	**Ogólny zarys ram polityki pieniężnej**	348
1.1	Europejski System Banków Centralnych	348
1.2	Cele Eurosystemu	348
1.3	Instrumenty polityki pieniężnej Eurosystemu	348
1.3.1	Operacje otwartego rynku	348
1.3.2	Operacje banku centralnego na koniec dnia	349
1.3.3	Rezerwa obowiązkowa	349
1.4	Kontrahenci	349
1.5	Aktywa zabezpieczające	350
1.6	Zmiany ram polityki pieniężnej	350
ROZDZIAŁ 2		
2.	**Uprawnieni kontrahenci**	351
2.1	Ogólne kryteria kwalifikowalności	351
2.2	Wybór kontrahentów do przetargów szybkich i operacji bilateralnych	351
2.3	Sankcje w przypadku niewypełnienia zobowiązań przez kontrahenta	352
2.4	Zawieszenie lub wyłączenie ze względu na wymogi ostrożności	352
ROZDZIAŁ 3		
3.	**Operacje otwartego rynku**	353
3.1	Transakcje odwracalne	353
3.1.1	Charakterystyka ogólna	353
3.1.2	Podstawowe operacje refinansujące	353
3.1.3	Dłuższe operacje refinansujące	354
3.1.4	Odwracalne operacje dostrajające	354
3.1.5	Odwracalne operacje strukturalne	355
3.2	Transakcje bezwarunkowe	355
3.3	Emisja certyfikatów dłużnych EBC	356
3.4	Swapy walutowe	357
3.5	Przyjmowanie lokat terminowych	358
ROZDZIAŁ 4		
4.	**Operacje banku centralnego na koniec dnia**	358
4.1	Kredyt z banku centralnego na koniec dnia	358
4.2	Depozyt w banku centralnym na koniec dnia	359
ROZDZIAŁ 5		
5.	**Procedury**	360
5.1	Procedury przetargowe	360
5.1.1	Charakterystyka ogólna	360
5.1.2	Kalendarz operacji przetargowych	362
5.1.3	Ogłaszanie operacji przetargowych	363
5.1.4	Przygotowywanie i składanie ofert przez kontrahentów	364
5.1.5	Procedury rozstrzygania przetargów	365

Strona

5.1.6 Ogłaszanie wyników przetargu 368

5.2 Procedury dla operacji bilateralnych 369

5.3 Procedury rozliczeń 370

5.3.1 Charakterystyka ogólna 370

5.3.2 Rozliczanie operacji otwartego rynku 370

5.3.3 Procedury na koniec dnia 371

ROZDZIAŁ 6

6. **Aktywa kwalifikowane** 371

6.1 Charakterystyka ogólna 371

6.2 Aktywa z listy 1 372

6.3 Aktywa z listy 2 374

6.4 Środki kontroli ryzyka 378

6.4.1 Środki kontroli ryzyka dla aktywów z listy 1 379

6.4.2 Środki kontroli ryzyka dla aktywów z listy 2 382

6.5 Zasady wyceny aktywów zabezpieczających 384

6.6 Transgraniczne wykorzystanie aktywów kwalifikowanych 385

6.6.1 System banków centralnych korespondentów (CCBM) 385

6.6.2 Powiązania między systemami rozrachunku papierów wartościowych (SSS) 386

ROZDZIAŁ 7

7. **Rezerwa obowiązkowa** 387

7.1 Charakterystyka ogólna 387

7.2 Instytucje podlegające systemowi rezerwy obowiązkowej 387

7.3 Określanie rezerwy obowiązkowej 388

7.4 Utrzymywanie rezerwy 390

7.5 Sprawozdawczość, potwierdzenie i weryfikacja podstawy naliczania rezerwy 391

7.6 Niedopełnienie wymagań związanych z utrzymaniem rezerwy obowiązkowej 391

Załączniki

Załącznik 1: Przykłady operacji i procedur polityki pieniężnej 393

Załącznik 2: Glosariusz 404

Załącznik 3: Wybór kontrahentów dla walutowych operacji interwencyjnych i swapów walutowych do celów polityki pieniężnej 412

Załącznik 4: Ramy sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej Europejskiego Banku Centralnego 413

Załącznik 5: Strony internetowe Eurosystemu 423

Załącznik 6: Procedury i sankcje stosowane w przypadku niewypełnienia zobowiązań przez kontrahentów 424

Wykaz ramek, wykresów i tabel

Wykresy

1 Normalne ramy czasowe dla etapów operacyjnych w przetargach standardowych 361

2 Normalne ramy czasowe dla etapów operacyjnych w przetargach szybkich 362

3 System banków centralnych korespondentów (CCBM) 385

4 Powiązania między systemami rozrachunku papierów wartościowych 386

		Strona
Tabele		
1	Operacje polityki pieniężnej Eurosystemu	350
2	Normalne dni handlowe dla podstawowych i dłuższych operacji refinansujących	363
3	Normalne terminy rozliczania operacji otwartego rynku Eurosystemu	371
4	Aktywa kwalifikowane wykorzystywane w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu	375
Rámki		
1	Emisja certyfikatów dłużnych EBC	356
2	Swapy walutowe	357
3	Etapy operacyjne procedur przetargowych	361
4	Rozstrzyganie przetargów o stałej stopie procentowej	365
5	Rozstrzyganie przetargów o zmiennej stopie procentowej w euro	366
6	Rozstrzyganie przetargów na swapy walutowe po zmiennym kursie	367
7	Środki kontroli ryzyka	378
8	Kategorie płynności dla aktywów z listy pierwszej	379
9	Poziomy redukcji wartości w wycenie (w %) stosowane do kwalifikowanych aktywów z listy pierwszej w porównaniu z instrumentami stałokuponowymi i zerokuponowymi	380
10	Poziom redukcji wartości w wycenie (%) stosowane do kwalifikowanych instrumentów z o odwrotnej zmiennej stopie procentowej z listy pierwszej	380
11	Kalkulacja wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego	381
12	Poziomy redukcji wartości w wycenie stosowane do kwalifikowanych aktywów z listy 2	383
13	Podstawa naliczania i stopy rezerw obowiązkowych	389
14	Obliczanie odsetek od rezerwy obowiązkowej	391

Skróty

CCBM	model transgranicznego wykorzystania zabezpieczeń w operacjach kredytowych w ramach Eurosystemu (*correspondent central banking model*)
C.E.T.	czas środkowoeuropejski (*Central-European Time*)
CI	instytucje kredytowe (*credit institutions*)
CSD	centralny depozyt papierów wartościowych (*central securities depository*)
DVP	dostawa za płatność (*delivery-versus-payment*)
WE	Wspólnota Europejska
EBC	Europejski Bank Centralny
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
EWG	Europejska Wspólnota Gospodarcza
EPM	mechanizm płatności EBC (*ECB payment mechanism*)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
UE	Unia Europejska
FOP	bez płatności (*free of payment*)
FRN	skrypt dłużny o zmiennym oprocentowaniu (*floating-rate note*)
IDC	kredyt w ciągu dnia (*intraday credit*)
ISIN	numer identyfikacyjny międzynarodowych papierów wartościowych (*International Securities Identification Number*)
MIF	monetarna instytucja finansowa (*Monetary Financial Institution*)
MMF	fundusz rynku pieniężnego (*money market fund*)
MMP	papier wartościowy rynku pieniężnego (*money market paper*)
MU	Unia Walutowa (*Monetary Union*)
MUMS	Państwa Członkowskie Unii Walutowej (*Monetary Union Member States*)
KBC	krajowy bank centralny
RoW	reszta świata (*Rest of the World*)
RTGS	rozliczenie brutto w czasie rzeczywistym (*real-time gross settlement*)
SSS	system rozrachunku papierów wartościowych (*securities settlement system*)
Strip	oddzielny obrót odsetkami i kapitałem (*separate trading of interest and principal*)
TARGET	transeuropejski zautomatyzowany system rozliczeń brutto w czasie rzeczywistym (*Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer*)
UCITS	przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (*undertaking for collective investment in transferable securities*)

Wstęp

Niniejszy dokument przedstawia zasady operacyjne określone w ramach Eurosystemu ([1]) dla wspólnej polityki pieniężnej w strefie euro. Stanowi element ram prawnych Eurosystemu dla instrumentów i procedur polityki pieniężnej i ma służyć jako „Dokumentacja ogólna" instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu, w szczególności ma zapewnić kontrahentom potrzebne informacje na temat zasad polityki pieniężnej Eurosystemu.

Sama dokumentacja ogólna nie ustanawia wobec kontrahentów żadnych praw ani nie nakłada na nich żadnych zobowiązań. Stosunek prawny pomiędzy Eurosystemem a jego kontrahentami określają właściwe ustalenia umowne lub normatywne.

Niniejszy dokument jest podzielony na siedem rozdziałów. Rozdział 1 zawiera ogólny zarys ram operacyjnych polityki pieniężnej Eurosystemu. W rozdziale 2 określone zostały kryteria kwalifikujące kontrahentów do udziału w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu. Rozdział 3 zawiera opis operacji otwartego rynku, podczas gdy rozdział 4 przedstawia dostępne dla kontrahentów operacje banku centralnego na koniec dnia. Rozdział 5 określa procedury stosowane w realizacji operacji polityki pieniężnej. W rozdziale 6 przedstawiono kryteria kwalifikujące dla aktywów zabezpieczających w operacjach polityki pieniężnej. Rozdział 7 przedstawia system rezerwy obowiązkowej Eurosystemu.

W załącznikach znajdują się przykłady operacji polityki pieniężnej, glosariusz, kryteria wyboru kontrahentów dla walutowych operacji interwencyjnych w ramach Eurosystemu, prezentacja podstawowych założeń sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej Europejskiego Banku Centralnego, wykaz stron internetowych Eurosystemu oraz opis procedur i sankcji stosowanych w przypadku niewypełnienia zobowiązań przez kontrahenta.

([1]) Rada Prezesów Europejskiego Banku Centralnego uzgodniła stosowanie terminu „Eurosystem" na określenie tych elementów Europejskiego Systemu Banków Centralnych, które realizują jego podstawowe zadania, tzn. Europejskiego Banku Centralnego oraz krajowych banków centralnych tych Państw Członkowskich, które przyjęły wspólną walutę zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

ROZDZIAŁ 1

1. OGÓLNY ZARYS RAM POLITYKI PIENIĘŻNEJ

1.1 Europejski System Banków Centralnych

Europejski System Banków Centralnych (ESBC) składa się z Europejskiego Banku Centralnego (EBC) oraz krajowych banków centralnych Państw Członkowskich Unii Europejskiej (UE) ([2]). ESBC prowadzi działalność zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską (Traktat) oraz Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Statut ESBC). Na czele ESBC stoją organy decyzyjne EBC. W tym zakresie Rada Prezesów EBC jest odpowiedzialna za formułowanie polityki pieniężnej, podczas gdy Zarząd jest uprawniony do realizowania polityki pieniężnej zgodnie z decyzjami i wytycznymi Rady Prezesów. W zakresie uznanym za możliwy i właściwy oraz w celu zapewnienia skuteczności działania, EBC może żądać od krajowych banków centralnych ([3]) realizowania operacji wchodzących w zakres zadań Eurosystemu. Operacje polityki pieniężnej Eurosystemu wykonywane są na jednolitych zasadach i warunkach we wszystkich Państwach Członkowskich ([4]).

1.2 Cele Eurosystemu

Głównym celem Eurosystemu jest utrzymywanie stabilności cen, zgodnie z definicją zawartą w art. 105 Traktatu. Bez uszczerbku dla głównego celu stabilizacji cen, Eurosystem musi wspierać ogólną politykę gospodarczą we Wspólnocie Europejskiej. Realizując te cele, Eurosystem działa zgodnie z zasadą otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją, sprzyjającą efektywnej alokacji zasobów.

1.3 Instrumenty polityki pieniężnej Eurosystemu

Aby osiągnąć swoje cele, Eurosystem ma do dyspozycji zestaw instrumentów polityki pieniężnej. Eurosystem prowadzi operacje otwartego rynku, oferuje operacje Banku Centralnego na koniec dnia oraz wymaga od instytucji kredytowych utrzymywania rezerw obowiązkowych na rachunkach w Eurosystemie.

1.3.1 *Operacje otwartego rynku*

Operacje otwartego rynku odgrywają ważną rolę w polityce pieniężnej Eurosystemu w zakresie sterowania stopami procentowymi, zarządzania płynnością na rynku oraz sygnalizowania nastawienia w polityce pieniężnej. Eurosystem ma do swojej dyspozycji pięć rodzajów instrumentów do prowadzenia operacji otwartego rynku. Najważniejszym instrumentem są *transakcje odwracalne* (stosowane na podstawie umów odkupu lub zabezpieczonych kredytów). Eurosystem może również wykorzystywać *transakcje bezwarunkowe* (*outright*), *emisję certyfikatów dłużnych*, *swapy walutowe* i *przyjmowanie lokat terminowych*. Operacje otwartego rynku są przeprowadzane z inicjatywy EBC, który również decyduje o stosowanych instrumentach oraz zasadach i warunkach ich wykonania. Operacje te można realizować w drodze przetargów standardowych, przetargów szybkich lub procedur bilateralnych ([5]). Jeżeli chodzi o cele, regularność i procedury, przeprowadzane w ramach Eurosystemu operacje otwartego rynku można podzielić na następujące cztery kategorie (patrz również: tabela 1):

— *podstawowe operacje refinansujące* to regularne transakcje odwracalne zasilające w płynność, przeprowadzane co tydzień, z zasady z jednotygodniowym terminem zapadalności. Operacje te przeprowadzane są przez krajowe banki centralne w drodze przetargów standardowych. Podstawowe operacje refinansujące odgrywają zasadniczą rolę w dążeniu do realizacji celów operacji Eurosystemu na otwartym rynku i zapewniają podstawową część środków refinansujących sektor finansowy,

---

([2]) Należy zauważyć, że krajowe banki centralne Państw Członkowskich, które nie przyjęły wspólnej waluty, zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską (Traktat) zachowują swoje uprawnienia w zakresie polityki pieniężnej zgodnie z ustawodawstwem krajowym i w związku z tym nie uczestniczą we wspólnej polityce pieniężnej.

([3]) W całości niniejszego dokumentu termin „krajowe banki centralne" odnosi się do krajowych banków centralnych Państw Członkowskich, które przyjęły wspólną walutę zgodnie z Traktatem.

([4]) W całości niniejszego dokumentu termin „Państwo Członkowskie" odnosi się do Państwa Członkowskiego, które przyjęło wspólną walutę zgodnie z Traktatem.

([5]) Różne procedury realizacji operacji otwartego rynku Eurosystemu, tzn. przetargów standardowych, przetargów szybkich i procedur bilateralnych, zostały opisane w rozdziale 5. W przypadku *przetargów standardowych* między ogłoszeniem przetargu a potwierdzeniem wyniku przydziału upływają nie więcej niż 24 godziny. W przetargach standardowych mogą uczestniczyć wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikowalności określone w punkcie 2.1. *Przetargi szybkie* są realizowane w ciągu 40 minut. Do udziału w przetargach szybkich Eurosystem może wybrać ograniczoną liczbę kontrahentów. Termin „procedury bilateralne" dotyczy każdego przypadku przeprowadzania przez Eurosystem transakcji z jednym lub kilkoma kontrahentami bez stosowania procedur przetargowych. Procedury bilateralne obejmują operacje realizowane poprzez giełdy lub agentów rynkowych.

— *dłuższe operacje refinansujące* to transakcje odwracalne zasilające w płynność, przeprowadzane co miesiąc, z zasady z trzymiesięcznym terminem zapadalności. Operacje te mają na celu dostarczenie kontrahentom dodatkowych środków refinansujących na dłuższy okres i są przeprowadzane przez krajowe banki centralne w drodze przetargów standardowych. W ramach tych operacji Eurosystem zasadniczo nie zamierza wysyłać sygnałów na rynek i dlatego zazwyczaj przyjmuje w nich bierną rolę podmiotu stosującego oferowaną stopę procentową (*rate taker*),

— *operacje dostrajające polityki finansowej* są przeprowadzane doraźnie w celu kontrolowania płynności na rynku oraz sterowania stopami procentowymi, w szczególności w celu złagodzenia wpływu niespodziewanych wahań płynności na rynku na stopy procentowe. Operacje dostrajające są przede wszystkim realizowane jako transakcje odwracalne, ale mogą też przyjąć formę transakcji bezwarunkowych, swapów walutowych i przyjmowania lokat terminowych. Instrumenty i procedury stosowane dla potrzeb operacji dostrajających są dostosowane do rodzajów transakcji i konkretnych celów realizowanych w ramach tych operacji. Operacje dostrajające są zazwyczaj realizowane przez krajowe banki centralne w drodze przetargów szybkich lub procedur bilateralnych. Rada Prezesów EBC może zadecydować, czy w wyjątkowych okolicznościach EBC może sam przeprowadzać bilateralne operacje dostrajające,

— ponadto Eurosystem może przeprowadzać *operacje strukturalne* w drodze emisji certyfikatów dłużnych, transakcji odwracalnych i transakcji bezwarunkowych. Operacje te są przeprowadzane (regularnie lub nieregularnie) w każdym przypadku, gdy EBC zamierza skorygować strukturalną pozycję płynnościową Eurosystemu wobec sektora finansowego. Operacje strukturalne w formie transakcji odwracalnych i emisji instrumentów dłużnych są przeprowadzane przez krajowe banki centralne w drodze przetargów standardowych. Operacje strukturalne w formie transakcji bezwarunkowych są przeprowadzane w drodze procedur bilateralnych.

1.3.2 *Operacje banku centralnego na koniec dnia*

Operacje banku centralnego na koniec dnia mają na celu zasilać w płynność lub absorbować bieżącą płynność, zasygnalizować generalne nastawienie w polityce pieniężnej oraz stanowić ograniczenie dla wahań rynkowej stopy procentowej *overnight*. Uprawnieni kontrahenci mogą z własnej inicjatywy skorzystać z dwóch operacji banku centralnego na koniec dnia, pod warunkiem spełnienia pewnych operacyjnych warunków dostępu (patrz również: tabela 1):

— kontrahenci mogą skorzystać z *kredytu banku centralnego na koniec dnia* w celu uzyskania płynności overnight z krajowego banku centralnego w zamian za aktywa kwalifikowane. W zwykłych okolicznościach nie stosuje się limitów kredytowych ani innych ograniczeń dostępu kontrahentów do kredytu, z wyjątkiem wymogu przedstawienia wystarczających aktywów zabezpieczających. Oprocentowanie kredytu banku centralnego na koniec dnia zazwyczaj określa górny pułap dla rynkowej stopy procentowej typu overnight,

— kontrahenci mogą skorzystać z *depozytu w banku centralnym na koniec dnia*w celu złożenia depozytu overnight w krajowym banku centralnym. W zwykłych okolicznościach nie stosuje się limitów depozytowych ani innych ograniczeń dostępu kontrahentów do depozytu w banku centralnym na koniec dnia. Oprocentowanie depozytu w banku centralnym na koniec dnia zazwyczaj określa minimalny poziom dla rynkowej stopy procentowej typu overnight.

Operacje banku centralnego na koniec dnia są zarządzane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne.

1.3.3 *Rezerwa obowiązkowa*

System rezerwy obowiązkowej Eurosystemu dotyczy instytucji kredytowych w strefie euro i przede wszystkim ma na celu stabilizację stóp procentowych na rynku pieniężnym oraz stworzenie (lub pogłębienie) strukturalnego niedoboru płynności. Rezerwa obowiązkowa dla każdej instytucji jest ustalana w stosunku do elementów jej bilansu. W celu stabilizowania stóp procentowych system rezerwy obowiązkowej Eurosystemu umożliwia instytucjom wykorzystanie systemu uśrednionego. Spełnienie wymogów w zakresie utrzymywania rezerwy obowiązkowej ustala się na podstawie średniej dziennej wielkości rezerw danej instytucji w okresie utrzymywania rezerwy obowiązkowej. Rezerwy obowiązkowe instytucji kredytowych są oprocentowane na poziomie stopy procentowej podstawowych operacji refinansujących Eurosystemu.

1.4 **Kontrahenci**

Ramy polityki pieniężnej Eurosystemu formułuje się tak, aby zapewnić w niej udział szerokiemu kręgowi kontrahentów. Instytucje podlegające wymaganiom w zakresie rezerwy obowiązkowej zgodnie z art. 19.1 Statutu ESBC mają dostęp do operacji banku centralnego na koniec dnia oraz mogą uczestniczyć w operacjach otwartego rynku w oparciu o przetargi standardowe. Do udziału w operacjach dostrajających Eurosystem może wybrać ograniczoną liczbę kontrahentów. Dla transakcji bezwarunkowych nie wprowadza się z góry żadnych ograniczeń co do kontrahentów. Dla swapów walutowych stosowanych do celów polityki pieniężnej wykorzystuje się aktywnych graczy na rynku walutowym. Grupa kontrahentów uczestniczących w tych operacjach ogranicza się do tych instytucji, wybranych dla interwencji walutowych Eurosystemu, które znajdują się w strefie euro.

1.5 **Aktywa zabezpieczające**

Na mocy art. 18.1 Statutu ESBC, wszystkie operacje kredytowe Eurosystemu (tzn. operacje zasilające w płynność) muszą posiadać odpowiednie zabezpieczenie. Eurosystem akceptuje szeroki zakres aktywów, które mogą być wykorzystane jako zabezpieczenie. Rozróżnia się, głównie na wewnętrzne potrzeby Eurosystemu, dwie kategorie aktywów kwalifikowanych: „aktywa z listy pierwszej" i „aktywa z listy drugiej". Lista pierwsza obejmuje zbywalne instrumenty dłużne spełniające jednolite dla całej strefy euro kryteria kwalifikujące określone przez EBC. Lista druga obejmuje aktywa dodatkowe, rynkowe i nierynkowe, które mają szczególne znaczenie dla krajowych rynków finansowych i systemów bankowych, i dla których kryteria kwalifikujące ustalają krajowe banki centralne, po zatwierdzeniu przez EBC. Nie wprowadza się rozróżnienia między obiema listami w odniesieniu do jakości aktywów i ich przydatności dla różnych rodzajów operacji polityki pieniężnej Eurosystemu (z tym wyjątkiem, że aktywa z listy drugiej nie są zazwyczaj wykorzystywane przez Eurosystem w transakcjach bezwarunkowych). Aktywa kwalifikowane można wykorzystywać w operacjach transgranicznych, przy zastosowaniu modelu CCBM albo poprzez odpowiednie powiązania pomiędzy systemami rozliczeń papierów wartościowych (SSS) UE, w celu zabezpieczenia wszystkich rodzajów kredytów Eurosystemu ([6]). Wszystkie aktywa kwalifikujące się do operacji polityki pieniężnej Eurosystemu można również wykorzystać jako aktywa zabezpieczające dla kredytu w ciągu dnia (*intraday*).

1.6 **Zmiany ram polityki pieniężnej**

Rada Prezesów EBC może w dowolnym momencie zmienić instrumenty, warunki, kryteria i procedury realizacji operacji polityki pieniężnej Eurosystemu.

TABELA 1

Operacje polityki pieniężnej Eurosystemu

Operacje polityki pieniężnej	Rodzaje transakcji		Termin zapadalności	Częstotliwość	Procedura
	Zasilenie w płynność	Absorpcja płynności			
Operacje otwartego rynku					
Podstawowe operacje refinansujące	Transakcje odwracalne	—	Jeden tydzień	Co tydzień	Przetargi standardowe
Dłuższe operacje refinansujące	Transakcje odwracalne	—	Trzy miesiące	Co miesiąc	Przetargi standardowe
Operacje dostrajające	— Transakcje odwracalne — Swapy walutowe	— Transakcje odwracalne — Przyjmowanie lokat terminowych — Swapy walutowe	Nieznormalizowany	Nieregularnie	— Przetargi szybkie — Procedury bilateralne
	Bezwarunkowy zakup (*outright purchase*)	Bezwarunkowa sprzedaż (*outright sale*)	—	Nieregularnie	Procedury bilateralne
Operacje strukturalne	Transakcje odwracalne	Emisja certyfikatów dłużnych	Znormalizowany/Nieznormalizowany	Regularnie i nieregularnie	Przetargi standardowe
	Bezwarunkowy zakup	Bezwarunkowa sprzedaż	—	Nieregularnie	Procedury bilateralne
Operacje banku centralnego na koniec dnia					
Kredyt z banku centralnego na koniec dnia	Transakcje odwracalne	—	Overnight	Dostęp według uznania kontrahentów	
Depozyt w banku centralnym na koniec dnia	—	Depozyty	Overnight	Dostęp według uznania kontrahentów	

([6]) Patrz: pkt 6.6.1 i 6.6.2.

ROZDZIAŁ 2

2. UPRAWNIENI KONTRAHENCI

2.1 Ogólne kryteria kwalifikowalności

Kontrahenci operacji polityki pieniężnej Eurosystemu muszą spełnić pewne kryteria kwalifikujące ([7]). Kryteria te określa się w celu zapewnienia dostępu do operacji polityki pieniężnej Eurosystemu jak największej liczbie instytucji, wzmocnienia zasady równego traktowania instytucji w całej strefie euro oraz zapewnienia, że kontrahenci spełniają pewne wymogi operacyjne i ostrożnościowe:

— do statusu kontrahentów kwalifikują się jedynie instytucje podlegające systemowi rezerwy obowiązkowej Eurosystemu zgodnie z art. 19.1 Statutu ESBC. Instytucje zwolnione z obowiązków w ramach systemu rezerwy obowiązkowej Eurosystemu (patrz: pkt 7.2) nie mogą korzystać z operacji banku centralnego na koniec dnia oraz operacji otwartego rynku Eurosystemu,

— kontrahenci muszą być w dobrej kondycji finansowej. Powinni oni podlegać przynajmniej jednej formie zharmonizowanego nadzoru UE/EOG wykonywanego przez organa krajowe ([8]). Jednakże posiadające dobrą sytuację finansową instytucje podlegające niezharmonizowanemu nadzorowi krajowemu o porównywalnym standardzie również można zaakceptować jako kontrahentów, na przykład utworzone w strefie euro oddziały instytucji posiadających rzeczywistą siedzibę poza Europejskim Obszarem Gospodarczym (EOG),

— kontrahenci muszą spełniać wszelkie kryteria operacyjne określone w odpowiednich ustaleniach umownych lub normatywnych stosowanych przez dany krajowy bank centralny (lub EBC), aby zapewnić sprawne przeprowadzenie operacji polityki pieniężnej Eurosystemu.

Te ogólne kryteria kwalifikujące są jednolite dla całej strefy euro. Instytucje spełniające ogólne kryteria kwalifikujące mogą:

— korzystać z operacji banku centralnego na koniec dnia w ramach Eurosystemu, oraz

— uczestniczyć w operacjach otwartego rynku Eurosystemu w oparciu o przetargi standardowe.

Instytucja może korzystać z operacji banku centralnego na koniec dnia w ramach Eurosystemu w oparciu o przetargi standardowe wyłącznie za pośrednictwem krajowego banku centralnego Państwa Członkowskiego, w którym jest ustanowiona. Jeżeli instytucja posiada placówki (centralę lub oddziały) w więcej niż jednym Państwie Członkowskim, każdy podmiot ma dostęp do tych operacji za pośrednictwem krajowego banku centralnego Państwa Członkowskiego, w którym się znajduje, niezależnie od tego, że oferty przetargowe danej instytucji mogą być składane tylko przez jeden podmiot (centralę albo wyznaczony oddział) w każdym Państwie Członkowskim.

2.2 Wybór kontrahentów do przetargów szybkich i operacji bilateralnych

W przypadku transakcji bezwarunkowych (*outright*) nie wprowadza się z góry żadnych ograniczeń co do wyboru kontrahentów.

W przypadku swapów walutowych realizowanych dla potrzeb polityki pieniężnej kontrahenci muszą być w stanie sprawnie przeprowadzać duże operacje walutowe we wszystkich uwarunkowaniach rynkowych. Grupa potencjalnych kontrahentów swapów walutowych odpowiada grupie kontrahentów zlokalizowanych w strefie euro, którzy zostali wybrani do interwencyjnych operacji walutowych Eurosystemu. Kryteria i procedury stosowane przy wyborze kontrahentów do interwencyjnych operacji walutowych są przedstawione w załączniku 3.

W przypadku innych operacji opartych na przetargach szybkich i procedurach bilateralnych (dostrajające transakcje odwracalne i przyjmowanie lokat terminowych), każdy krajowy bank centralny wybiera grupę kontrahentów spośród instytucji ustanowionych w jego Państwie Członkowskim, które spełniają ogólne kryteria kwalifikujące. W tym przypadku podstawowym kryterium selekcji jest działalność na rynku pieniężnym. Inne kryteria, które można wziąć pod uwagę, to na przykład sprawność działu handlowego i potencjał ofertowy.

W przetargach szybkich i operacjach bilateralnych krajowe banki centralne zawierają transakcje wyłącznie z kontrahentami, którzy wchodzą w skład odpowiednich grup kontrahentów operacji dostrajających. Jeżeli z powodów operacyjnych krajowy bank centralny nie może dla każdego rodzaju operacji zawierać transakcji ze wszystkimi kontrahentami z tej grupy, wybór kontrahentów w tym Państwie Członkowskim będzie opierać się na systemie rotacji w celu zapewnienia równoprawnego dostępu.

Rada Prezesów EBC może zadecydować, czy w wyjątkowych okolicznościach bilateralne operacje dostrajające mogą być realizowane przez sam EBC. Gdyby EBC miał realizować operacje bilateralne, wybór kontrahentów byłby w takim przypadku dokonany zgodnie z systemem rotacji spośród tych kontrahentów w strefie euro, którzy kwalifikują się do przetargów szybkich i operacji bilateralnych, tak aby zapewnić równy dostęp.

([7]) Dla transakcji bezwarunkowych nie zakłada się z góry żadnych ograniczeń co do wyboru kontrahentów.

([8]) Zharmonizowany nadzór instytucji kredytowych opiera się na dyrektywie 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnoszącej się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U. L 126 z 26.5.2000), ze zmianami.

2.3 **Sankcje w przypadku niewypełnienia zobowiązań przez kontrahenta**

EBC nakłada sankcje zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2532/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym uprawnień EBC do nakładania sankcji ([9]), rozporządzeniem Europejskiego Banku Centralnego (WE) nr 2157/1999 z dnia 23 września 1999 r. w sprawie uprawnień EBC do nakładania sankcji (EBC/1999/4) ([10]), rozporządzeniem Rady (WE) nr 2531/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym stosowania stóp rezerw obowiązkowych przez Europejski Bank Centralny ([11]), z późniejszymi zmianami, oraz rozporządzeniem (WE) Europejskiego Banku Centralnego nr 1745/2003 z dnia 12 września 2003 r. dotyczącym stosowania rezerw obowiązkowych (EBC/2003/9) ([12]), na instytucje, które nie wypełniają zobowiązań wynikających z rozporządzeń i decyzji EBC dotyczących stosowania rezerw obowiązkowych. Odpowiednie sankcje i tryb ich stosowania określone są w wyżej wspomnianych rozporządzeniach. Ponadto w przypadku poważnego naruszenia wymagań dotyczących rezerw obowiązkowych Eurosystem może zawiesić udział kontrahentów w operacjach otwartego rynku.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w ustaleniach umownych lub normatywnych stosowanych przez odpowiedni krajowy bank centralny (lub przez EBC), Eurosystem może nakładać i nakłada powyższe kary finansowe na kontrahentów lub zawiesza ich udział w operacjach otwartego rynku, jeżeli kontrahenci nie wypełniają swoich zobowiązań wynikających z ustaleń umownych lub normatywnych stosowanych przez krajowy bank centralny (lub przez EBC).

Dotyczy to przypadków naruszenia reguł przetargowych (jeżeli kontrahent nie jest w stanie przekazać wystarczającej ilości aktywów zabezpieczających w celu pokrycia środków, które mu przyznano w ramach operacji zasilającej w płynność lub jeżeli nie jest w stanie dostarczyć wystarczającej kwoty środków pieniężnych do rozliczenia wielkości, jaką mu przyznano w ramach operacji absorbującej płynność) i zasad transakcji bilateralnych (jeżeli kontrahent nie jest w stanie dostarczyć wystarczającej ilości kwalifikowanych aktywów zabezpieczających lub jeżeli nie jest w stanie dostarczyć wystarczającej kwoty środków pieniężnych do rozliczenia wielkości uzgodnionej w ramach transakcji bilateralnych).

Dotyczy to również przypadków niestosowania się kontrahenta do zasad wykorzystania aktywów zabezpieczających (jeżeli kontrahent wykorzystuje aktywa, które nie kwalifikują się lub przestały się kwalifikować, albo których kontrahent nie może użyć, na przykład z powodu bliskich powiązań lub tożsamości emitenta/poręczyciela i kontrahenta) oraz nieprzestrzegania procedur na koniec dnia i warunków dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia (jeżeli kontrahent, który posiada saldo ujemne na rachunku rozrachunkowym na koniec dnia, nie spełnia warunków dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia).

Ponadto zawieszenie zastosowane w stosunku do naruszającego zasady kontrahenta może być stosowane do oddziałów tej samej instytucji znajdujących się w innych Państwach Członkowskich. Jeżeli jest to konieczne, zważywszy powagę naruszenia, czego dowodem może być na przykład jego częstotliwość lub długotrwałość, jako środek wyjątkowy kontrahent może zostać zawieszony na pewien okres czasu w udziale we wszystkich przyszłych operacjach polityki pieniężnej.

Kary finansowe nakładane przez krajowe banki centralne w przypadku naruszenia zasad dotyczących operacji przetargowych, transakcji bilateralnych, aktywów zabezpieczających, procedur na koniec dnia lub warunków dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia oblicza się według określonej z góry stopy karnych odsetek (przedstawionej w załączniku 6).

2.4 **Zawieszenie lub wyłączenie ze względu na wymogi ostrożności**

Zgodnie z postanowieniami ustaleń umownych lub normatywnych stosowanych przez dany krajowy bank centralny (lub przez EBC), Eurosystem może zawiesić lub wyłączyć dostęp kontrahentów do instrumentów polityki pieniężnej ze względu na wymogi ostrożności.

([9]) Dz.U. L 318 z 27.11.1998, str. 4.
([10]) Dz.U. L 264 z 12.10.1999, str. 21.
([11]) Dz.U. L 318 z 27.11.1998, str. 1.
([12]) Dz.U. L 250 z 2.10.2003, str. 10.

Ponadto zawieszenie lub wyłączenie kontrahentów może być uzasadnione w pewnych przypadkach, które mogą mieścić się w ramach pojęcia „niedotrzymania warunków" przez kontrahenta, określonych w ustaleniach umownych lub normatywnych stosowanych przez krajowe banki centralne.

ROZDZIAŁ 3

3. OPERACJE OTWARTEGO RYNKU

Operacje otwartego rynku odgrywają ważną rolę w polityce pieniężnej Eurosystemu, umożliwiając sterowanie stopami procentowymi, zarządzanie warunkami płynnościowymi na rynku i sygnalizowanie nastawienia w polityce pieniężnej. Ze względu na ich cel, regularność i procedury, operacje otwartego rynku Eurosystemu można podzielić na cztery kategorie: podstawowe operacje refinansujące, dłuższe operacje refinansujące, operacje dostrajające i operacje strukturalne. Jeżeli chodzi o stosowane instrumenty, główny instrument otwartego rynku Eurosystemu stanowią operacje odwracalne, które mogą być wykorzystywane we wszystkich czterech kategoriach operacji, podczas gdy certyfikaty dłużne można wykorzystywać w strukturalnych operacjach absorbujących płynność. Ponadto w Eurosystemie dostępne są trzy inne instrumenty do prowadzenia operacji dostrajających: transakcje bezwarunkowe (*outright*), swapy walutowe i przyjmowanie lokat terminowych. W następnych punktach szczegółowo przedstawiono charakterystykę poszczególnych rodzajów instrumentów otwartego rynku wykorzystywanych przez Eurosystem.

3.1 Transakcje odwracalne

3.1.1 *Charakterystyka ogólna*

a) Rodzaj instrumentu

Transakcje odwracalne dotyczą operacji, w ramach których Eurosystem kupuje lub sprzedaje aktywa kwalifikowane na podstawie umów odkupu lub prowadzi operacje kredytowe, wykorzystując aktywa kwalifikowane jako zabezpieczenie. Transakcje odwracalne wykorzystuje się w podstawowych operacjach refinansujących i dłuższych operacjach refinansujących. Ponadto Eurosystem może wykorzystywać transakcje odwracalne w operacjach strukturalnych i dostrajających.

b) Charakter prawny

Krajowy bank centralny może przeprowadzać transakcje odwracalne w formie umów z przyrzeczeniem odkupu (tzn. własność aktywów jest przenoszona na kredytodawcę, podczas gdy strony umawiają się na odwrócenie transakcji poprzez przeniesienie aktywów z powrotem na dłużnika w przyszłości) lub jako kredyty zabezpieczone (tzn. prawo do aktywów przykazywane jest tytułem zabezpieczenia kredytu, ale przy założeniu spełnienia zobowiązania z tytułu kredytu, prawo własności aktywów zachowuje dłużnik). Dalsze postanowienia dotyczące transakcji odwracalnych opartych na umowach z przyrzeczeniem odkupu są określone w ustaleniach umownych stosowanych przez dany krajowy bank centralny (lub EBC). Uzgodnienia dotyczące transakcji odwracalnych opartych na kredytach zabezpieczonych uwzględniają różne procedury i formalności wymagane do ustanowienia i następnie realizacji danego zabezpieczenia (np. zastawu), które obowiązują w różnych jurysdykcjach.

c) Warunki oprocentowania

Różnica między ceną zakupu a ceną odkupu w przypadku umowy z przyrzeczeniem odkupu stanowi odsetki należne od pożyczonej kwoty do terminu zapadalności operacji, tzn. cena odkupu obejmuje odpowiednią kwotę odsetek do zapłacenia. Oprocentowanie transakcji odwracalnej w formie kredytu zabezpieczonego ustala się poprzez zastosowanie określonej stopy procentowej w stosunku do kwoty kredytu do terminu zapadalności operacji. Stopa procentowa stosowana w odwracalnych operacjach otwartego rynku Eurosystemu to prosta stopa procentowa obliczana w stosunku dziennym zgodnie z zasadą „dni faktyczne/360".

3.1.2 *Podstawowe operacje refinansujące*

Podstawowe operacje refinansujące to najważniejsze operacje otwartego rynku prowadzone przez Eurosystem, odgrywające zasadniczą rolę w sterowaniu stopami procentowymi, zarządzaniu płynnością na rynku i sygnalizowaniu nastawienia w polityce pieniężnej. Zapewniają one również znaczną ilość środków refinansujących sektor finansowy.

Cechy operacyjne podstawowych operacji refinansujących można podsumować następująco:

— są to operacje zasilające w płynność,

— przeprowadzane są regularnie co tydzień ([13]),

— zazwyczaj mają termin zapadalności jeden tydzień ([14]),

— są przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne,

— są realizowane w drodze przetargów standardowych (określonych w pkt 5.1),

— wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifkowalności (określone w pkt 2.1) mogą składać oferty przetargowe na podstawowe operacje refinansujące, i

— aktywami kwalifikowanymi do zabezpieczenia podstawowych operacji refinansujących są aktywa z listy pierwszej i drugiej (określone w rozdziale 6).

3.1.3 *Dłuższe operacje refinansujące*

Eurosystem przeprowadza również regularne operacje refinansujące, zazwyczaj o trzymiesięcznym terminie zapadalności, których celem jest zapewnienie dłuższych dodatkowych środków refinansujących sektor finansowy. Operacje te stanowią tylko niewielką część całkowitego poziomu refinansowania. W tych operacjach Eurosystem z zasady nie zamierza wysyłać sygnałów na rynek i dlatego zazwyczaj przyjmuje w nich bierną rolę podmiotu stosującego oferowaną stopę procentową. Dłuższe operacje refinansujące wykonywane są zazwyczaj w drodze przetargów procentowych i od czasu do czasu EBC wskazuje wielkość operacji, jaka ma być przedmiotem przyszłych przetargów. W wyjątkowych okolicznościach Eurosystem może również przeprowadzać dłuższe operacje refinansujące w drodze przetargów o stałej stopie procentowej.

Cechy operacyjne dłuższych operacji refinansujących można podsumować następująco:

— są to operacje zasilające w płynność,

— są przeprowadzane regularnie co miesiąc ([15]),

— zazwyczaj mają termin zapadalności trzy miesiące ([16]),

— są przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne,

— są realizowane w drodze przetargów standardowych (określonych w pkt 5.1),

— wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifkowalności (określone w pkt 2.1) mogą składać oferty przetargowe na dłuższe operacje refinansujące, i

— aktywami kwalifikowanymi do zabezpieczenia dłuższych operacji refinansujących są aktywa z listy pierwszej i drugiej (określone w rozdziale 6).

3.1.4 *Odwracalne operacje dostrajające*

Eurosystem może przeprowadzać operacje dostrajające w formie odwracalnych transakcji otwartego rynku. Celem operacji dostrajających jest zarządzanie płynnością na rynku i sterowanie stopami procentowymi, w szczególności w celu złagodzenia wpływu niespodziewanych wahań płynności na rynku na stopy procentowe. Potencjalna konieczność szybkiego reagowania w przypadku nieoczekiwanego rozwoju sytuacji rynkowej powoduje, iż pożądane jest zachowanie wysokiego stopnia elastyczności w wyborze procedur i cech operacyjnych w przeprowadzaniu tych operacji.

Cechy operacyjne odwracalnych operacji dostrajających można podsumować następująco:

— mogą występować w formie operacji zasilających w płynność lub absorbujących płynność,

— częstotliwość nie jest znormalizowana,

— termin zapadalności nie jest znormalizowany,

— zasilające w płynność odwracalne transakcje dostrajające zazwyczaj przeprowadza się w drodze szybkich przetargów, chociaż nie wyklucza się możliwości wykorzystania procedur bilateralnych (patrz: rozdział 5),

([13]) Podstawowe i dłuższe operacje refinansujące są przeprowadzane zgodnie z ogłaszanym z góry kalendarzem operacji przetargowych Eurosystemu (patrz również: pkt 5.1.2), który można znaleźć w witrynie internetowej EBC (www.ecb.int) i na stronach internetowych Eurosystemu (patrz: załącznik 5).

([14]) Termin zapadalności podstawowych i dłuższych operacji refinansujących może czasami być różny, m.in. w zależności od dni wolnych od pracy w Państwach Członkowskich.

([15]) Patrz: przypis 13.

([16]) Patrz: przypis 14.

— absorbujące płynność odwracalne transakcje dostrajające są z zasady przeprowadzane w drodze procedur bilateralnych (określonych w pkt 5.2),

— operacje te są zazwyczaj przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne (Rada Prezesów EBC może zdecydować, czy w wyjątkowych okolicznościach bilateralne odwracalne operacje dostrajające mogą być wykonywane przez EBC),

— Eurosystem może wybrać, zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.2, ograniczoną liczbę kontrahentów do udziału w odwracalnych operacjach dostrajających, i

— aktywami kwalifikowanymi do zabezpieczenia odwracalnych operacji dostrajających są aktywa z listy pierwszej i drugiej (określone w rozdziale 6).

3.1.5 *Odwracalne operacje strukturalne*

Eurosystem może wykonywać operacje strukturalne w formie odwracalnych transakcji otwartego rynku w celu dostosowania pozycji strukturalnej Eurosystemu wobec sektora finansowego.

Cechy operacyjne tych operacji można podsumować następująco:

— są to operacje zasilające w płynność,

— częstotliwość może być regularna lub nieregularna,

— termin zapadalności nie jest z góry znormalizowany,

— są realizowane w drodze przetargów standardowych (określonych w pkt 5.1),

— są przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne,

— wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikujące (określone w pkt 2.1) mogą składać oferty przetargowe na odwracalne operacje strukturalne,

— aktywami kwalifikowanymi do zabezpieczenia odwracalnych operacji strukturalnych są aktywa z listy pierwszej i drugiej (określone w rozdziale 6).

3.2 **Transakcje bezwarunkowe**

a) Rodzaj instrumentu

Bezwarunkowe transakcje otwartego rynku to operacje, w ramach których Eurosystem kupuje lub sprzedaje kwalifikowane aktywa bezpośrednio na rynku. Takie operacje wykonywane są wyłącznie w celach strukturalnych i dostrajających.

b) Charakter prawny

Transakcja bezwarunkowa oznacza pełne przeniesienie własności ze sprzedającego na nabywcę bez przyrzeczenia powrotnego przeniesienia własności. Transakcje są wykonywane zgodnie z zasadami rynkowymi dotyczącymi instrumentu dłużnego wykorzystanego w transakcji.

c) Warunki cenowe

W kalkulacji cen Eurosystem działa zgodnie z najszerzej akceptowaną konwencją rynkową dla instrumentów dłużnych wykorzystanych w transakcji.

d) Inne cechy operacyjne

Cechy operacyjne transakcji bezwarunkowych Eurosystemu można podsumować następująco:

— mogą przyjmować formę operacji zasilających w płynność (bezwarunkowy zakup — *outright purchase*) lub absorbujących płynność (bezwarunkowa sprzedaż — *outright sale*),

— częstotliwość nie jest znormalizowana,

— są realizowane w drodze procedur bilateralnych (określonych w pkt 5.2),

— są zazwyczaj przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne (Rada Prezesów EBC może zdecydować, czy w wyjątkowych okolicznościach bilateralne bezwarunkowe operacje dostrajające mogą być przeprowadzane przez EBC),

— nie nakłada się z góry żadnych ograniczeń co do kontrahentów uczestniczących w transakcjach bezwarunkowych, oraz

— zazwyczaj jako aktywa zabezpieczające w transakcjach bezwarunkowych wykorzystywane są wyłącznie instrumenty z listy (określone w pkt 6.1).

3.3 **Emisja certyfikatów dłużnych EBC**

a) Rodzaj instrumentu

EBC może emitować certyfikaty dłużne w celu dostosowania strukturalnej pozycji Eurosystemu wobec sektora finansowego, aby stworzyć (lub pogłębić) niedobór płynności na rynku.

b) Charakter prawny

Certyfikaty stanowią zobowiązanie dłużne EBC wobec posiadacza certyfikatu. Certyfikaty są emitowane i przechowywane w formie zapisów księgowych w depozytach papierów wartościowych w strefie euro. EBC nie nakłada żadnych ograniczeń, jeżeli chodzi o zbywalność certyfikatów. Dalsze postanowienia dotyczące certyfikatów dłużnych EBC będą zawarte w zasadach i warunkach określonych dla konkretnych certyfikatów.

c) Warunki oprocentowania

Certyfikaty emitowane są z dyskontem, tzn. są emitowane poniżej ceny nominalnej i wykupywane w terminie zapadalności po cenie nominalnej. Różnica między ceną emisyjną a ceną wykupu jest równa odsetkom narosłym od ceny emisyjnej, po uzgodnionej stopie procentowej, w okresie zapadalności certyfikatu. Stosowana stopa procentowa to prosta stopa procentowa obliczana w stosunku dziennym według wzoru „dni faktyczne/360". Kalkulację ceny emisyjnej przedstawiono w ramce 1.

RAMKA 1

Emisja certyfikatów dłużnych EBC

gdzie:

N = cena nominalna certyfikatu dłużnego

r_I = stopa procentowa (w %)

D = termin zapadalności certyfikatu dłużnego (w dniach)

P_T = cena emisyjna certyfikatu dłużnego

Cena emisyjna wynosi:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36\,000}}$$

d) Inne cechy operacyjne

Cechy operacyjne emisji certyfikatów dłużnych EBC można podsumować następująco:

— certyfikaty emituje się w celu absorpcji płynności z rynku,

— certyfikaty mogą być emitowane regularnie lub nieregularnie,

— certyfikaty mają termin zapadalności poniżej 12 miesięcy,

— certyfikaty emituje się w drodze przetargów standardowych (określonych w pkt 5.1),

— przetargi i rozliczenia certyfikatów są przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne, oraz

— wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikujące (określone w pkt 2.1) mogą składać oferty przetargowe na subskrypcję certyfikatów dłużnych EBC.

3.4 **Swapy walutowe**

a) Rodzaj instrumentu

Swapy walutowe przeprowadzane do celów polityki pieniężnej obejmują równoczesne transakcje kasowe i terminowe w euro wobec obcej waluty. Wykorzystuje się je do celów dostrajających, głównie w celu zarządzania płynnością na rynku i sterowania stopami procentowymi.

b) Charakter prawny

Swapy walutowe przeprowadzane do celów polityki pieniężnej dotyczą operacji, w ramach których Eurosystem kupuje (lub sprzedaje) euro za obcą walutę na rynku kasowym i jednocześnie odsprzedaje (lub odkupuje) je w ramach transakcji forward w określonym terminie. Dalsze postanowienia dotyczące swapów walutowych określone są w ustaleniach umownych stosowanych przez dany krajowy bank centralny (lub EBC).

c) Waluta i kurs wymiany

Zasadniczo operacje Eurosystemu dotyczą wyłącznie walut znajdujących się w powszechnym obrocie i są zgodne z praktyką rynkową. W każdej operacji swapowej Eurosystem i kontrahenci uzgadniają punkty swapowe transakcji. Punkt swapowy to różnica między terminowym kursem transakcji i kasowym kursem transakcji. Punkty swapowe euro wobec obcej waluty są kwotowane zgodnie z ogólnymi zasadami rynkowymi. Warunki kursowe swapów walutowych przedstawiono w ramce 2.

RAMKA 2

Swapy walutowe

S = kasowy kurs wymiany (w dniu transakcji swapu walutowego) między euro (EUR) i obcą walutą ABC

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = kurs terminowy między euro i obcą walutą ABC w dniu odkupu swapu (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M = punkt terminowy między euro i ABC w dniu odkupu swapu (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

N(.) = wartość kasowa waluty; $N(.)_M$ to wartość terminowa waluty:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ or } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ or } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

d) Inne cechy operacyjne

Cechy operacyjne swapów walutowych można podsumować następująco:

— mogą przyjmować formę operacji zasilających w płynność lub absorbujących płynność,

— częstotliwość nie jest znormalizowana,

— termin zapadalności nie jest znormalizowany,

— są realizowane w drodze szybkich przetargów lub procedur bilateralnych (patrz: rozdział 5),

— są zazwyczaj przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne (Rada Prezesów EBC może zdecydować, czy w wyjątkowych okolicznościach bilateralne swapy walutowe mogą być wykonywane przez EBC), oraz

— Eurosystem może wybrać, zgodnie z kryteriami określonymi w punkcie 2.2 i załączniku 3, ograniczoną liczbę kontrahentów do udziału w swapach walutowych.

3.5 **Przyjmowanie lokat terminowych**

a) Rodzaj instrumentu

Eurosystem może zaprosić kontrahentów do składania oprocentowanych lokat terminowych w krajowym banku centralnym Państwa Członkowskiego, w którym kontrahent jest ustanowiony. Przyjmowanie lokat terminowych przewiduje się wyłącznie w celach dostrajających, w celu absorpcji płynności z rynku.

b) Charakter prawny

Lokaty przyjmowane od kontrahentów są lokatami terminowymi o stałej stopie procentowej. W zamian za lokaty krajowe banki centralne nie udzielają żadnych zabezpieczeń.

c) Oprocentowanie

Stopa procentowa stosowana dla lokat to prosta stopa procentowa obliczana w stosunku dziennym według wzoru „dni faktyczne/360". Odsetki wypłacane są w terminie zapadalności lokaty.

d) Inne cechy operacyjne

Cechy operacyjne przyjmowania lokat terminowych można podsumować następująco:

— lokaty przyjmuje się w celu absorpcji płynności,

— częstotliwość przyjmowania lokat nie jest znormalizowana,

— termin zapadalności lokat nie jest znormalizowany,

— przyjmowanie lokat zazwyczaj jest realizowane w drodze szybkich przetargów, chociaż nie wyklucza się możliwości zastosowania procedur bilateralnych (patrz: rozdział 5),

— przyjmowanie lokat zazwyczaj odbywa się w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne (Rada Prezesów EBC może zdecydować, czy w wyjątkowych okolicznościach bilateralne przyjmowanie lokat terminowych ([17]) może być wykonywane przez EBC), oraz

— Eurosystem może wybrać, zgodnie z kryteriami określonymi w punkcie 2.2, ograniczoną liczbę kontrahentów do udziału w przyjmowaniu lokat terminowych.

ROZDZIAŁ 4

4. OPERACJE BANKU CENTRALNEGO NA KONIEC DNIA

4.1 **Kredyt z banku centralnego na koniec dnia**

a) Rodzaj instrumentu

Kontrahenci mogą skorzystać z kredytu banku centralnego na koniec dnia dla pozyskania płynności overnight z krajowych banków centralnych przy z góry określonej stopie procentowej w zamian za aktywa kwalifikowane (określone w rozdziale 6). Kredyt ma na celu zaspokojenie czasowego zapotrzebowania kontrahentów na płynność. W typowych okolicznościach oprocentowanie kredytu stanowi górny pułap dla rynkowej stopy procentowej typu overnight. Zasady i warunki kredytu są identyczne w całej strefie euro.

b) Charakter prawny

Krajowe banki centralne mogą zapewnić płynność w postaci kredytu banku centralnego na koniec dnia udzielanego w formie umów z przyrzeczeniem odkupu z terminem overnight (tzn. własność aktywów przechodzi na kredytodawcę, podczas gdy strony zobowiązują się przekazać dłużnikowi z powrotem aktywa następnego dnia roboczego) lub jako zabezpieczone kredyty typu overnight (tzn. prawo do

([17]) Lokaty terminowe są utrzymywane na rachunkach w krajowych bankach centralnych nawet wówczas gdy operacje te są przeprowadzane w sposób scentralizowany przez EBC.

aktywów przykazywane jest tytułem zabezpieczenia kredytu, ale przy założeniu, że zobowiązanie z tytułu kredytu zostanie spełnione, dłużnik zachowuje własność aktywów). Dalsze postanowienia dotyczące umów z przyrzeczeniem odkupu są określane w ustaleniach umownych stosowanych przez dany krajowy bank centralny. Uzgodnienia dotyczące dostarczenia płynności w formie zabezpieczonych kredytów uwzględniają różne procedury i formalności wymagane do ustanowienia i następnie realizacji danego zabezpieczenia (zastawu), które obowiązują w obrębie różnych jurysdykcji krajowych.

c) Warunki dostępu

Instytucje spełniające ogólne kryteria kwalifikujące określone w punkcie 2.1 mają dostęp do kredytu banku centralnego na koniec dnia. Dostęp do kredytu banku centralnego na koniec dnia udzielany jest przez krajowy bank centralny Państwa Członkowskiego, w którym instytucja jest ustanowiona. Dostęp do kredytu banku centralnego na koniec dnia udzielany jest wyłącznie w dniach, w których działa dany krajowy system rozliczeń brutto w czasie rzeczywistym (RTGS) i dany system SSS.

Na koniec dnia pozycje debetowe dnia bieżącego na rachunkach rozrachunkowych kontrahentów w krajowych bankach centralnych są automatycznie zamieniane na zlecenia udzielenia kredytu banku centralnego na koniec dnia. Procedury dla dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia określone są w pkt 5.3.3.

Kontrahent może również uzyskać dostęp do kredytu banku centralnego na koniec dnia poprzez przesłanie zlecenia do krajowego banku centralnego Państwa Członkowskiego, w którym kontrahent ten jest ustanowiony. Aby krajowy bank centralny zrealizował zlecenie tego samego dnia, musi je otrzymać najpóźniej 30 minut po faktycznym terminie zamknięcia systemu TARGET ([18]), ([19]). Z zasady termin zamknięcia systemu TARGET to godz. 18.00 czasu EBC (C.E.T.). Nieprzekraczalny termin żądania dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia jest odroczony o dodatkowe 30 minut ostatniego dnia roboczego Eurosystemu okresu utrzymywania rezerwy. W zleceniu należy podać kwotę kredytu oraz, jeżeli aktywa zabezpieczające dla transakcji nie zostały jeszcze wstępnie złożone w krajowym banku centralnym, należy określić aktywa zabezpieczające, które zostaną dostarczone w ramach transakcji.

Oprócz wymogu dostarczenia wystarczających kwalifikowanych aktywów zabezpieczających, nie ma ograniczenia co do kwoty środków, które mogą zostać przekazane z tytułu kredytu banku centralnego na koniec dnia.

d) Termin zapadalności i oprocentowanie

Terminem zapadalności kredytu banku centralnego na koniec dnia jest następny dzień roboczy (overnight). Kontrahenci bezpośrednio uczestniczący w systemie TARGET spłacają kredyt następnego dnia, w którym działa odpowiedni krajowy system RTGS i odpowiedni SSS, w godzinach otwarcia tych systemów.

Stopa procentowa jest ogłaszana z góry przez Eurosystem jako prosta stopa procentowa obliczana w stosunku dziennym według wzoru „dni faktyczne/360". EBC może w każdym czasie zmienić stopę procentową, ze skutkiem najwcześniej następnego dnia roboczego Eurosystemu ([20]). Odsetki od kredytu płatne są razem ze spłatą kredytu.

e) Zawieszenie kredytu banku centralnego na koniec dnia

Dostępu do kredytu udziela się wyłącznie zgodnie z celami i ogólnymi przesłankami polityki pieniężnej EBC. EBC może w dowolnym momencie zmodyfikować warunki kredytu albo go zawiesić.

4.2 **Depozyt w banku centralnym na koniec dnia**

a) Rodzaj instrumentu

Kontrahenci mogą skorzystać z możliwości składania depozytów typu overnight w krajowym banku centralnym. Depozyty oprocentowane są według z góry określonej stopy procentowej. W typowych okolicznościach, oprocentowanie depozytu stanowi dolny poziom rynkowej stopy procentowej typu overnight. Zasady i warunki depozytu w banku centralnym na koniec dnia są identyczne w całej strefie euro ([21]).

([18]) W niektórych Państwach Członkowskich krajowy bank centralny (lub niektóre z jego oddziałów) mogą nie być czynne dla potrzeb prowadzenia operacji polityki pieniężnej w pewne dni robocze Eurosystemu z powodu świąt narodowych lub regionalnych. W takich przypadkach odpowiedni krajowy bank centralny odpowiada za poinformowanie kontrahentów z wyprzedzeniem, jakie kroki należy przedsięwziąć w celu uzyskania dostępu do kredytu z banku centralnego na koniec dnia w dni wolne od pracy.

([19]) Dni, w których system TARGET jest nieczynny, są ogłaszane w witrynie internetowej EBC (www.ecb.int) i na stronach internetowych Eurosystemu (załącznik 5).

([20]) W całości niniejszego dokumentu termin „dzień roboczy Eurosystemu" dotyczy każdego dnia, w którym czynny jest EBC i co najmniej jeden krajowy bank centralny dla potrzeb prowadzenia operacji polityki pieniężnej Eurosystemu.

([21]) We poszczególnych krajach strefy euro mogą występować różnice operacyjne wynikające z istnienia różnic w strukturze rachunków pomiędzy krajowymi bankami centralnymi.

b) Charakter prawny

Depozyty typu overnight przyjmowane od kontrahentów są oprocentowane według stałej stopy procentowej. W zamian za depozyt kontrahent nie otrzymuje żadnego zabezpieczenia.

c) Warunki dostępu ([22])

Instytucje spełniające ogólne kryteria kwalifikujące określone w pkt 2.1 mają dostęp do depozytu w banku centralnym na koniec dnia. Dostęp do depozytu w banku centralnym na koniec dnia udzielany jest przez krajowy bank centralny Państwa Członkowskiego, w którym dana instytucja jest ustanowiona. Dostęp do depozytu w banku centralnym na koniec dnia udzielany jest wyłącznie w dniach, w których czynny jest odpowiedni krajowy system RTGS.

Aby uzyskać dostęp do depozytu w banku centralnym na koniec dnia, kontrahent musi przesłać zlecenie do krajowego banku centralnego Państwa Członkowskiego, w którym ten kontrahent jest ustanowiony. Aby krajowy bank centralny zrealizował zlecenie tego samego dnia, musi je otrzymać najpóźniej 30 minut po faktycznym terminie zamknięcia systemu TARGET, który co do zasady zamykany jest o godz. 18.00 czasu EBC (C.E.T.) ([23]), ([24]). Nieprzekraczalny termin żądania dostępu do depozytu jest odroczony o dodatkowe 30 minut ostatniego dnia roboczego Eurosystemu okresu utrzymywania rezerwy. W zleceniu należy podać wielkość depozytu.

Nie ma ograniczeń co do wielkości depozytu, jaki może złożyć kontrahent.

d) Termin zapadalności i oprocentowanie

Terminem zapadalności depozytów w banku centralnym na koniec dnia jest następny dzień roboczy (overnight). Dla kontrahentów bezpośrednio uczestniczących w systemie TARGET depozyty w banku centralnym na koniec dnia zapadają następnego dnia, w którym działa odpowiedni krajowy system RTGS, w godzinach otwarcia tego systemu. Stopa procentowa jest ogłaszana z góry przez Eurosystem jako prosta stopa procentowa obliczana w stosunku dziennym według wzoru „dni faktyczne/360". EBC może w dowolnym momencie zmienić stopę procentową, ze skutkiem nie wcześniej niż następnego dnia roboczego Eurosystemu. Odsetki od depozytu płatne są w terminie zapadalności depozytu.

e) Zawieszenie depozytów w banku centralnym na koniec dnia

Dostępu do depozytu udziela się wyłącznie zgodnie z celami i ogólnymi przesłankami polityki pieniężnej EBC. EBC może w dowolnym momencie zmodyfikować warunki depozytu albo go zawiesić.

ROZDZIAŁ 5

5. PROCEDURY

5.1 Procedury przetargowe

5.1.1 *Charakterystyka ogólna*

Operacje otwartego rynku Eurosystemu są na ogół przeprowadzane w formie procedur przetargowych. Procedury przetargowe Eurosystemu realizowane są w sześciu etapach operacyjnych określonych w ramce 3.

Eurosystem wyróżnia dwa rodzaje procedur przetargowych: przetargi standardowe i przetargi szybkie. Procedury przetargów standardowych i szybkich są identyczne, z wyjątkiem ram czasowych i zakresu kontrahentów.

([22]) Z powodu istnienia różnic w strukturze rachunków w krajowych bankach centralnych, EBC może zezwolić krajowym bankom centralnym na stosowanie warunków dostępu, które różnią się nieco od określonych w tym dokumencie. Krajowe banki centralne będą przekazywać informacje na temat wszystkich różnic w stosunku do warunków dostępu określonych w niniejszym dokumencie.

([23]) W niektórych Państwach Członkowskich krajowy bank centralny (lub niektóre z jego oddziałów) mogą nie być czynne dla potrzeb prowadzenia operacji polityki pieniężnej w pewne dni robocze Eurosystemu z powodu świąt narodowych lub regionalnych. W takich przypadkach odpowiedni krajowy bank centralny odpowiada za poinformowanie kontrahentów z góry, jakie kroki należy przedsięwziąć w celu uzyskania dostępu do depozytu w banku centralnym na koniec dnia w dni wolne od pracy.

([24]) Dni zamknięcia systemu TARGET są ogłaszane w witrynie internetowej EBC (www.ecb.int) i na stronach internetowych Eurosystemu (załącznik 5).

RAMKA 3

Etapy operacyjne procedur przetargowych

Etap 1 **Ogłoszenie przetargu**

a. Ogłoszenie przez EBC za pośrednictwem serwisów agencyjnych

b. Ogłoszenie przez krajowe banki centralne za pośrednictwem serwisów agencyjnych i bezpośrednio do poszczególnych kontrahentów (jeżeli uważane jest to za niezbędne)

Etap 2 **Przygotowanie i złożenie ofert przez kontrahentów**

Etap 3 **Zebranie ofert przez Eurosystem**

Etap 4 **Rozstrzygnięcie przetargu i ogłoszenie wyników przetargu**

a. Decyzja EBC dotycząca rozstrzygnięcia przetargu

b. Ogłoszenie wyniku

Etap 5 **Potwierdzenie indywidualnych wyników**

Etap 6 **Rozliczenie transakcji** (patrz: pkt 5.3)

a) Przetargi standardowe

W przetargach standardowych mijają maksymalnie 24 godziny od ogłoszenia przetargu do potwierdzenia wyniku (czas między ostatecznym terminem złożenia ofert i ogłoszeniem wyniku przetargu wynosi ok. dwóch godzin). Na wykresie 1 przedstawiono ogólny zarys normalnych ram czasowych poszczególnych etapów przetargów standardowych. EBC może podjąć decyzję o dostosowaniu ram czasowych w poszczególnych operacjach, jeżeli uzna to za stosowne.

Podstawowe operacje refinansujące, dłuższe operacje refinansujące i operacje strukturalne (z wyjątkiem transakcji bezpośrednich typu outright) zawsze przeprowadza się w drodze przetargów standardowych. Kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikujące określone w pkt 2.1 mogą uczestniczyć w przetargach standardowych.

WYKRES 1

Normalne ramy czasowe dla etapów operacyjnych w przetargach standardowych

(czas podany jako czas ECB (C.E.T..))

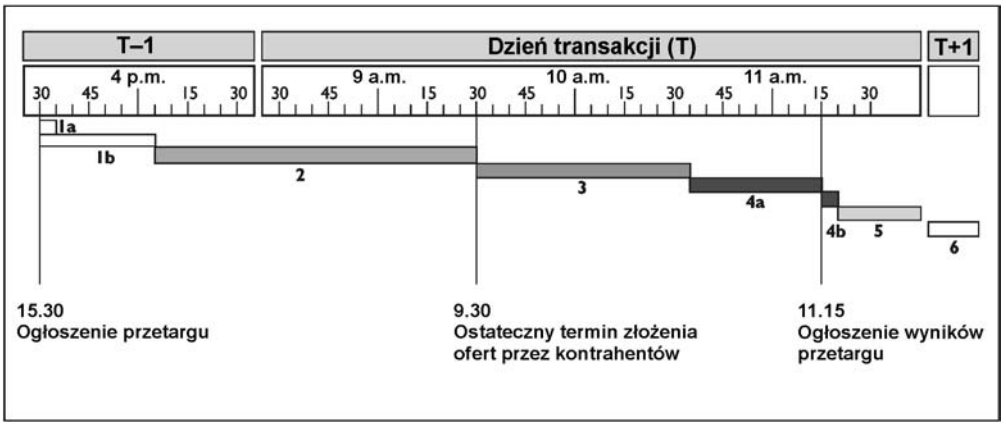

Uwaga: Liczby dotyczą etapów operacyjnych określonych w ramce 3.

b) Przetargi szybkie

Przetargi szybkie są zazwyczaj przeprowadzane w ciągu jednej godziny od ogłoszenia przetargu, przy czym potwierdzenie następuje niezwłocznie po ogłoszeniu rozstrzygnięcia przetargu. Normalne ramy czasowe dla poszczególnych etapów przetargów szybkich pokazane są na wykresie 2. EBC może podjąć decyzję o dostosowaniu ram czasowych w poszczególnych operacjach, jeżeli uzna to za stosowne. Przetargi szybkie są wykorzystywane wyłącznie do realizacji operacji dostrajających. Eurosystem może wybrać, zgodnie z kryteriami i procedurami określonymi w pkt 2.2, ograniczoną liczbę kontrahentów do udziału w przetargach szybkich.

WYKRES 2

Normalne ramy czasowe dla etapów operacyjnych w przetargach szybkich

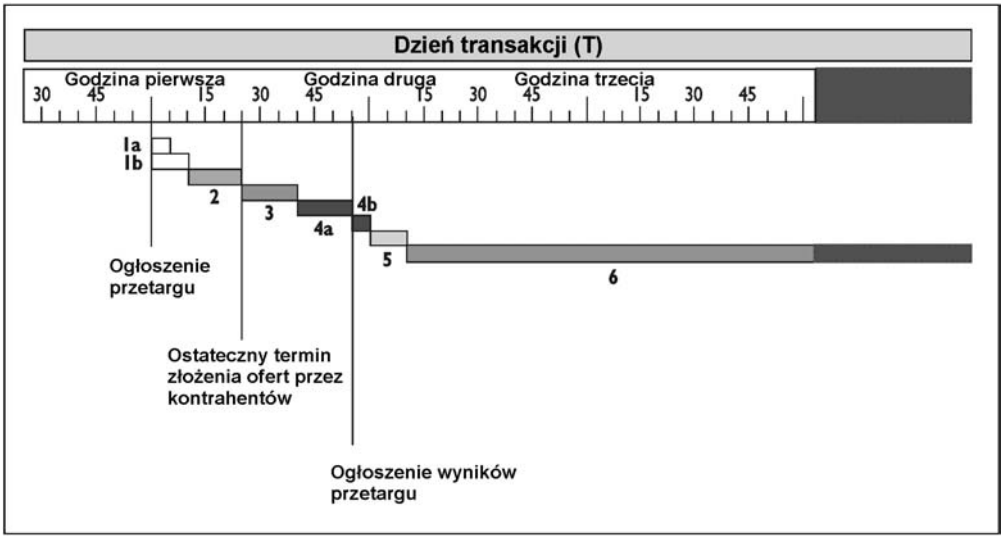

Uwaga: Liczby dotyczą etapów operacyjnych określonych w ramce 3.

c) Przetargi o stałej i o zmiennej stopie procentowej

Eurosystem może zadecydować o przeprowadzaniu przetargów o stałej stopie procentowej (kwotowych) lub o zmiennej stopie procentowej. W przetargu o stałej stopie procentowej EBC określa stopę procentową z góry, a uczestniczący kontrahenci składają oferty kwot transakcji po ustalonej stopie procentowej ([25]). W przetargu o zmiennej stopie procentowej kontrahenci oferują kwoty i stopy procentowe, po których chcą zawrzeć transakcje z krajowymi bankami centralnymi ([26]).

5.1.2 *Kalendarz operacji przetargowych*

a) Podstawowe i dłuższe operacje refinansujące

Podstawowe i dłuższe operacje refinansujące są przeprowadzane zgodnie z kalendarzem informacyjnym publikowanym przez Eurosystem ([27]). Kalendarz publikowany jest co najmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku, którego dotyczy. Zwykłe dni handlowe dla podstawowych i dłuższych operacji refinansujących są określone w tabeli 2. EBC dąży do tego, aby kontrahenci we wszystkich Państwach Członkowskich mogli uczestniczyć w podstawowych i dłuższych operacjach refinansujących. Dlatego przygotowując kalendarz operacji, EBC dostosowuje kalendarz odpowiednio, tak aby uwzględnić dni wolne od pracy w poszczególnych Państwach Członkowskich.

([25]) W przetargach o stałej stopie procentowej dotyczących swapów walutowych EBC ustala punkty swapowe operacji i kontrahenci oferują ilość waluty, jaką pragną sprzedać (i odkupić) lub kupić (i odsprzedać) po tym kursie.

([26]) W przetargach swapów walutowych o zmiennej stopie procentowej kontrahenci oferują ilość waluty i kwotowanie punktu swapowego, przy jakim są gotowi wejść do operacji.

([27]) Kalendarz operacji przetargowych Eurosystemu można znaleźć w witrynie internetowej EBC (www.ecb.int) i na stronach internetowych Eurosystemu (załącznik 5).

TABELA 2

Normalne dni handlowe dla podstawowych i dłuższych operacji refinansujących

Rodzaj operacji	Normalny dzień handlowy (T)
Podstawowe operacje refinansujące	Każdy wtorek
Dłuższe operacje refinansujące	Ostatnia środa każdego miesiąca kalendarzowego ([1])

([1]) Z powodu świąt Bożego Narodzenia operacja grudniowa jest przyspieszona o jeden tydzień i przeprowadzana w poprzednią środę miesiąca.

b) Operacje strukturalne

Operacje strukturalne w drodze przetargów standardowych nie są wykonywane według żadnego z góry określonego kalendarza. Jednakże są one zazwyczaj przeprowadzane i rozliczane wyłącznie w dniach, które są dniami roboczymi dla KBC ([28]) we wszystkich Państwach Członkowskich.

c) Operacje dostrajające

Operacje dostrajające nie są wykonywane według z góry określonego kalendarza. EBC może podjąć decyzję o przeprowadzeniu operacji dostrajającej dowolnego dnia roboczego Eurosystemu. W takich operacjach uczestniczą wyłącznie krajowe banki centralne Państw Członkowskich, w których dzień handlowy, dzień rozliczenia i dzień płatności są dniami roboczymi KBC.

5.1.3 *Ogłaszanie operacji przetargowych*

Przetargi standardowe Eurosystemu są ogłaszane publicznie za pośrednictwem serwisów agencyjnych. Ponadto krajowe banki centralne mogą przekazywać ogłoszenia o operacjach przetargowych bezpośrednio kontrahentom, którzy nie mają dostępu do serwisów agencyjnych. Publiczne ogłoszenie o przetargu zazwyczaj zawiera następujące informacje:

— numer referencyjny operacji przetargowej,

— dzień przeprowadzenia operacji przetargowej,

— rodzaj operacji (zasilenie lub absorpcja płynności i rodzaj wykorzystanego instrumentu polityki pieniężnej),

— termin zapadalności operacji,

— rodzaj przetargu (przetarg o stałej lub zmiennej stopie procentowej),

— sposób rozstrzygnięcia przetargu (aukcja „holenderska" lub „amerykańska", jak określono w pkt 5.1.5 lit. d)),

— przewidywaną wielkość operacji (zazwyczaj wyłącznie w przypadku dłuższych operacji refinansujących),

— określoną przetargową stopę procentową/cenę/punkt swapowy (w przypadku przetargu o stałej stopie procentowej),

— minimalną/maksymalną akceptowaną stopę procentową/cenę/punkt swapowy (jeżeli dotyczy),

— termin rozpoczęcia i termin zapadalności operacji (jeżeli dotyczy) lub termin wyceny i termin zapadalności instrumentu (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych),

— waluty objęte operacją i walutę, której kwota utrzymywana jest na stałym poziomie (w przypadku swapów walutowych),

([28]) W całości niniejszego dokumentu termin „dzień roboczy KBC" odnosi się do dnia, w którym krajowy bank centralny danego Państwa Członkowskiego jest czynny dla potrzeb prowadzenia operacji polityki pieniężnej Eurosystemu. W niektórych Państwach Członkowskich oddziały krajowego banku centralnego mogą być nieczynne w dni robocze KBC z powodu świąt lokalnych lub regionalnych. W takich przypadkach odpowiedni krajowy bank centralny odpowiada za poinformowanie kontrahentów z wyprzedzeniem, jakie należy podjąć kroki w sprawie transakcji, w których zaangażowane są te oddziały.

— referencyjny kurs kasowy wykorzystany do kalkulacji ofert (w przypadku swapów walutowych),

— maksymalny limit oferty (jeżeli dotyczy),

— minimalną indywidualnie przydzieloną kwotę (jeżeli dotyczy),

— minimalny współczynnik przydziału (jeżeli dotyczy),

— harmonogram składania ofert,

— nominał certyfikatów (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych), i

— kod ISIN emisji (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych).

W celu zwiększenia przejrzystości operacji dostrajających Eurosystem zazwyczaj publicznie ogłasza przetargi szybkie z wyprzedzeniem. Jednakże w wyjątkowych okolicznościach EBC może podjąć decyzję o tym, że nie ogłosi publicznie przetargów szybkich z wyprzedzeniem. Ogłoszenie przetargów szybkich dokonywane jest tym samym trybem co przetargów standardowych. W przetargu szybkim, niezależnie od tego, czy jest ogłoszony publicznie czy nie, krajowe banki centralne kontaktują się bezpośrednio z wybranymi kontrahentami.

5.1.4 *Przygotowywanie i składanie ofert przez kontrahentów*

Oferty przetargowe kontrahentów muszą być sporządzone w formie zgodnej ze wzorem dostarczonym przez krajowe banki centralne dla danej operacji. Oferty przetargowe należy składać do krajowego banku centralnego Państwa Członkowskiego, w którym instytucja posiada placówkę (centralę lub oddział). Oferty przetargowe danej instytucji mogą być składane wyłącznie przez jeden podmiot (centralę lub wyznaczony oddział) w każdym Państwie Członkowskim.

W przetargach o stałej stopie procentowej kontrahenci określają w swoich ofertach kwotę, jaką oferują do transakcji z krajowymi bankami centralnymi ([29]).

W przetargach o zmiennej stopie procentowej kontrahenci mogą składać oferty na do 10 różnych poziomów stóp procentowych/cen/punktów swapowych. W każdej ofercie określają kwotę, jaką oferują do transakcji z krajowymi bankami centralnymi, i odpowiednią stopę procentową ([30]), ([31]). Oferta procentowa musi być wyrażona jako wielokrotność 0,01 punktu procentowego. W przypadku przetargu swapów walutowych o zmiennej stopie procentowej punkty swapowe należy kwotować zgodnie ze standardowymi konwencjami rynkowymi, a oferty muszą być wyrażone jako wielokrotności 0,01 punktu swapowego.

W przypadku podstawowych operacji refinansujących minimalna wielkość oferty wynosi 1 000 000 EUR. Oferty powyżej tej kwoty muszą być wyrażone jako wielokrotności 100 000 EUR. Te same minimalne wielkości oferty i wielokrotności stosowane są w operacjach dostrajających i strukturalnych. Minimalna wielkość oferty dotyczy każdego indywidualnego poziomu stopy procentowej/ceny/punktu swapowego.

Dla dłuższych operacji refinansujących każdy krajowy bank centralny określa minimalną wielkość oferty w zakresie od 10 000 EUR do 1 000 000 EUR. Oferty przekraczające określoną minimalną wielkość muszą być wyrażone jako wielokrotności 10 000 EUR. Minimalna wielkość oferty dotyczy każdego indywidualnego poziomu stopy procentowej.

EBC może wprowadzić maksymalny limit oferty, aby zapobiec składaniu nieproporcjonalnie dużych ofert. Każdy taki maksymalny limit oferty jest zawsze określony w publicznym ogłoszeniu przetargowym.

Od kontrahentów oczekuje się, iż będą zawsze w stanie pokryć kwoty im przyznane odpowiednią ilością kwalifikowanych aktywów zabezpieczających ([32]). Ustalenia umowne lub normatywne stosowane przez odpowiedni krajowy bank centralny umożliwiają nałożenie kar, jeżeli kontrahent nie jest w stanie przekazać wystarczającej ilości aktywów zabezpieczających lub środków pieniężnych na pokrycie kwoty, którą mu przyznano w wyniku operacji przetargowej.

([29]) W swapach walutowych o stałej stopie procentowej należy określić ilość waluty, na jaką kontrahent zamierza przeprowadzić transakcję z Eurosystemem.

([30]) W odniesieniu do emisji certyfikatów dłużnych EBC, EBC może podjąć decyzję, że oferty mają być wyrażone w formie ceny, a nie stopy procentowej. W takich przypadkach ceny kwotuje się jako procent nominału.

([31]) W swapach walutowych o zmiennej stopie procentowej należy określić ilość waluty, na jaką kontrahent zamierza przeprowadzić transakcję z Eurosystemem i odpowiedni punkt swapowy.

([32]) Lub rozliczyć w gotówce w przypadku operacji absorbujących płynność.

Oferty można wycofać przed upływem ostatecznego terminu składania ofert. Oferty złożone po terminie określonym w ogłoszeniu przetargowym są nieważne. Dotrzymanie terminu jest oceniane przez krajowe banki centralne. Krajowe banki centralne odrzucają wszystkie oferty kontrahenta, jeżeli łączna kwota oferty przekracza jakikolwiek maksymalny limit ofertowy ustanowiony przez EBC. Krajowe banki centralne odrzucają też każdą ofertę, która jest poniżej minimalnej kwoty oferty lub poniżej minimalnego lub powyżej maksymalnego przyjętego poziomu stopy procentowej/ceny/punktu swapowego. Oprócz tego krajowe banki centralne mogą odrzucić oferty, które są niekompletne lub które nie są zgodne z podanym wzorem. Jeżeli oferta zostanie odrzucona, dany krajowy bank centralny informuje kontrahenta o swojej decyzji przed rozstrzygnięciem przetargu.

5.1.5 *Procedury rozstrzygania przetargów*

a) Operacje przetargowe o stałej stopie procentowej

W rozstrzygnięciu przetargu o stałej stopie procentowej sumuje się oferty otrzymane od kontrahentów. Jeżeli łączna wielkość ofert przekracza całkowitą wielkość płynności będącej przedmiotem przetargu, przedłożone oferty uznaje się proporcjonalnie, zgodnie ze współczynnikiem kwoty będącej przedmiotem przetargu do łącznej kwoty ofertowej (patrz: ramka 4). Kwota przydzielona każdemu kontrahentowi zostaje zaokrąglona do najbliższego całkowitego euro. Jednakże w przetargach o stałej stopie procentowej EBC może zadecydować o przyznaniu każdemu oferentowi minimalnej kwoty/współczynnika.

RAMKA 4

Rozstrzyganie przetargów o stałej stopie procentowej

gdzie:

A = całkowita przydzielona kwota

n = całkowita liczba kontrahentów

a_i = wielkość oferty *i*-tego kontrahenta

all% = procent przydziału

all_i = całkowita kwota przydzielona *i*-temu kontrahentowi

Procent przydziału wynosi:

$$all\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$$

Kwota przydzielona *i*-temu kontrahentowi wynosi:

$$all_i = all\% \times (a_i)$$

b) Przetargi o zmiennej stopie procentowej w euro

W rozstrzygnięciu zasilających w płynność przetargów procentowych w euro oferty szereguje się według malejącej wielkości oferowanych stóp procentowych. Oferty o najwyższych stopach procentowych są zaspokajane w pierwszej kolejności, a następnie akceptowane są oferty o kolejno zmniejszających się stopach procentowych do wyczerpania całej kwoty płynności będącej przedmiotem przetargu. Jeżeli przy najniższym poziomie zaakceptowanej stopy procentowej (tzn. krańcowej stopie procentowej) łączna kwota ofertowa przekracza pozostającą do przydziału kwotę będącą przedmiotem przetargu, pozostała kwota rozdzielana jest proporcjonalnie między oferty zgodnie ze współczynnikiem pozostałej do przydziału kwoty do całkowitej kwoty ofertowej po krańcowej stopie procentowej (patrz: ramka 5). Kwotę przydzieloną poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do najbliższego całkowitego euro.

RAMKA 5

Rozstrzyganie przetargów o zmiennej stopie procentowej w euro

(przykład dotyczy ofert kwotowanych w formie stóp procentowych)

gdzie:

A = całkowita przydzielona kwota

r_s = oferta na *s*-tą stopę procentową złożoną przez kontrahentów

n = całkowita liczba kontrahentów

$a(r_s)_i$ = wielkość oferty przy *s*-tej (r_s) stopie procentowej złożona przez *i*-tego kontrahenta

$a(r_s)$ = całkowita wielkość ofert przy *s*-tej (r_s) stopie procentowej)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^{n} a(r_s)_i$$

r_m = krańcowa stopa procentowa:

$r_1 \geq r_s \geq r_m$ dla przetargu zasilającego w płynność

$r_m \geq r_s \geq r_1$ dla przetargu absorbującego płynność

r_{m-1} = stopa procentowa przed marginalną stopą procentową (ostatnia stopa procentowa przy której oferty są przyjęte w całości):

$r_{m-1} > r_m$ dla przetargu zasilającego w płynność

$r_m > r_{m-1}$ dla przetargu absorbującego płynność

$all\%(r_m)$ = procent przydziału po krańcowej stopie procentowej

$all(r_s)_i$ = przydział dla *i*-tego kontrahenta po *s*-tej stopie procentowej

all_i = całkowita kwota przydzielona *i*-temu kontrahentowi

Procent przydziału po krańcowej stopie procentowej wynosi:

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Przydział dla *i*-tego kontrahenta po krańcowej stopie procentowej wynosi:

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Całkowita kwota przydzielona *i*-temu kontrahentowi wynosi:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

W rozstrzygnięciu absorbujących płynność przetargach procentowych (które mogą być wykorzystane do emisji certyfikatów dłużnych i przyjmowania lokat terminowych) oferty szereguje się według rosnącej wielkości oferowanych stóp procentowych (lub według malejących oferowanych cen). Oferty o najniższych poziomach stopy procentowej (najwyższej cenie) zaspokajane w pierwszej kolejności, a następnie akceptowane są oferty o kolejno zwiększających się stopach procentowych do wyczerpania całej będącej przedmiotem przetargu płynności. Jeżeli przy najwyższym poziomie zaakceptowanej stopy/ceny łączna kwota ofertowa przekracza pozostającą do przydziału kwotę będącą przedmiotem przetargu, pozostała

kwota rozdzielana jest proporcjonalnie między oferty zgodnie ze współczynnikiem pozostałej do przydziału kwoty do całkowitej kwoty ofertowej po krańcowej stopie procentowej/cenie (patrz: ramka 5). Dla emisji certyfikatów dłużnych kwotę przydzieloną poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do najbliższej wielokrotności nominału certyfikatów dłużnych. Dla innych absorbujących płynność operacji kwotę przydzieloną poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do najbliższego całego euro.

W przetargu o zmiennej stopie procentowej EBC może zadecydować o przyznaniu minimalnej kwoty każdemu wybranemu oferentowi.

c) Przetargi swapów walutowych o zmiennej stopie procentowej

W rozstrzygnięciu zasilających w płynność przetargów swapów walutowych o zmiennej stopie procentowej szereguje się według rosnącej wielkości kwotowań punktu swapowego ([33]). Oferty o najniższych kwotowaniach punktu swapowego są zaspokajane w pierwszej kolejności, a następnie akceptowane są kolejno wyższe kwotowania punktu swapowego do wyczerpania całej kwoty waluty będącej przedmiotem przetargu. Jeżeli przy najwyższym zaakceptowanym kwotowaniu punktu swapowego (tzn. krańcowym kwotowaniu punktu swapowego) łączna kwota ofertowa przekracza pozostającą do przydziału kwotę będącą przedmiotem przetargu, pozostała kwota rozdzielana jest proporcjonalnie między oferty zgodnie ze współczynnikiem pozostałej do przydziału kwoty do całkowitej kwoty ofertowej przy krańcowym kwotowaniu punktu swapowego (patrz: ramka 6). Kwotę przydzieloną poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do najbliższego całkowitego euro.

RAMKA 6

Rozstrzyganie przetargów na swapy walutowe po zmiennym kursie

gdzie:

A = całkowita przydzielona kwota

Δ_s = kwotowanie s-tego punktu swapowego przez kontrahentów

n = całkowita liczba kontrahentów

$a(\Delta_s)_i$ = wielkość oferty przy kwotowaniu s-tego punktu swapowego (Δ_s) kontrahenta i-tego

$a(\Delta_s)$ = całkowita wielkość oferty przy kwotowaniu s-tego punktu swapowego (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^{n} a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = krańcowe kwotowanie punktu swapowego:

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ dla zasilających w płynność swapów walutowych

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ dla absorbujących płynność swapów walutowych

Δ_{m-1} = kwotowanie punktu swapowego przed krańcowym kwotowaniem punktu swapowego (kwotowanie punktu swapowego, przy którym oferty są przyjęte w całości):

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ dla zasilających w płynność swapów walutowych

$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ dla absorbujących płynność swapów walutowych

$all\%(\Delta_m)$ = procent przydziału przy krańcowym kwotowaniu punktu swapowego

$all(\Delta_s)_i$ = przydział dla i-tego kontrahenta przy kwotowaniu s-tego punktu swapowego

all_i = całkowita wielkość przydzielona i-temu kontrahentowi

([33]) Kwotowania punktów swapowych szereguje się od najmniejszego do największego, biorąc pod uwagę znak kwotowania, który zależy od znaku różnicy kursu pomiędzy walutą obcą i euro. Jeżeli w terminie zapadalności swapu kurs waluty obcej jest wyższy niż odpowiadający mu kurs euro, kwotowanie punktu swapowego jest dodatnie (tzn. euro jest kwotowane z premią w stosunku do waluty obcej). Odwrotnie, jeżeli kurs waluty obcej jest niższy niż odpowiadający mu kurs euro, kwotowanie punktu swapowego jest ujemne (tzn. euro jest kwotowane z dyskontem w stosunku do waluty obcej).

Procent przydziału przy krańcowym kwotowaniu punktu swapowego wynosi:

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Przydział dla *i*-tego kontrahenta przy krańcowym kwotowaniu punktu swapowego wynosi:

$$all(\Delta_m)_i = all\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Całkowita wielkość przydziału dla *i*-tego kontrahenta wynosi:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

W rozstrzygnięciu absorbujących płynność przetargów swapów walutowych o zmiennej stopie procentowej oferty szereguje się według malejącej wielkości kwotowań punktu swapowego. Oferty o najwyższych kwotowaniach punktu swapowego są zaspokajane w pierwszej kolejności, a następnie akceptowane są kolejno niższe kwotowania punktu swapowego do wyczerpania całej kwoty waluty będącej przedmiotem przetargu. Jeżeli przy najniższym zaakceptowanym kwotowaniu punktu swapowego (tzn. krańcowym kwotowaniu punktu swapowego) łączna kwota ofertowa przekracza pozostającą do przydziału kwotę będącą przedmiotem przetargu, pozostała kwota rozdzielana jest proporcjonalnie między oferty zgodnie ze współczynnikiem pozostałej do przydziału kwoty do całkowitej kwoty ofertowej przy krańcowym kwotowaniu punktu swapowego (patrz: ramka 6). Kwotę przydzieloną poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do najbliższego całkowitego euro.

d) Rodzaj aukcji

W przypadku przetargów o zmiennej stopie procentowej Eurosystem może stosować procedury aukcji o stałej lub zmiennej stopie procentowej. W przypadku aukcji o stałej stopie (aukcja holenderska) stopa procentowa/cena/punkt swapowy dla przydzielonych kwot dla wszystkich przyjętych ofert jest równy krańcowej stopie procentowej/cenie/punktowi swapowemu (tzn. takiej wartości, przy której cały przydział zostaje wyczerpany). W przypadku aukcji o zmiennej stopie (przetarg amerykański) stopa procentowa/cena/punkt swapowy dla przydzielonych kwot jest równy stopie procentowej/cenie/punktowi swapowemu oferowanym w każdej poszczególnej ofercie.

5.1.6 *Ogłaszanie wyników przetargu*

Wyniki przetargów standardowych i szybkich są ogłaszane publicznie za pośrednictwem serwisów agencyjnych. Ponadto krajowe banki centralne mogą poinformować o wynikach przydziału kontrahentów, którzy nie mają dostępu do serwisów agencyjnych, w sposób bezpośredni. Publiczne ogłoszenie wyników przetargów zazwyczaj zawiera następujące informacje:

— numer referencyjny operacji przetargowej,

— dzień przeprowadzenia operacji przetargowej,

— rodzaj operacji,

— termin zapadalności operacji,

— całkowita wielkość ofert złożonych przez kontrahentów Eurosystemu,

— liczbę oferentów,

— waluty będące przedmiotem przetargu (w przypadku swapów walutowych),

— całkowitą wielkość przydziału,

— procent przydziału (w przypadku przetargu o stałej stopie procentowej),

— kurs kasowy (w przypadku swapów walutowych),

— krańcową stopę procentową/cenę/punkt swapowy i procent przydziału przy krańcowej stopie procentowej/cenie/punkcie swapowym (w przypadku przetargu o zmiennej stopie procentowej),

— minimalną stopę ofertową, maksymalną stopę ofertową i średnią ważoną stopę przydziału (w przypadku aukcji o zmiennej stopie),

— termin rozpoczęcia i termin zapadalności operacji (jeżeli dotyczy) lub datę waluty i termin zapadalności instrumentu (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych),

— minimalną indywidualną wielkość przydziału (jeżeli dotyczy),

— minimalny współczynnik przydziału (jeżeli dotyczy),

— nominał certyfikatów (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych),

— kod ISIN emisji (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych).

Krajowe banki centralne bezpośrednio potwierdzają indywidualny wynik przydziału kontrahentom, których oferty zostały zaakceptowane.

5.2 **Procedury dla operacji bilateralnych**

a) Charakterystyka ogólna

Krajowe banki centralne mogą przeprowadzać operacje w drodze procedur bilateralnych ([34]). Procedury te można wykorzystać w operacjach dostrajających otwartego rynku i bezwarunkowych operacjach strukturalnych. Definiuje się je w szerokim znaczeniu jako wszelkie procedury przeprowadzania transakcji przez Eurosystem z jednym lub kilkoma kontrahentami bez przetargu. Pod tym względem można wyróżnić dwa różne rodzaje procedur bilateralnych: operacje, w których Eurosystem bezpośrednio kontaktuje się z kontrahentami i operacje wykonywane poprzez giełdy papierów wartościowych i agentów rynkowych.

b) Bezpośredni kontakt z kontrahentami

W ramach tej procedury krajowe banki centralne bezpośrednio kontaktują się z jednym lub kilkoma kontrahentami, których wybiera się zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.2. Zgodnie ze szczegółowymi instrukcjami wydanymi przez EBC krajowe banki centralne decydują, czy przeprowadzać transakcję z kontrahentami. Transakcje rozliczane są przez krajowe banki centralne.

Jeżeli Rada Prezesów EBC zadecyduje, że w wyjątkowych okolicznościach operacje bilateralne mogą być również wykonywane przez EBC (lub przez jeden lub kilka krajowych banków centralnych działających w imieniu EBC), procedury dla takich operacji zostaną odpowiednio dostosowane. W tym przypadku EBC (lub krajowy bank centralny działający w imieniu EBC) bezpośrednio skontaktuje się z jednym lub kilkoma kontrahentami w strefie euro, wybranymi zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.2. EBC (lub krajowy bank centralny działający w imieniu EBC) zdecyduje, czy przeprowadzać transakcję z tymi kontrahentami. Transakcje będą jednakże rozliczane w sposób zdecentralizowany przez krajowe banki centralne.

Operacje bilateralne w drodze bezpośrednich kontaktów z kontrahentami można stosować w transakcjach odwracalnych, transakcjach bezwarunkowych, swapach walutowych i przyjmowaniu lokat terminowych.

c) Operacje przeprowadzane poprzez giełdy papierów wartościowych i agentów rynkowych

Krajowe banki centralne mogą realizować transakcje bezwarunkowe poprzez giełdy papierów wartościowych i agentów rynkowych. Dla tych operacji grupa kontrahentów nie jest z góry ograniczona i procedury są dostosowywane do konwencji rynkowych dotyczących instrumentów dłużnych będących przed-

([34]) Rada Prezesów EBC może zadecydować, czy w wyjątkowych okolicznościach bilateralne operacje dostrajające mogą być również wykonywane przez sam EBC.

miotem transakcji. Rada Prezesów EBC zdecyduje, czy w wyjątkowych okolicznościach sam EBC (lub jeden lub kilka krajowych banków centralnych działających w imieniu EBC) może przeprowadzać bezwarunkowe operacje dostrajające poprzez giełdy i agentów rynkowych.

d) Ogłaszanie operacji bilateralnych

Operacji bilateralnych zazwyczaj nie ogłasza się publicznie z wyprzedzeniem. Ponadto EBC może zdecydować, że wyniki operacji bilateralnych nie będą publicznie ogłoszone.

e) Dni operacyjne

EBC może zdecydować o przeprowadzeniu bilateralnych operacji dostrajających każdego dnia roboczego Eurosystemu. W takich operacjach uczestniczą wyłącznie krajowe banki centralne Państw Członkowskich, dla których dzień transakcji, dzień rozliczenia i dzień płatności są dniami roboczymi.

Bezwarunkowe operacje bilateralne dla celów strukturalnych są zazwyczaj przeprowadzane i rozliczane tylko w dniach będących dniami roboczymi KBC we wszystkich Państwach Członkowskich.

5.3 **Procedury rozliczeń**

5.3.1 *Charakterystyka ogólna*

Transakcje pieniężne, związane z wykorzystaniem operacji banku centralnego na koniec dnia w Eurosystemie lub z udziałem w operacjach otwartego rynku, są rozliczane na rachunkach kontrahentów w krajowych bankach centralnych (lub na rachunkach banków rozliczeniowych uczestniczących w systemie TARGET). Transakcje pieniężne są rozliczane wyłącznie po (lub w) terminie ostatecznego przekazania aktywów będących zabezpieczeniem operacji. Oznacza to, że aktywa zabezpieczające muszą być albo uprzednio zdeponowane na rachunku depozytowym w krajowych bankach centralnych lub rozliczane w ciągu dnia według zasady dostawa za płatność (DVP) z danymi krajowymi bankami centralnymi. Transfer aktywów zabezpieczających dokonywany jest za pośrednictwem rachunków rozrachunkowych papierów wartościowych kontrahentów w systemach SSS spełniających minimalne standardy EBC ([35]). Kontrahenci, którzy nie mają rachunku depozytowego w krajowym banku centralnym lub rachunku rozrachunkowego papierów wartościowych w systemie SSS spełniającego minimalne standardy EBC, mogą rozliczać transakcje z wykorzystaniem aktywów zabezpieczających poprzez rachunek rozrachunkowy papierów wartościowych lub rachunek depozytowy instytucji kredytowej będącej ich korespondentem.

Dalsze postanowienia dotyczące procedur rozliczeniowych są określone w ustaleniach umownych stosowanych przez krajowe banki centralne (lub EBC) dla konkretnych instrumentów polityki pieniężnej. Procedury rozliczeń mogą nieco różnić się dla poszczególnych krajowych banków centralnych z powodu różnic w prawie krajowym i praktyce operacyjnej.

5.3.2 *Rozliczanie operacji otwartego rynku*

Operacje otwartego rynku oparte na przetargach standardowych (tzn. podstawowe operacje refinansujące, dłuższe operacje refinansujące i operacje strukturalne) rozlicza się zazwyczaj pierwszego dnia następującego po dniu transakcji, w którym czynne są wszystkie odpowiednie krajowe systemy RTGS i SSS. Z zasady Eurosystem dąży do rozliczenia transakcji związanych z operacjami otwartego rynku w tym samych czasie we wszystkich Państwach Członkowskich ze wszystkimi kontrahentami, którzy dostarczyli wystarczające aktywa zabezpieczające. Jednakże z powodu ograniczeń operacyjnych i właściwości technicznych SSS, czas rozliczenia w ciągu dnia operacji otwartego rynku może być różny w różnych krajach strefy euro. Czas rozliczenia podstawowych i dłuższych operacji refinansujących zazwyczaj zbiega się z czasem płatności w ramach poprzedniej operacji o zbieżnym terminie zapadalności.

Eurosystem dąży do rozliczania operacji otwartego rynku opartych na przetargach szybkich i procedurach bilateralnych w trakcie dnia transakcji. Jednakże z powodów operacyjnych Eurosystem może okazjonalnie stosować inne terminy rozliczenia tych operacji, w szczególności transakcji bezwarunkowych (dostrajających i strukturalnych) i swapów walutowych (patrz: tabela 3).

([35]) Opis standardów wykorzystania kwalifikowanych systemów SSS w strefie euro i uaktualniony wykaz kwalifikowanych powiązań między tymi systemami można znaleźć na stronie internetowej EBC (www.ecb.int).

TABELA 3

Normalne terminy rozliczania operacji otwartego rynku Eurosystemu ([1])

Instrument polityki pieniężnej	**Termin rozliczenia transakcji dla operacji opartych o przetargi standardowe**	**Termin rozliczenia transakcji dla operacji opartych o szybkie przetargi lub procedury bilateralne**
Transakcje odwracalne	T+1 ([2])	T
Transakcje bezwarunkowe	—	Zgodnie konwencją rynkową dla aktywów zabezpieczających
Emisja certyfikatów dłużnych	T+1	—
Swapy walutowe	—	T, T+1 lub T+2
Przyjmowanie lokat terminowych	—	T

([1]) T odnosi się do dnia transakcji. Termin rozliczenia transakcji odnosi się do dni roboczych Eurosystemu.
([2]) Jeżeli normalny termin rozliczenia transakcji dla podstawowych lub dłuższych operacji refinansujących przypada w dniu wolnym od pracy, EBC może podjąć decyzję o zastosowaniu innego terminu rozliczenia transakcji, z opcją rozliczenia w tym samym dniu. Terminy rozliczenia dla podstawowych lub dłuższych operacji refinansujących są z góry określone w kalendarzu operacji przetargowych Eurosystemu (patrz: pkt 5.1.2).

5.3.3 *Procedury na koniec dnia*

Procedury na koniec dnia są określone w dokumentacji dotyczącej krajowych systemów RTGS i systemu TARGET. Co do zasady, czas zamknięcia systemu TARGET to godzina 18.00 czasu EBC (C.E.T.). Po tej godzinie nie są przyjmowane żadne dalsze zlecenia do realizacji w krajowych systemach RTGS, chociaż pozostałe zlecenia płatnicze, które zostały przyjęte przed zamknięciem, są realizowane. Zlecenia kontrahentów dotyczące dostępu do operacji banku centralnego na koniec dnia muszą zostać złożone w odpowiednim krajowym banku centralnym najpóźniej 30 minut po faktycznym zamknięciu systemu TARGET ([36]).

Wszelkie ujemne salda na rachunkach rozrachunkowych (w krajowych systemach RTGS) kwalifikowanych kontrahentów, pozostałe po sfinalizowaniu procedur kontrolnych na koniec dnia, automatycznie uważa się za zlecenie udzielenia kredytu banku centralnego na koniec dnia (patrz: pkt 4.1).

ROZDZIAŁ 6

6. AKTYWA KWALIFIKOWANE

6.1 Charakterystyka ogólna

Artykuł 18.1 Statutu ESBC zezwala EBC i krajowym bankom centralnym na prowadzenie transakcji na rynkach finansowych w drodze transakcji bezwarunkowych (outright) kupna i sprzedaży aktywów zabezpieczających lub na podstawie umów z przyrzeczeniem odkupu i wymaga, aby wszystkie operacje kredytowe Eurosystemu posiadały odpowiednie zabezpieczenie. Co za tym idzie, wszystkie zasilające w płynność operacje Eurosystemu opierają się na aktywach zabezpieczających dostarczonych przez kontrahentów w formie przeniesienia własności aktywów (w przypadku transakcji bezwarunkowych lub umów z przyrzeczeniem odkupu) lub w formie zastawu udzielonego na danych aktywach (w przypadku zabezpieczonych kredytów) ([37]).

([36]) Ostateczny termin składania zleceń na dostęp do operacji banku centralnego na koniec dnia na obszarze Eurosystemu jest odroczony o dodatkowe 30 minut ostatniego dnia roboczego okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej Eurosystemu.
([37]) Absorbujące płynność operacje bezwarunkowe i odwracalne operacje otwartego rynku są również oparte na aktywach zabezpieczających. W przypadku aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w absorbujących płynność odwracalnych operacjach otwartego rynku, kryteria kwalifikujące są identyczne z kryteriami stosowanymi do aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w zasilających w płynność odwracalnych operacjach otwartego rynku. Jednakże w operacjach absorbujących płynność nie stosuje się redukcji wartości w wycenie.

W celu zabezpieczenia Eurosystemu przed ponoszeniem strat w operacjach polityki pieniężnej, zapewnienia równości traktowania kontrahentów i zwiększenia efektywności operacyjnej, aktywa zabezpieczające muszą spełnić pewne kryteria w celu zakwalifikowania się do wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu.

Uznaje się, że harmonizacja kryteriów kwalifikujących w całej strefie euro przyczyniłaby się do zapewnienie równego traktowania i efektywności operacyjnej. Jednocześnie należy zwrócić odpowiednią uwagę na istniejące różnice w strukturze finansowej w poszczególnych Państwach Członkowskich. Dlatego rozróżnia się — zasadniczo dla wewnętrznych celów Eurosystemu — dwie kategorie aktywów kwalifikowanych do wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu. Te dwie kategorie są określane odpowiednio jako „aktywa z listy 1" i „aktywa z listy 2":

— lista 1 obejmuje rynkowe instrumenty dłużne spełniające określone przez EBC jednolite dla całej strefy euro kryteria kwalifikujące,

— lista 2 obejmuje aktywa dodatkowe, rynkowe i nierynkowe, które mają szczególne znaczenie dla krajowych rynków finansowych i systemów bankowych, i dla których kryteria kwalifikujące są ustanawiane przez krajowe banki centralne, z zastrzeżeniem minimalnych kryteriów kwalifikujących ustanowionych przez EBC. Konkretne kryteria kwalifikujące dla listy 2, stosowane przed odpowiednie krajowe banki centralne, podlegają zatwierdzeniu przez EBC.

Nie wprowadza się rozróżnienia między obydwiema listami, jeśli chodzi o jakość aktywów i możliwość ich wykorzystania w różnych rodzajach operacji polityki pieniężnej Eurosystemu (z wyjątkiem faktu, że aktywa z listy 2 nie są zazwyczaj wykorzystywane przez Eurosystem w transakcjach bezwarunkowych). Aktywa kwalifikujące się do wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu można również wykorzystać jako aktywa zabezpieczające kredyt w ciągu dnia.

Aktywa z listy 1 i 2 podlegają środkom kontroli ryzyka opisanym w pkt 6.4.

Kontrahenci Eurosystemu mogą wykorzystywać aktywa kwalifikowane w operacjach transgranicznych, tzn. mogą uzyskać środki z krajowych banków centralnych Państw Członkowskich, w których są ustanowione, poprzez wykorzystanie aktywów znajdujących się w innym Państwie Członkowskim (patrz: pkt 6.6).

6.2 **Aktywa z listy 1**

EBC sporządza i prowadzi wykaz aktywów z listy 1. Wykaz ten jest powszechnie dostępny ([38]).

Certyfikaty dłużne wyemitowane przez EBC znajdują się na liście 1. Na tej liście znajdują się też certyfikaty dłużne wyemitowane przez krajowe banki centralne przed przyjęciem euro w ich odpowiednich Państwach Członkowskich.

Do innych aktywów z listy 1 stosuje się następujące kryteria kwalifikujące (patrz również: tabela 4):

— muszą to być instrumenty dłużne posiadające: a) określony z góry nominał; i b) kupon, który nie może doprowadzić do ujemnego przepływu środków pieniężnych. Ponadto kupon musi należeć do jednego z następujących rodzajów: i) kupon zerowy; ii) kupon stałoodsetkowy; lub iii) kupon zmiennoodsetkowy powiązany z referencyjną stopą procentową. Kupon może być powiązany ze zmianą ratingu samego emitenta. Ponadto kryteria kwalifikujące spełniają obligacje indeksowane wskaźnikiem inflacji. Właściwości te muszą być zachowane do momentu wykupu obligacji ([39]),

([38]) Wykaz jest publikowany i uaktualniany codziennie na stronie internetowej EBC (www.ebc.int).

([39]) Instrumenty dłużne dające prawa do kwoty nominału i/lub odsetek, które są podporządkowane prawom posiadaczy innych instrumentów dłużnych tego samego emitenta (lub, w ramach emisji strukturalnej, podporządkowane innym transzom tej samej emisji), są wyłączone z listy 1.

— muszą spełniać wysokie standardy kredytowe. Przy ocenie standardu kredytowego instrumentu dłużnego EBC bierze pod uwagę, między innymi, dostępne ratingi agencji rynkowych, gwarancje udzielone przez gwarantów posiadających dobrą sytuację finansową ([40]), jak również pewne kryteria instytucjonalne, które zapewniają szczególnie wysoki poziom bezpieczeństwa posiadaczom instrumentu ([41]). Gwarancja zostaje uznana za możliwą do zaakceptowania, jeśli gwarant bezwarunkowo i nieodwołalnie zagwarantował zobowiązania emitenta w stosunku do kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych należności w ramach danego instrumentu dłużnego w stosunku do posiadaczy tego instrumentu, aż do całkowitego ich wykonania. Gwarancja musi być płatna na pierwsze wezwanie (niezależnie od zobowiązania z tytułu długu). Gwarancje udzielone przez podmioty publiczne uprawnione do nakładania podatków powinny być płatne na pierwsze wezwanie lub też w inny sposób zapewniać szybką i terminową płatność w razie zwłoki. Zobowiązania gwaranta z tytułu gwarancji muszą być klasyfikowane i ocenialne przynajmniej na równi (*pari passu*) z pozostałymi niezabezpieczonymi zobowiązaniami gwaranta. Gwarancja musi podlegać prawom Państwa Członkowskiego UE oraz być prawomocna, wiążąca i wykonalna w stosunku do gwaranta ([42]). Aby instrument objęty gwarancją został uznany za aktywa kwalifikowane, należy złożyć prawne potwierdzenie dotyczące ważności, mocy wiążącej i wykonalności gwarancji ([43]) w formie i o treści uznanej przez Eurosystem ([44]). Potrzeba potwierdzenia prawnego nie dotyczy gwarancji udzielonych odnośnie instrumentów dłużnych z oddzielnym ratingiem kredytowym lub też do gwarancji udzielonych przez podmioty publiczne uprawnione do nakładania podatków,

— muszą być przenoszalne w drodze zapisu księgowego,

— muszą być zdeponowane/zarejestrowane (wyemitowane) w EOG w banku centralnym lub centralnym depozycie papierów wartościowych (CDPW), który spełnia minimalne normy ustanowione przez EBC. Muszą być utrzymywane (rozliczane) w strefie euro poprzez rachunek w Eurosystemie lub w SSS, spełniający normy ustanowione przez EBC (tak, aby ich rejestracja i realizacja podlegała prawu kraju strefy euro). Jeżeli CDPW, w którym aktywa są emitowane, i system SSS, w którym aktywa się znajdują, nie są tożsame, wówczas obie instytucje muszą posiadać powiązanie zatwierdzone przez EBC ([45]),

— muszą być denominowane w euro ([46]),

— muszą być wyemitowane (albo gwarantowane) przez podmioty ustanowione w EOG ([47]),

— muszą być notowane lub kwotowane na rynku regulowanym, określonym w dyrektywie Rady 93/22/EWG z dnia 10 maja 1993 r. w sprawie usług inwestycyjnych w zakresie papierów wartościowych ([48]), lub być notowane, kwotowane lub znajdować się w obrocie na niektórych rynkach nieregulowanych określonych przez EBC ([49]). Ponadto przy ocenie kwalifikacji poszczególnych instrumentów dłużnych EBC może wziąć pod uwagę płynność rynku.

Pomimo włączenia tych aktywów na listę 1 kontrahent nie może przedstawić jako aktywów zabezpieczających instrumentów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez kontrahenta lub przez jakikolwiek inny

([40]) Gwarant musi być ustanowiony w EOG.

([41]) Instrumenty dłużne wyemitowane przez instytucje kredytowe, które nie spełniają ściśle kryteriów określonych w art. 22 ust. 4 dyrektywy Rady 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. L 375 z 31.12.1985, str. 3), zmienionej dyrektywą Rady 88/220/EWG z dnia 22 marca 1988 r. (Dz.U. L 100 z 19.4.1988, str. 31), dyrektywy 2001/107/WE z dnia 21 stycznia 2002 r. (Dz.U. L 41 z 13.2.2002, str. 20) oraz dyrektywy 2001/108/WE z dnia 21 stycznia 2002 r. (Dz.U. L 41 z 13.2.2002 r., str. 35), są akceptowane jako aktywa poziomu 1 wyłącznie jeżeli każda emisja ma przypisany rating (przez agencję ratingową) wskazujący z punktu widzenia Eurosystemu, że instrument dłużny spełnia wysokie standardy kredytowe. Kwalifikowanie się instrumentów dłużnych wyemitowanych w ramach programu emisyjnego ocenia się na podstawie indywidualnego ratingu dla poszczególnych emisji w ramach tego programu.

([42]) Wymóg wykonalności podlega przepisom dotyczącym upadłości i niewypłacalności, ogólnym zasadom sprawiedliwości, jak też innym tego rodzaju prawom i zasadom dotyczącym gwaranta i mającym wpływ na prawa wierzyciela w stosunku do gwaranta.

([43]) Jeśli gwarant został ustanowiony na mocy innej jurysdykcji niż prawo obowiązujące dla gwarancji, potwierdzenie prawne musi też stwierdzać, że gwarancja jest ważna i wykonalna na mocy praw, którym podlega ustanowienie gwaranta.

([44]) Potwierdzenie prawne powinno być złożone do wglądu do krajowego banku centralnego zgłaszającego dane aktywa oparte na gwarancji do wpisania na listę aktywów kwalifikowanych. Krajowym bankiem centralnym zgłaszającym dane aktywa jest zazwyczaj krajowy bank centralny państwa, w którym aktywa zostaną notowane, staną się przedmiotem obrotu giełdowego lub będą kwotowane. W sytuacji notowania wielokrotnego wszelkie pytania przyjmuje ECB, Centrum Informacji o Aktywach Kwalifikowanych, EligibleAssets.hotline@ecb.int.

([45]) Opis standardów wykorzystania kwalifikowanych systemów SSS w strefie euro i uaktualniony wykaz kwalifikowanych powiązań pomiędzy tymi systemami można znaleźć na stronie internetowej EBC (www.ebc.int).

([46]) Wyrażone jako takie albo w krajowych denominacjach euro.

([47]) Wymóg, że emitent musi być ustanowiony w EOG, nie dotyczy instytucji międzynarodowych i ponadnarodowych.

([48]) Dz.U. L 141 z 11.6.1993, str. 27.

([49]) Instrumenty dłużne wyemitowane przez instytucje kredytowe, które nie spełniają ściśle kryteriów określonych w art. 22 ust. 4 dyrektywy Rady 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. dotyczącej koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS), z późniejszymi zmianami, są akceptowane jako aktywa listy 1 wyłącznie jeżeli są notowane lub kwotowane na rynku regulowanym, określonym w dyrektywie Rady 93/22/EWG z dnia 10 maja 1993 r. dotyczącej usług inwestycyjnych w zakresie papierów wartościowych.

podmiot blisko powiązany z kontrahentem ([50]), zgodnie z art. 1 ust. 26 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe ([51]) ([52]).

Pomimo włączenia tych aktywów na listę 1 krajowe banki centralne mogą podjąć decyzję o nieakceptowaniu następujących instrumentów jako aktywów zabezpieczających:

— instrumentów dłużnych przypadających do wykupu przed terminem zapadalności operacji polityki pieniężnej, w której są wykorzystane jako aktywa zabezpieczające ([53]), i

— instrumentów dłużnych o strumieniach dochodu (np. płatność z tytułu kuponu) przypadających w okresie przed terminem zapadalności operacji polityki pieniężnej, w której są wykorzystane jako aktywa zabezpieczające.

Wszystkie aktywa z listy 1 można wykorzystać w operacjach transgranicznych w całej strefie euro. Oznacza to, że każdy kontrahent Eurosystemu musi być w stanie wykorzystać takie aktywa albo za pośrednictwem powiązań z krajowym systemem SSS, albo poprzez inne dopuszczalne umowy, aby otrzymać kredyt z krajowego banku centralnego Państwa Członkowskiego, w którym kontrahent ten jest ustanowiony (patrz: pkt 6.6).

Aktywa z listy 1 kwalifikują się do wszystkich operacji polityki pieniężnej opartych na aktywach zabezpieczających, tzn. odwracalnych i bezwarunkowych transakcji otwartego rynku oraz kredytu banku centralnego na koniec dnia.

6.3 **Aktywa z listy 2**

Poza instrumentami dłużnymi spełniającymi kryteria kwalifikujące do listy 1, krajowe banki centralne mogą uznać za kwalifikowane inne aktywa, aktywa z listy 2, które mają szczególne znaczenie dla swoich krajowych rynków finansowych i systemów bankowych. Kryteria kwalifikujące dla aktywów z listy 2 ustanawiają krajowe banki centralne zgodnie z minimalnymi kryteriami kwalifikującymi przedstawionymi poniżej. Konkretne krajowe kryteria kwalifikujące dla aktywów z listy 2 podlegają zatwierdzeniu przez EBC. Krajowe banki centralne sporządzają i prowadzą krajowe wykazy kwalifikowanych aktywów z listy 2. Wykazy te są dostępne publicznie ([54]).

Aktywa z listy 2 muszą spełniać następujące minimalne kryteria kwalifikujące (patrz też: tabela 4):

— mogą to być instrumenty dłużne (rynkowe bądź nierynkowe) posiadające: a) określony z góry nominał; i b) kupon, który nie może doprowadzić do ujemnego przepływu środków pieniężnych. Ponadto kupon

---

([50]) W przypadku wykorzystania przez kontrahenta aktywów, których ze względu na tożsamość z emitentem/gwarantem lub istnienie bliskich powiązań nie może wykorzystywać na zabezpieczenie niespłaconego kredytu, jest on zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym odpowiedniego krajowego banku centralnego. Aktywa są wyceniane jako zero w następnym terminie wyceny i może to spowodować wystosowanie wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego (patrz: załącznik 6). Ponadto kontrahent musi usunąć aktywa w najbliższym możliwym terminie.

([51]) Artykuł 1 ust. 26 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe brzmi jak następuje:
„Bliskie powiązania oznaczają sytuację, w której dwie lub więcej osoby fizyczne lub prawne są ze sobą związane przez:
a) *udział kapitałowy*, który oznacza posiadany bezpośrednio lub za pomocą stosunku kontroli udział dający prawo do ponad 20 % głosów lub kapitału przedsiębiorstwu; lub
b) *kontrolę*, która oznacza związek zachodzący między przedsiębiorstwem dominującym i jego przedsiębiorstwem zależnym we wszystkich przypadkach określonych w art. 1 ust. 1 i 2 dyrektywy 83/349/EWG, bądź też podobny związek między jakąkolwiek osobą fizyczną lub prawną i przedsiębiorstwem; wszelkie przedsiębiorstwa zależne danego przedsiębiorstwa zależnego będą również uważane za przedsiębiorstwa zależne przedsiębiorstwa dominującego najwyższego szczebla. Sytuację, w której dwie lub więcej osób fizycznych lub prawnych jest trwale związanych z jedną i tą samą osobą przez stosunek kontroli, również uważa się za bliskie powiązanie tych osób.".

([52]) Przepisu tego nie stosuje się do: i) bliskich powiązań pomiędzy kontrahentem i organami administracji publicznej krajów EOG (w tym do sytuacji, w której organ administracji publicznej jest gwarantem dla emitenta); ii) weksli handlowych, w ramach których poza kontrahentem zobowiązany jest jeszcze jeden podmiot (inny niż instytucja kredytowa); iii) instrumentów dłużnych spełniających ściśle kryteria określone w art. 22 ust. 4 dyrektywy Rady 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. dotyczącej koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS), z późniejszymi zmianami; lub iv) przypadków, w których instrumenty dłużne są chronione szczególnymi prawnymi środkami zabezpieczającymi porównywalnymi z ppkt iii).

([53]) Jeżeli krajowe banki centralne miałyby zezwolić na wykorzystanie instrumentów o terminie zapadalności krótszym niż termin zapadalności operacji polityki pieniężnej, dla których służą jako aktywa zabezpieczające, od kontrahentów żądać się będzie zastąpienia takich aktywów w terminie zapadalności lub z wyprzedzeniem.

([54]) Wykazy te są publikowane i uaktualniane codziennie na stronie internetowej EBC (www.ecb.int). W stosunku do nierynkowych aktywów z listy 2 i instrumentów dłużnych o ograniczonej płynności i szczególnych cechach, krajowe banki centralne mogą podjąć decyzję o nieujawnianiu informacji na temat poszczególnych emisji, emitentów/dłużników lub gwarantów, publikując krajowe wykazy aktywów z listy 2, ale muszą podać inne informacje mające zapewnić, że kontrahenci w całej strefie euro mogą z łatwością upewnić się, czy dane aktywa są kwalifikowane.

musi należeć do jednego z następujących rodzajów: i) kupon zerowy; ii) kupon stałoodsetkowy; lub iii) kupon zmiennoodsetkowy powiązany z referencyjną stopą procentową. Kupon może być powiązany ze zmianą ratingu samego emitenta. Ponadto kwalifikowane są również obligacje indeksowane wskaźnikiem inflacji. Właściwości te muszą być zachowane do momentu wykupu obligacji. Mogą to być również akcje (będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, określonym w dyrektywie Rady 93/22/EWG z dnia 10 maja 1994 r. dotyczącej usług inwestycyjnych w zakresie papierów wartościowych ([55]). Akcje emitowane przez instytucje kredytowe i instrumenty dłużne emitowane instytucje kredytowe, które nie spełniają ściśle kryteriów określonych w art. 22 ust. 4 dyrektywy Rady 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. dotyczącej koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) ([56]), zmienionej dyrektywą Rady 88/220/EWG z dnia 22 marca 1988 r. ([57]), dyrektywą 2001/107/WE z dnia 21 stycznia 2002 r. ([58]) i dyrektywą 2001/108/WE z dnia 21 stycznia 2002 r. ([59]), zwyczajowo nie kwalifikują się do włączenia do wykazów aktywów listy 2. Jednakże EBC może zezwolić krajowym bankom centralnym na włączenie takich aktywów do ich wykazów aktywów listy 2 z zastrzeżeniem pewnych warunków i ograniczeń,

TABELA 4

Aktywa kwalifikowane wykorzystywane w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu

Kryteria	Lista 1	Lista 2
Rodzaj aktywów	— Certyfikaty dłużne EBC — Inne rynkowe instrumenty dłużne ([1]) ([2])	— Rynkowe instrumenty dłużne ([1]) — Nierynkowe instrumenty dłużne ([1]) — Akcje będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym
Procedury rozliczeń	Instrumenty muszą być zdeponowane centralnie w postaci zapisu księgowego w krajowych bankach centralnych lub systemie SSS spełniającym minimalne standardy EBC	Aktywa muszą być łatwo dostępne dla krajowego banku centralnego, który włączył je do swojego wykazu aktywów z listy drugiej
Rodzaj emitenta	— Banki centralne — Sektor publiczny — Sektor prywatny ([3]) — Instytucje międzynarodowe i ponadnarodowe	— Sektor publiczny — Sektor prywatny ([4])
Standard kredytowy	EBC musi uznać, że aktywa posiadają wysoki standard kredytowy (co może obejmować gwarancję gwaranta z EOG, który uznawany jest przez EBC za posiadającego dobrą sytuację finansową)	Krajowy bank centralny, który włączył aktywa na listę drugą, musi uznać, że posiadają one wysoki standard kredytowy (co może obejmować gwarancję gwaranta ze strefy euro uznawanego przez krajowy bank centralny, który włączył je na listę drugą, za posiadającego dobrą sytuację finansową)
Miejsce ustanowienia emitenta (lub gwaranta)	Kraje EOG i kraje spoza EOG należące do grupy G10 ([5])	Strefa euro

([55]) Dz.U. L 141 z 11.6.1993, str. 27.
([56]) Dz.U. L 375 z 31.12.1985, str. 3.
([57]) Dz.U. L 100 z 19.4.1988, str. 31.
([58]) Dz.U. L 41 z 13.2.2002, str. 20.
([59]) Dz.U. L 41 z 13.2.2002, str. 35.

Kryteria	Lista 1	Lista 2
Umiejscowienie aktywów	— Miejsce emisji: EOG — Miejsce rozliczenia: strefa euro ([6])	Strefa euro ([6])
Waluta	Euro ([7])	Euro ([7])
Wykorzystanie w transakcjach transgranicznych	Tak	Tak

([1]) Muszą posiadać zarówno: a) określony z góry nominał, jak i b) kupon, który nie może doprowadzić do ujemnego przepływu środków pieniężnych. Ponadto kupon musi należeć do jednego z następujących rodzajów: i) kupon zerowy; ii) kupon stałoodsetkowy; lub iii) kupon zmiennoodsetkowy powiązany z referencyjną stopą procentową. Kupon może być powiązany ze zmianą ratingu samego emitenta. Ponadto kwalifikowane są też obligacje indeksowane wskaźnikiem inflacji. Właściwości te muszą być utrzymywane do wykupu obligacji.

([2]) Instrumenty dłużne dające prawa do sumy nominału i/lub odsetek, które są podporządkowane prawom posiadaczy innych instrumentów dłużnych tego samego emitenta (lub, w ramach emisji strukturalnej, podporządkowane innym transzom tej samej emisji) są wyłączone z wykazu aktywów listy pierwszej.

([3]) Instrumenty dłużne emitowane przez instytucje kredytowe, które nie spełniają ściśle kryteriów określonych w art. 22 ust. 4 dyrektywy 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r., z późniejszymi zmianami, dotyczącej koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS), są akceptowane jako aktywa z listy 2 pod następującymi dwom warunkami. Po pierwsze, każda emisja powinna mieć przypisany rating (przez agencję ratingową) wskazujący, z punktu widzenia Eurosystemu, że instrument dłużny spełnia wysokie standardy kredytowe. Kwalifikowanie się instrumentów dłużnych emitowanych w ramach programu emisji ocenia się na podstawie indywidualnego ratingu każdej emisji w ramach tego programu. Po drugie, instrumenty dłużne muszą być notowane lub kwotowane na rynku regulowanym, określonym w dyrektywie dotyczącej przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe.

([4]) Akcje emitowane przez instytucje kredytowe, które nie spełniają ściśle kryteriów określonych w art. 22 ust. 4 dyrektywy 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r., z późniejszymi zmianami, dotyczącej koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS), zazwyczaj nie kwalifikują się do włączenia do listy 2. Jednakże EBC może zezwolić krajowym bankom centralnym na włączenie takich aktywów do listy 2 z zastrzeżeniem pewnych warunków i ograniczeń.

([5]) Wymóg, aby emitent był ustanowiony w EOG, nie dotyczy instytucji międzynarodowych i ponadnarodowych.

([6]) Tak że rejestracja i realizacja podlega prawu Państwa Członkowskiego strefy euro.

([7]) Wyrażona jaka takie lub w narodowych denominacjach euro.

— muszą to być zobowiązania dłużne wobec podmiotów lub akcje podmiotów (lub gwarantowane przez podmioty) uznawanych przez krajowy bank centralny, który wpisał je na listę 2, za posiadające dobrą sytuację finansową. Gwarant musi być ustanowiony w EOG. Gwarancja zostaje uznana za możliwą do zaakceptowania, jeśli gwarant bezwarunkowo i nieodwołalnie zagwarantował zobowiązania emitenta w stosunku do kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych należności w ramach danego instrumentu dłużnego w stosunku do posiadaczy tego instrumentu, aż do całkowitego ich wykonania. Gwarancja musi być płatna na pierwsze wezwanie (niezależnie od zobowiązania z tytułu długu). Gwarancje udzielone przez podmioty publiczne uprawnione do nakładania podatków powinny być płatne na pierwsze wezwanie lub też w inny sposób zapewniać szybką i terminową płatność w razie zwłoki. Zobowiązania gwaranta z tytułu gwarancji muszą być klasyfikowane i ocenialne przynajmniej na równi (*pari passu*) z pozostałymi niezabezpieczonymi zobowiązaniami gwaranta. Gwarancja musi podlegać prawom Państwa Członkowskiego UE oraz być prawomocna, wiążąca i wykonalna w stosunku do gwaranta ([60]). Aby instrument objęty gwarancją został uznany za aktywa kwalifikowane ([61]), należy złożyć prawne potwierdzenie dotyczące ważności, mocy wiążącej i wykonalności gwarancji w formie i o treści uznanej przez Eurosystem ([62]). Potrzeba potwierdzenia prawnego nie dotyczy gwarancji udzielonych odnośnie do instrumentów dłużnych z oddzielnym ratingiem kredytowym lub też do gwarancji udzielonych przez podmioty publiczne uprawnione do nakładania podatków,

([60]) Wymóg wykonalności podlega przepisom dotyczącym upadłości i niewypłacalności, ogólnym zasadom sprawiedliwości, jak też innym tego rodzaju prawom i zasadom dotyczącym gwaranta i mającym wpływ na prawa wierzyciela w stosunku do gwaranta.

([61]) Jeśli gwarant został ustanowiony na mocy innej jurysdykcji niż prawo obowiązujące dla gwarancji, potwierdzenie prawne musi też stwierdzać, że gwarancja jest ważna i wykonalna na mocy praw, którym podlega ustanowienie gwaranta.

([62]) Potwierdzenie prawne powinno być złożone do wglądu do krajowego banku centralnego zgłaszającego dane aktywa oparte na gwarancji do wpisania na listę aktywów kwalifikowanych. Krajowym bankiem centralnym zgłaszającym dane aktywa jest zazwyczaj krajowy bank centralny państwa, w którym aktywa zostaną notowane, staną się przedmiotem obrotu giełdowego lub będą kwotowane. W sytuacji notowania wielokrotnego wszelkie pytania przyjmuje ECB, Centrum Informacji o Aktywach Kwalifikowanych (Eligible-Assets.hotline@ecb.int).

— muszą być łatwo dostępne dla krajowego banku centralnego, który wpisał je na listę 2,

— muszą być umiejscowione w strefie euro (tak aby ich rejestracja i realizacja podlegała prawu kraju strefy euro),

— muszą być denominowane w euro ([63]),

— muszą być wyemitowane (lub gwarantowane) przez podmioty ustanowione w strefie euro.

Pomimo włączenia tych aktywów na listę 2, kontrahent nie może przedstawić jako aktywów zabezpieczających żadnych instrumentów dłużnych gwarantowanych przez kontrahenta lub przez jakikolwiek inny podmiot blisko powiązany z tym kontrahentem ([64]), zgodnie z art. 1 ust. 26 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe ([65]) ([66]).

Pomimo włączenia tych aktywów na listę 2, krajowe banki centralne mogą podjąć decyzję o nieakceptowaniu następujących instrumentów jako aktywów zabezpieczających:

— instrumentów dłużnych przypadających do wykupu przed terminem zapadalności operacji polityki pieniężnej, w której wykorzystane są jako aktywa zabezpieczające ([67]),

— instrumentów dłużnych o strumieniu dochodu (np. płatność z tytułu kuponu) przypadającym w okresie przed terminem zapadalności operacji polityki pieniężnej, w której wykorzystane są jako aktywa zabezpieczające, lub

— akcji z jakimkolwiek rodzajem płatności lub obciążonych jakimkolwiek tytułem, który może mieć wpływ na ich kwalifikowanie się jako aktywa zabezpieczającego w okresie do terminu zapadalności operacji polityki pieniężnej, w której wykorzystane są jako aktywa zabezpieczające.

Wszystkie aktywa z listy 2 muszą nadawać się do wykorzystania w operacjach transgranicznych w całej strefie euro. Oznacza to, że kontrahent Eurosystemu musi być w stanie wykorzystać takie aktywa albo za pośrednictwem powiązań z krajowym systemem SSS, albo poprzez inne dopuszczalne umowy, aby otrzymać środki z krajowego banku centralnego Państwa Członkowskiego, w którym kontrahent jest ustanowiony (patrz: pkt 6.6).

Aktywa z listy 2 kwalifikują się do wykorzystania w odwracalnych transakcjach otwartego rynku i kredytach banku centralnego na koniec dnia. Zazwyczaj nie są wykorzystywane w transakcjach bezwarunkowych Eurosystemu.

([63]) Wyrażone jako takie albo w krajowych denominacjach euro.

([64]) Tak jak w przypadku aktywów z listy 1, w przypadku wykorzystania przez kontrahenta aktywów, których ze względu na tożsamość z emitentem/gwarantem lub istnienie bliskich powiązań nie może wykorzystywać na zabezpieczenie niespłaconego kredytu, jest on zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym odpowiedniego krajowego banku centralnego. Aktywa są wyceniane jako zero w następnym terminie wyceny i może to spowodować wystosowanie wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego (patrz: załącznik 6). Ponadto kontrahent musi usunąć aktywa w najbliższym możliwym terminie.

([65]) Artykuł 1 ust. 26 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe brzmi jak następuje:
„Bliskie powiązania oznaczają sytuację, w której dwie lub więcej osoby fizyczne lub prawne są ze sobą związane przez:
a) *udział kapitałowy*, który oznacza posiadany bezpośrednio lub za pomocą stosunku kontroli udział dający prawo do ponad 20 % głosów lub kapitału przedsiębiorstwu; lub
b) *kontrolę*, która oznacza związek zachodzący między przedsiębiorstwem dominującym i jego przedsiębiorstwem zależnym we wszystkich przypadkach określonych w art. 1 ust. 1 i 2 dyrektywy 83/349/EWG, bądź też podobny związek między jakąkolwiek osobą fizyczną lub prawną i przedsiębiorstwem; wszelkie przedsiębiorstwa zależne danego przedsiębiorstwa zależnego będą również uważane za przedsiębiorstwa zależne przedsiębiorstwa dominującego najwyższego szczebla.
Sytuację, w której dwie lub więcej osób fizycznych lub prawnych jest trwale związanych z jedną i tą samą osobą przez stosunek kontroli, również uważa się za bliskie powiązanie tych osób".

([66]) Tak jak w przypadku aktywów z listy 1, przepisu tego nie stosuje się do: i) bliskich powiązań pomiędzy kontrahentem i władzami publicznymi krajów EOG; ii) weksli handlowych, w ramach których poza kontrahentem zobowiązany jest jeszcze jeden podmiot (inny niż instytucja kredytowa); iii) instrumentów dłużnych spełniających ściśle kryteria określone w art. 22 ust. 4 dyrektywy Rady 85/611/EWG z 20 grudnia 1985 r. dotyczącej koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS); lub iv) przypadki, w których instrumenty dłużne są chronione szczególnymi prawnymi środkami zabezpieczającymi porównywalnymi z ppkt iii).

([67]) Tak jak w przypadku aktywów z listy 1, jeżeli krajowe banki centralne miałyby zezwolić na wykorzystanie instrumentów o terminie zapadalności krótszym niż termin zapadalności operacji polityki pieniężnej, dla których służą jako aktywa zabezpieczające, od kontrahentów żądać się będzie zastąpienia takich aktywów w terminie zapadalności lub z wyprzedzeniem.

6.4 **Środki kontroli ryzyka**

Środki kontroli ryzyka stosuje się do aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu w celu zabezpieczenia Eurosystemu przed ryzykiem strat finansowych, na wypadek gdyby aktywa zabezpieczające musiały zostać zrealizowane z powodu niewywiązania się kontrahenta ze zobowiązań. Środki kontroli ryzyka będące w dyspozycji Eurosystemu przedstawione są w ramce 7.

RAMKA 7

Środki kontroli ryzyka

Eurosystem stosuje obecnie następujące środki kontroli ryzyka:

— **Redukcje wartości w wycenie**

Eurosystem stosuje redukcje wartości w wycenie aktywów zabezpieczających. Oznacza to, że wartość aktywów zabezpieczających oblicza się jako wartość rynkową aktywów pomniejszoną o pewien procent (redukcję wartości).

— **Zmienne depozyty zabezpieczające (według wyceny rynkowej)**

Eurosystem wymaga utrzymywania skorygowanej wartości rynkowej aktywów zabezpieczających wykorzystanych w zasilających w płynność transakcjach odwracalnych. Oznacza to, że jeżeli mierzona regularnie wartość aktywów zabezpieczających spada poniżej pewnego poziomu, krajowy bank centralny zażąda od kontrahenta dostarczenia dodatkowych aktywów lub środków pieniężnych (jest to wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego). Podobnie, jeżeli wartość po aktywów zabezpieczających po aktualizacji wyceny przekracza pewien poziom, bank centralny zwraca kontrahentowi nadwyżkę aktywów lub środków pieniężnych. (Obliczenia dotyczące wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego są przedstawione w ramce 11).

Poniższe środki kontroli ryzyka nie są obecnie stosowane w Eurosystemie:

— **Narzuty wstępne**

Eurosystem może stosować narzuty wstępne w swoich zasilających w płynność transakcjach odwracalnych. Oznaczałoby to, że kontrahenci musieliby przedstawić aktywa zabezpieczające o wartości co najmniej równej płynności zapewnianej przez Eurosystem plus wartość narzutu wstępnego.

— **Limity w stosunku do emitentów/dłużników lub gwarantów**

Eurosystem może stosować limity ryzyka w stosunku do emitentów/dłużników lub gwarantów.

— **Dodatkowe gwarancje**

W celu zaakceptowania niektórych aktywów Eurosystem może żądać dodatkowych gwarancji od podmiotów posiadających dobrą sytuację finansową.

— **Wyłączenie**

Eurosystem może wyłączyć niektóre aktywa z wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej.

6.4.1 *Środki kontroli ryzyka dla aktywów z listy 1*

Eurosystem stosuje określone środki kontroli ryzyka zależnie od rodzaju aktywów zabezpieczających oferowanych przez kontrahenta. Właściwe środki kontroli ryzyka dla aktywów z listy 1 ustala EBC. Środki kontroli ryzyka dla aktywów z listy 1 są zharmonizowane w całej strefie euro ([68]). Zasady kontroli ryzyka dla aktywów z listy 1 obejmują następujące główne elementy:

— kwalifikowane aktywa z listy 1 są przypisane do jednej z czterech kategorii o malejącym stopniu płynności, w oparciu o klasyfikację emitenta oraz rodzaj aktywów. Podział kwalifikowanych aktywów na cztery kategorie płynności opisuje ramka 8,

RAMKA 8

Kategorie płynności dla aktywów z listy 1 ([1])

Kategoria I	**Kategoria II**	**Kategoria III**	**Kategoria IV**
Instrumenty dłużne skarbu państwa	Instrumenty dłużne instytucji samorządowych szczebla lokalnego i regionalnego	Tradycyjne instrumenty dłużne typu *Pfandbrief*	Zabezpieczenia na aktywach ([2])
Instrumenty dłużne emitowane przez banki centralne ([3])	Instrumenty dłużne typu *Jumbo Pfandbrief* ([4])	Instrumenty dłużne instytucji kredytowych	
	Agencyjne instrumenty dłużne ([5])	Instrumenty dłużne emitowane przez emitentów korporacyjnych i pozostałych ([5])	
	Ponadnarodowe Instrumenty dłużne		

([1]) Klasyfikacja emitentów determinuje w zasadzie kategorię płynności. Wszystkie zabezpieczenia na aktywach są jednak włączone do kategorii IV, niezależnie od klasyfikacji emitenta, natomiast instrumenty dłużne typu *Jumbo Pfandbrief* są włączone do kategorii II, w odróżnieniu od pozostałych instrumentów dłużnych emitowanych przez instytucje kredytowe, które znajdują się w kategorii III.

([2]) Zabezpieczenia na aktywach wchodzą do IV kategorii płynności niezależnie od klasyfikacji emitenta.

([3]) Certyfikaty dłużne emitowane przez ECB i instrumenty emitowane przez krajowe banki centralne przed przyjęciem euro w poszczególnych Państwach Członkowskich wchodzą do I kategorii płynności.

([4]) Tylko instrumenty o wartości emisji co najmniej 500 mln EUR, dla których co najmniej dwóch znaczących operatorów rynkowych systematycznie zgłasza oferty i wnosi o kwotowanie, wchodzą do klasy aktywów zawierającej instrumenty typu *Jumbo Pfandbrief*.

([5]) Tylko papiery wartościowe emitowane przez emitentów zaklasyfikowanych jako agencje przez EBC wchodzą do II kategorii płynności. Papiery wartościowe emitowane przez pozostałych emitentów wchodzą do III kategorii płynności.

— poszczególne instrumenty dłużne podlegają określonym redukcjom wartości w wycenie. Redukcje wartości w wycenie stosuje się poprzez odjęcie pewnego procentu od wartości rynkowej aktywów podstawowych. Redukcje wartości w wycenie różnią się w zależności od pozostałego terminu zapadalności i struktury kuponowej instrumentów dłużnych, jak pokazano w ramkach 9 i 10,

([68]) Z powodu różnic operacyjnych w Państwach Członkowskich w odniesieniu do procedur dostarczania aktywów zabezpieczających przez kontrahentów do krajowych banków centralnych (w formie puli zabezpieczeń złożonej jako zastaw w krajowym banku centralnym lub jako umowy z przyrzeczeniem odkupu oparte na konkretnych aktywach określonych dla każdej transakcji) mogą wystąpić niewielkie różnice w odniesieniu do terminu wyceny i innych cech operacyjnych depozytów zabezpieczających.

RAMKA 9

Poziomy redukcji wartości w wycenie (w %) stosowane do kwalifikowanych aktywów z listy 1 w porównaniu z instrumentami stałokuponowymi i zerokuponowymi

Kategorie płynności

	Kategoria I		**Kategoria II**		**Kategoria III**		**Kategoria IV**	
Pozostały okres zapadalności (lata)	kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy
0–1	0,5	0,5	1	1	1,5	1,5	2	2
1–3	1,5	1,5	2,5	2,5	3	3	3,5	3,5
3–5	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
5–7	3	3,5	4,5	5	5,5	6	6,5	7
7–10	4	4,5	5,5	6,5	6,5	8	8	10
> 10	5,5	8,5	7,5	12	9	15	12	18

— redukcje wartości w wycenie stosowane do wszystkich stało- i zerokuponowych instrumentów z listy pierwszej opisano w ramce 9 ([69]),

— poziomy redukcji wartości w wycenie stosowane do wszystkich kwalifikowanych instrumentów o odwrotnej zmiennej stopie procentowej z listy pierwszej są takie same dla wszystkich klas płynności i zostały opisane w ramce 10,

RAMKA 10

Poziom redukcji wartości w wycenie (%) stosowane do kwalifikowanych instrumentów o odwrotnej zmiennej stopie procentowej z listy 1

Pozostały okres zapadalności (lata)	**Kupon o odwrotnej zmiennej stopie**
0–1	2
1–3	7
3–5	10
5–7	12
7–10	17
> 10	25

— redukcja zastosowana do instrumentów dłużnych zmiennokuponowych ([70]) jest taka sama jak redukcja stosowana do klasy zapadalności instrumentów stałokuponowych od zera do jednego roku w kategorii płynności, do której należy dany instrument,

— środki kontroli ryzyka stosowane do instrumentów dłużnych z więcej niż jednym typem płatności kuponowej zależą wyłącznie od płatności kuponowych w pozostałym do wykupu czasu trwania instrumentu. Redukcja wartości w wycenie zastosowana do takiego instrumentu jest wyznaczona na poziomie najwyższej redukcji, jaka może być zastosowana do instrumentów dłużnych z takim samym pozostałym okresem zapadalności, przy czym uwzględnia się płatności kuponowe dowolnego typu, które występują w pozostałym do wykupu okresie trwania instrumentu,

— w absorbujących płynność operacjach nie stosuje się redukcji wartości w wycenie,

— w zależności od jurysdykcji i krajowych systemów operacyjnych, krajowe banki centralne zezwalają na tzw. pooling aktywów zabezpieczających i/lub wymagają deponowania aktywów wykorzystywanych w

([69]) Poziom wartości w redukcji wyceny zastosowany do stałokuponowych papierów wartościowych stosuje się także do instrumentów dłużnych, których kupon jest powiązany z zmianą ratingu samego emitenta lub do obligacji indeksowanych wskaźnikiem inflacji.

([70]) Płatność kuponowa jest uznawana za instrument o zmiennej stopie, jeśli kupon jest powiązany z referencyjną stopą odsetek i jeśli okresy rozrachunków odnoszące się do kuponu nie przekraczają jednego roku. Płatności kuponowe, dla których okresy rozrachunków odnoszące się do kuponu przekraczają jeden rok, traktowane są jako płatności o stopie stałej, dla których odnośny okres zapadalności dla redukcji wartości jest pozostałym okresem zapadalności instrumentu dłużnego.

poszczególnych transakcjach (tzw. system earmarking). W systemach pooling kontrahent udostępnia pulę wystarczających aktywów zabezpieczających bankowi centralnemu na pokrycie kredytów uzyskanych z banku centralnego, co oznacza, że poszczególne aktywa nie są przypisane konkretnym operacjom kredytowym. W przypadku stosowania systemu earmarking do każdej operacji kredytowej są przypisane konkretne, łatwe do zidentyfikowania aktywa,

— aktywa podlegają codziennej wycenie. Codziennie krajowe banki centralne obliczają wymaganą wartość aktywów zabezpieczających, uwzględniając zmiany w wielkości kwoty pozostających do spłaty kredytów, zasady wyceny przedstawione w pkt 6.5 oraz wymagane redukcje wartości w wycenie,

— jeżeli po wycenie aktywa zabezpieczające nie spełniają wymagań skalkulowanych na ten dzień, wykonywane są wezwania do odpowiedniego uzupełnienia depozytu. W celu zmniejszenia częstotliwości takich wezwań krajowe banki centralne mogą stosować tzw. punkt aktywacji. W takim przypadku punkt aktywacji wynosi 0,5 dostarczonej kwoty płynności. W zależności od jurysdykcji, krajowe banki centralne mogą wymagać, aby wezwania do uzupełnienia depozytów początkowych były wykonywane poprzez dostarczenie dodatkowych aktywów lub wpłatę środków pieniężnych. Oznacza to, że jeżeli wartość rynkowa aktywów zabezpieczających spada poniżej punktu aktywacji, kontrahenci muszą dostarczyć dodatkowe aktywa (lub środki pieniężne). Podobnie, gdyby wartość rynkowa aktywów zabezpieczających po aktualizacji wyceny przekroczyła górny punkt aktywacji, krajowy bank centralny zwróciłby kontrahentowi nadwyżkę aktywów (lub środków pieniężnych) (patrz: ramka 11),

RAMKA 11

Kalkulacja wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego

Całkowitą wielkość kwalifikowanych aktywów J (dla $j = 1$ do J; wartość $C_{j,t}$ w czasie t), jaką kontrahent musi dostarczyć na zabezpieczenie zestawu operacji zasilających w płynność I (dla $i = 1$ do I; wielkość $L_{i,t}$ w czasie t), ustala się według następującego wzoru:

$$\sum_{i=1}^{I} L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^{J} (1 - h_j) C_{j,t} \qquad (1)$$

gdzie:

h_j redukcja wartości w wycenie w stosunku do aktywów kwalifikowanych j.

Jeśli τ jest okresem między aktualizacjami wyceny, podstawa wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w czasie $t + \tau$ wynosi:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^{J} (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \qquad (2)$$

W zależności od cech operacyjnych systemów zarządzania zabezpieczeniami krajowych banków centralnych, w kalkulacji podstawy wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego krajowe banki centralne mogą również uwzględnić odsetki narosłe od dostarczonej płynności w nierozliczonych operacjach.

Wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego realizuje się wyłącznie wówczas, gdy podstawa wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego przekracza pewien poziom punktu aktywacji.

Niech $k = 0,5$ oznacza punkt aktywacji. W systemie *earmarking* ($I = 1$), wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego realizuje się, kiedy:

$$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(kontrahent wpłaca uzupełnienie depozytu zabezpieczającego do krajowego banku centralnego); lub

$$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(krajowy bank centralny wypłaca kontrahentowi nadwyżkę depozytu zabezpieczającego).

W systemie *pooling* kontrahent musi wnieść do puli dodatkowe aktywa, gdy:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau}$$

W przeciwnym przypadku wielkość kredytu w ciągu dnia (IDC) dostępna dla kontrahenta systemie *pooling* można wyrazić następująco:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} \qquad (\textit{jeśli jest to wartość dodatnia})$$

Zarówno w systemie *earmarking*, jak i systemie *pooling* wezwania do uzupełnienia depozytów zapewniają, że stosunek przedstawiony w punkcie (1) powyżej zostaje przywrócony.

— w systemach typu pooling kontrahenci mogą codziennie zamieniać aktywa zabezpieczające,

— w systemach typu earmarking krajowe banki centralne mogą zezwolić na zamianę aktywów zabezpieczających,

— EBC może w dowolnym momencie podjąć decyzję o usunięciu określonych instrumentów dłużnych z wykazu kwalifikowanych instrumentów z listy pierwszej ([71]).

6.4.2 *Środki kontroli ryzyka dla aktywów z listy 2*

Właściwe środki kontroli ryzyka dla aktywów z listy 2 są określane przez krajowy bank centralny, który wpisał dane aktywa na listę 2. Stosowanie środków kontroli ryzyka przez krajowy bank centralny podlega zatwierdzeniu przez EBC. Ustanawiając właściwe środki kontroli ryzyka, Eurosystem zmierza do zapewnienia warunków braku dyskryminacji w traktowaniu aktywów z listy 2 w całej strefie euro. W tych ramach redukcje wartości w wycenie stosowane do aktywów z listy 2 odzwierciedlają szczególne ryzyko związane z tymi aktywami i są co najmniej tak rygorystyczne, jak redukcje wartości w wycenie stosowane wobec aktywów z listy 1. Aktywa z listy 2 są podzielone na trzy grupy redukcji wartości w wycenie, odzwierciedlające różnice w wewnętrznych charakterystykach i ich płynności. Grupy płynności i redukcje wartości w wycenie dla aktywów z listy drugiej opisano w ramce 12.

([71]) Jeżeli w momencie wykreślenia z wykazu aktywów poziomu 1 instrument dłużny wykorzystywany jest w operacjach kredytowych Eurosystemu, będzie musiał zostać niezwłocznie wycofany.

RAMKA 12

Poziomy redukcji wartości w wycenie stosowane do kwalifikowanych aktywów z listy 2

1. **Redukcje wartości w wycenie stosowane do akcji**

Do wszystkich kwalifikowanych akcji stosuje się 22 % redukcji wartości w wycenie.

2. **Redukcje wartości w wycenie (%) stosowane do zbywalnych instrumentów dłużnych z ograniczoną płynnością** [1]:

Pozostały okres zapadalności	Kupon stały	Kupon zerowy
0–1	2	2
1–3	3,5	3,5
3–5	5,5	6
5–7	6,5	7
7–10	8	10
>10	12	18

Redukcje wartości w wycenie stosowane do instrumentów odwrotnej stopy procentowej z listy drugiej:

Redukcje wartości w wycenie stosowane do wszystkich instrumentów odwrotnej stopy procentowej z listy drugiej są identyczne z redukcjami stosowanymi dla instrumentów odwrotnej stopy procentowej z listy pierwszej.

3. **Redukcje wartości (%) stosowane dla instrumentów dłużnych z ograniczoną płynnością i szczególnymi właściwościami**

Pozostały okres zapadalności (lata)	Kupon stały	Kupon zerowy
0–1	4	4
1–3	8	8
3–5	15	16
5–7	17	18
7–10	22	23
>10	24	25

4. **Redukcje wartości stosowane dla nierynkowych instrumentów dłużnych**

Obligacje kupieckie: 4 % dla instrumentów z pozostałym okresem zapadalności do sześciu miesięcy.

Kredyty: 12 % dla kredytów z pozostałym okresem zapadalności do sześciu miesięcy
22 % dla kredytów z pozostałym okresem zapadalności od sześciu miesięcy do dwóch lat.

Weksle własne zabezpieczone hipoteką: 22 %.

---

[1] Należy przypomnieć, że wprawdzie instrumenty dłużne wyemitowane przez instytucje, które nie stosują się ściśle do kryteriów określonych w artykule 22 ust. 4 dyrektywy Rady 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i i przepisów administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) z późniejszymi zmianami, nie kwalifikują się zazwyczaj do wpisania na listę drugą, EBC może upoważnić krajowe banki centralne do ujęcia takich aktywów w swoich zestawach z listy drugiej pod pewnymi warunkami i z zastrzeżeniami. Dla tego typu instrumentów stosuje się 10 % dodatek do redukcji stosowanej dla listy drugiej.

Włączenie aktywów z listy 2 do jednej z następujących klas płynności proponują krajowe banki centralne i podlega ono zatwierdzeniu przez EBC:

1. Akcje

2. Rynkowe instrumenty dłużne o ograniczonej płynności

Większość aktywów z listy 2 należy do tej kategorii. Chociaż mogą występować pewne różnice w stopniu płynności, aktywa te są generalnie podobne w tym, że rynek wtórny dla tych aktywów jest mało płynny, ceny nie muszą być notowane codziennie i obrót na normalnym poziomie może generować skutki cenowe.

3. Instrumenty dłużne o ograniczonej płynności i specjalnych cechach

Są to aktywa, które — chociaż posiadają pewne aspekty rynkowe — wymagają dodatkowego czasu w celu ich upłynnienia na rynku. Dotyczy to aktywów, które generalnie nie mają charakteru rynkowego, ale które posiadają specjalne cechy zapewniające pewną zbywalność, w tym procedury aukcji rynkowych (jeżeli występuje konieczność upłynnienia aktywów) i codzienne ustalanie ceny.

4. Nierynkowe instrumenty dłużne

Są to instrumenty w praktyce niezbywalne i dlatego mają niewielką lub żadną płynność.

W przypadku aktywów z listy 2 o kuponach ze stopą zmienną i instrumentów dłużnych z więcej niż jednym typem płatności kuponowej, stosuje się takie same zasady, jak dla aktywów z listy pierwszej, o ile EBC nie ustali inaczej ([72]).

Krajowe banki centralne stosują ten sam punkt aktywacji (jeżeli dotyczy) do realizacji wezwań do uzupełnienia depozytów zabezpieczających dla aktywów z listy 2, jak i dla aktywów z listy 1. Ponadto krajowe banki centralne mogą stosować *ograniczenia* akceptacji aktywów z listy 2, mogą żądać *dodatkowych gwarancji* i w każdym momencie mogą podjąć decyzję o usunięciu poszczególnych aktywów z listy 2.

6.5 **Zasady wyceny aktywów zabezpieczających**

Określając wartość aktywów zabezpieczających wykorzystanych w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu, Eurosystem stosuje następujące zasady:

— dla każdej pozycji rynkowych aktywów kwalifikowanych z listy 1 lub listy 2 Eurosystem określa jedno źródło ceny referencyjnej. Oznacza to także, że dla aktywów notowanych, kwotowanych lub będących przedmiotem obrotu na więcej niż jednym rynku, wyłącznie jeden z tych rynków wykorzystywany jest jako źródło ceny danych aktywów,

— dla każdego rynku referencyjnego Eurosystem określa najbardziej reprezentatywną cenę stosowaną przy obliczaniu wartości rynkowych. Jeżeli podawana jest więcej niż jedna cena, stosuje się najniższą z tych cen (zazwyczaj cenę *bid*),

— wartość aktywów rynkowych oblicza się na podstawie najbardziej reprezentatywnej ceny w dniu roboczym poprzedzającym termin wyceny,

— przy braku ceny reprezentatywnej dla konkretnych aktywów w dniu roboczym poprzedzającym termin wyceny, stosuje się ostatnią cenę giełdową. Jeżeli niedostępna jest cena giełdowa, krajowy bank centralny określi cenę, z uwzględnieniem ostatniej ceny określonej dla tych aktywów na rynku referencyjnym,

— wartość rynkową instrumentu dłużnego oblicza się razem z narosłymi odsetkami,

— w zależności od różnic w krajowych systemach prawnych i praktyce operacyjnej, w podejściu do strumieni dochodu (np. płatności kuponów) związanych z aktywami, jakie otrzymuje się w okresie realizacji transakcji odwracalnej, mogą wystąpić różnice między krajowymi bankami centralnymi. Jeżeli strumień dochodu jest przekazywany kontrahentowi, zanim nastąpi transfer dochodu, krajowy bank centralny zapewnia, że odpowiednie operacje będą w dalszym ciągu pokryte wystarczająca ilością aktywów zabezpieczających. Krajowe banki centralne dążą do tego, aby skutek ekonomiczny takiego potraktowania strumieni dochodu był taki sam, jak w sytuacji, w której dochód byłby przekazywany kontrahentowi w terminie płatności ([73]),

— w przypadku nierynkowych aktywów z listy 2 krajowy bank centralny, który włączył te aktywa na listę 2, określa odrębne zasady wyceny.

([72]) Dla niektórych aktywów z listy 2 charakteryzujących się ponownym ustalaniem stopy procentowej, w której ponowne ustalenie jest dokonywane w sposób jednomyślny i jednoznaczny zgodnie ze standardami rynkowymi i zgodnie z zatwierdzeniem przez EBC, odnośny termin zapadalności jest wyznaczany przez ponowne ustalenie okresu zmiany stopy.

([73]) Krajowe banki centralne mogą podjąć decyzję o nieakceptowaniu jako aktywów zabezpieczających w transakcjach odwracalnych instrumentów dłużnych o strumieniu dochodu (np. płatność kuponu) przypadającym w okresie do terminu zapadalności operacji polityki pieniężnej (patrz: pkt 6.2 i 6.3).

6.6 **Transgraniczne wykorzystanie aktywów kwalifikowanych**

Kontrahenci Eurosystemu mogą wykorzystywać aktywa kwalifikowane w operacjach transgranicznych, tzn. mogą uzyskiwać środki finansowe z krajowego banku centralnego Państwa Członkowskiego, w którym są ustanowieni poprzez wykorzystanie aktywów znajdujących się w innym Państwie Członkowskim. Musi istnieć możliwość wykorzystania aktywów zabezpieczających w operacjach transgranicznych w całej strefie euro do rozliczania wszystkich rodzajów operacji, w ramach których Eurosystem zasila w płynność w zamian za aktywa kwalifikowane.

Krajowe banki centralne (i EBC) wypracowały mechanizm zapewniający, że wszystkie aktywa kwalifikowane emitowane/deponowane w strefie euro można wykorzystać na zasadach transgranicznych. Jest to system banków centralnych korespondentów (CCBM), w ramach którego krajowe banki centralne działają wzajemnie dla siebie (i dla EBC) jako powiernicy („korespondenci") w odniesieniu do aktywów akceptowanych przez ich lokalny system depozytowy lub rozrachunkowy. Szczególne rozwiązania można zastosować w przypadku aktywów nierynkowych lub aktywów z listy 2 o ograniczonej płynności i szczególnych cechach, których nie można transferować poprzez system SSS ([74]). System CCBM można wykorzystać do zabezpieczania wszystkich rodzajów operacji kredytowych Eurosystemu. Oprócz systemu CCBM, do celów transgranicznego transferu papierów wartościowych można wykorzystać kwalifikowane powiązania między systemami SSS ([75]).

6.6.1 *System banków centralnych korespondentów (CCBM)*

System banków centralnych korespondentów przedstawiono na wykresie 3.

WYKRES 3

System banków centralnych korespondentów (CCBM)

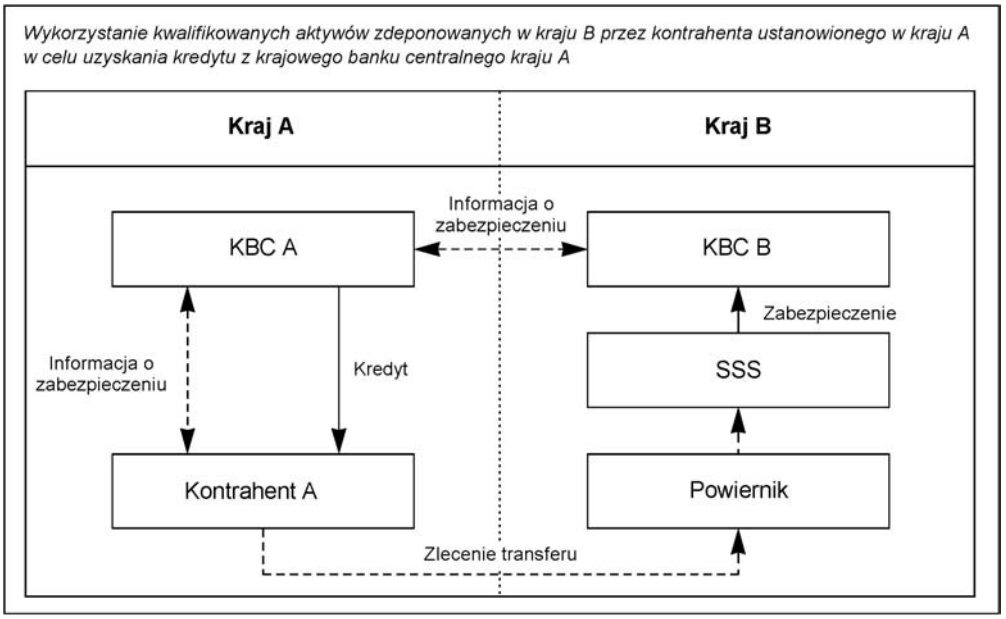

Wszystkie krajowe banki centralne prowadzą wzajemne rachunki papierów wartościowych do celów transgranicznego wykorzystania kwalifikowanych aktywów. Dokładna procedura CCBM zależy od tego, czy kwalifikowane aktywa przeznaczone są do zabezpieczania poszczególnych transakcji, czy stanowią pulę aktywów zabezpieczających ([76]):

([74]) Szczegóły można znaleźć w „broszurze CCBM", która jest dostępna na stronie internetowej EBC (www.ecb.int).

([75]) Kwalifikowane aktywa można wykorzystać poprzez rachunek banku centralnego w systemie SSS zlokalizowany w innym kraju niż dany bank centralny, jeżeli Eurosystem zatwierdził korzystanie z takiego rachunku. Od sierpnia 2000 r. Bank Centralny Irlandii uzyskał zezwolenie na otwarcie takiego rachunku w systemie Euroclear. Z rachunku tego można korzystać dla wszystkich kwalifikowanych aktywów utrzymywanych w Euroclear, tzn. łącznie z kwalifikowanymi aktywami przekazanymi do Euroclear poprzez kwalifikowane powiązania.

([76]) Dalsze wyjaśnienia można znaleźć w „broszurze CCBM".

— w systemie earmarking bezpośrednio po zaakceptowaniu oferty przez krajowy bank centralny Państwa Członkowskiego, w którym kontrahent jest ustanowiony (tzn. „rodzimy bank centralny"), kontrahent przesyła zlecenie (w razie potrzeby za pośrednictwem własnego powiernika) do systemu SSS w kraju, w którym znajdują się jego papiery wartościowe, w celu przekazania ich do banku centralnego tego kraju na rachunek rodzimego banku centralnego. W momencie poinformowania rodzimego banku centralnego przez bank centralny-korespondenta o otrzymaniu zabezpieczenia przekazuje on środki kontrahentowi. Banki centralne nie przekazują środków finansowych, dopóki nie upewnią się, że bank centralny-korespondent otrzymał papiery wartościowe kontrahentów. Jeżeli występuje konieczność dotrzymania ostatecznych terminów rozliczeń, kontrahenci mogą wstępnie zdeponować aktywa w bankach centralnych-korespondentach na rachunku ich rodzimego banku centralnego z wykorzystaniem procedur CCBM,

— w systemie pooling kontrahent w każdym czasie może przekazać papiery wartościowe do banku centralnego-korespondenta na rachunek rodzimego banku centralnego. W momencie otrzymania informacji przez rodzimy bank centralny od banku centralnego-korespondenta o otrzymaniu papierów wartościowych rodzimy bank centralny dodaje te papiery wartościowe do puli kontrahenta.

System CCBM jest dostępny dla kontrahentów od godziny 9.00 do 16.00 czasu EBC (C.E.T.) każdego dnia roboczego Eurosystemu. Kontrahent pragnący skorzystać z systemu CCBM musi powiadomić o tym krajowy bank centralny, z którego ma zamiar otrzymać kredyt, tzn. swój rodzimy bank centralny, przed godziną 16.00 czasu EBC (C.E.T.). Oprócz tego, kontrahent musi zapewnić, że zabezpieczenie dla operacji polityki pieniężnej zostanie przekazane na rachunek banku centralnego-korespondenta najpóźniej do godziny 16.45 czasu EBC (C.E.T.). Zlecenia lub transfery dokonane z przekroczeniem tego ostatecznego terminu będą uznawane wyłącznie w stosunku do kredytu udzielonego następnego dnia roboczego. Kiedy kontrahenci przewidują potrzebę skorzystania z systemu CCBM w późniejszych godzinach, powinni, o ile to możliwe, dostarczyć aktywa z góry (tzn. wstępnie zdeponować aktywa). W wyjątkowych okolicznościach lub kiedy jest to uzasadnione względami polityki pieniężnej, EBC może podjąć decyzję o przedłużeniu czasu zamknięcia systemu CCBM do czasu zamknięcia systemu TARGET.

6.6.2 *Powiązania między systemami rozrachunku papierów wartościowych (SSS)*

Oprócz systemu CCBM, do celów transgranicznego transferu papierów wartościowych można wykorzystać kwalifikowane powiązania między systemami SSS UE.

WYKRES 4

Powiązania między systemami rozrachunku papierów wartościowych

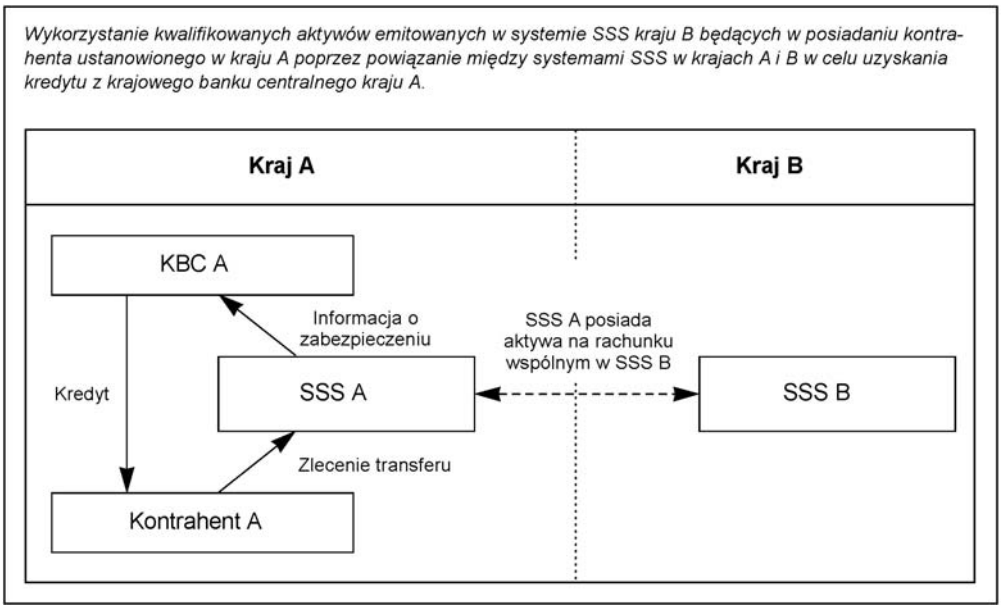

Powiązanie między dwoma systemami SSS umożliwia uczestnikowi jednego systemu SSS posiadanie papierów wartościowych wyemitowanych w innym systemie SSS bez konieczności bycia uczestnikiem tego innego systemu SSS. Przed skorzystaniem z tych powiązań dla transferu zabezpieczenia z tytułu operacji kredytowych Eurosystemu aktywa muszą być wycenione i zatwierdzone zgodnie ze standardami stosowania systemów SSS UE ([77]) ([78]).

([77]) Uaktualniony wykaz kwalifikowanych powiązań można znaleźć na stronie internetowej EBC (www.ecb.int).
([78]) Patrz: publikacja pt. „Standardy wykorzystania systemów rozrachunku papierów wartościowych UE w operacjach kredytowych ESBC", Europejski Instytut Walutowy, styczeń 1998 r., dostępna w witrynie internetowej EBC (www.ecb.int).

Z punktu widzenia Eurosystemu system CCBM i powiązania między systemami SSS UE pełnią tę samą rolę, mianowicie umożliwiają kontrahentom wykorzystanie zabezpieczenia na zasadach transgranicznych, tzn. oba systemy umożliwiają kontrahentom wykorzystanie zabezpieczenia do uzyskania kredytu z ich rodzimego banku centralnego, nawet jeżeli to zabezpieczenie zostało wyemitowane w systemie SSS innego kraju. System CCBM i powiązania między systemami SSS spełniają tę funkcję w różny sposób. W systemie CCBM relacja transgraniczna zachodzi między krajowymi bankami centralnymi, które pełnią wobec siebie funkcję powierników. Przy wykorzystaniu powiązań współpraca transgraniczna zachodzi między systemami SSS. Otwierają one wzajemnie rachunki wspólne. Aktywa zdeponowane w banku centralnym-korespondencie można wykorzystać wyłącznie do celów zabezpieczenia operacji kredytowych Eurosystemu. Aktywa posiadane poprzez powiązania można wykorzystać dla operacji kredytowych Eurosystemu, jak również dla innych celów określonych przez kontrahenta. Wykorzystując powiązania między systemami SSS, kontrahenci posiadają aktywa na własnych rachunkach w swoich rodzimych systemach SSS i nie potrzebują powiernika.

ROZDZIAŁ 7

7. REZERWA OBOWIĄZKOW ([79])

7.1 Charakterystyka ogólna

EBC wymaga od instytucji kredytowych utrzymywania rezerw obowiązkowych na rachunkach w krajowych bankach centralnych w ramach systemu rezerwy obowiązkowej Eurosystemu. Ramy prawne tego systemu są ustanowione w art. 19 Statutu ESBC, rozporządzeniu Rady (WE) 2531/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym stosowania stóp rezerw obowiązkowych przez Europejski Bank Centralny ([80]) i rozporządzeniu (WE) Europejskiego Banku Centralnego nr 1745/2003 z dnia 12 września 2003 r. dotyczącym stosowania rezerw obowiązkowych (EBC/2003/9) ([81]). Stosowanie rozporządzenia EBC/2003/9 zapewnia jednorodność zasad i warunków systemu rezerwy obowiązkowej Eurosystemu w całej strefie euro.

Wielkość rezerwy obowiązkowej, jaka ma być utrzymywana przez poszczególne instytucje ustala się w stosunku do podstawy naliczania rezerwy. System rezerwy obowiązkowej Eurosystemu umożliwia kontrahentom korzystanie z możliwości ich uśredniania, co oznacza, że zgodność rezerwy wymaganej z utrzymywaną ustala się na podstawie średniej arytmetycznej sald na koniec dnia na rachunkach rezerw kontrahentów w okresie jednego miesiąca. Utrzymywane przez instytucje rezerwy obowiązkowe są oprocentowane według stopy procentowej podstawowych operacji refinansujących Eurosystemu.

System rezerw obowiązkowych Eurosystemu spełnia przede wszystkim następujące funkcje monetarne:

— *Stabilizacja stóp procentowych rynku pieniężnego*

Przepisy uśredniające systemu rezerwy obowiązkowej Eurosystemu mają na celu stabilizację stóp procentowych na rynku pieniężnym, stanowiąc bodziec dla instytucji do łagodzenia skutków przejściowych wahań płynności.

— *Kreacja lub pogłębianie strukturalnego niedoboru płynności*

System rezerwy obowiązkowej Eurosystemu kreuje lub pogłębia strukturalny niedobór płynności. Może to być pomocne w celu poprawy skuteczności działania Eurosystemu w zakresie zasilania w płynność.

Jeśli chodzi o stosowanie przez EBC wymogu utrzymywania rezerwy obowiązkowej, EBC jest obowiązany działać zgodnie z celami Eurosystemu określonymi w art. 105 ust. 1 Traktatu i art. 2 Statutu ESBC, co oznacza, między innymi, zasadę niewymuszania znaczącego, niepożądanego przemieszczania lub odpływu zasobów pieniężnych.

7.2 Instytucje podlegające systemowi rezerwy obowiązkowej

Zgodnie z art. 19.1 Statutu ESBC EBC wymaga od instytucji kredytowych ustanowionych w Państwach Członkowskich utrzymywania odpowiedniego poziomu rezerwy obowiązkowej. Oznacza to, że działające w strefie euro oddziały podmiotów, które nie mają siedziby w strefie euro, również podlegają systemowi rezerwy obowiązkowej Eurosystemu. Jednakże zlokalizowane poza strefą euro oddziały instytucji kredytowych mających siedzibę w strefie euro nie podlegają temu systemowi.

([79]) Treść niniejszego rozdziału podana jest wyłącznie w celach informacyjnych.
([80]) Dz.U. L 318 z 27.11.1998, str. 1.
([81]) Dz.U.L 250 z 2.10.2003, str. 10.

Instytucje będą automatycznie zwolnione z wymogów dotyczących rezerwy obowiązkowej od rozpoczęcia okresu utrzymywania rezerwy, w którym ich pozwolenia na działalność zostaną cofnięte lub oddane, lub w którym organ sądowy lub inny właściwy organ uczestniczącego Państwa Członkowskiego podejmuje decyzję o wszczęciu postępowania likwidacyjnego wobec instytucji. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) 2531/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym stosowania systemu rezerwy obowiązkowej przez ECB i rozporządzeniem EBC/2003/9 EBC może również zwolnić pewne kategorie innych instytucji z zobowiązań w ramach systemu rezerwy obowiązkowej Eurosystemu przy zachowaniu zasady braku dyskryminacji, jeżeli cele systemu nie byłyby spełnione poprzez nałożenie ich na te konkretne instytucje. W decyzjach dotyczących zwolnień EBC każdorazowo bierze pod uwagę następujące kryteria:

— instytucja spełnia funkcje specjalne,

— instytucja nie prowadzi aktywnie czynności bankowych w konkurencji z innymi instytucjami kredytowymi, i/lub

— wszystkie depozyty instytucji są przeznaczone na cele związane z regionalną i/lub międzynarodową pomocą w zakresie rozwoju.

EBC sporządza i prowadzi wykaz instytucji podlegających systemowi rezerwy obowiązkowej Eurosystemu. EBC również udostępnia publicznie wykazy wszystkich instytucji zwolnionych ze zobowiązań w ramach systemu z powodów innych niż reorganizacja ([82]). Kontrahenci mogą korzystać z tych wykazów przy ustalaniu, czy posiadają zobowiązania wobec innej instytucji, która sama podlega systemowi rezerwy obowiązkowej. Wykazy udostępniane publicznie ostatniego dnia roboczego Eurosystemu każdego miesiąca kalendarzowego wykorzystuje się do obliczania podstawy naliczania rezerwy na okres utrzymywania tej rezerwy zaczynający się w miesiącu kalendarzowym przypadającym dwa miesiące później. Na przykład wykaz opublikowany pod koniec lutego będzie obowiązywać w odniesieniu do obliczania podstawy naliczania rezerwy za okres utrzymywania rezerwy zaczynający się w kwietniu.

7.3 **Określanie rezerwy obowiązkowej**

a) Podstawa naliczania i stopy rezerwy

Podstawę naliczania rezerwy obowiązkowej danej instytucji określa się w odniesieniu do pozycji jej bilansu. Dane bilansowe przekazywane są krajowym bankom centralnym w ramach ogólnej statystyki pieniężnej i bankowej EBC (patrz: pkt 7.5) ([83]). W przypadku instytucji podlegających wymogom pełnej sprawozdawczości do ustalenia podstawy naliczania rezerwy na okres utrzymywania rozpoczynający się w miesiącu kalendarzowym przypadającym dwa miesiące później wykorzystuje się dane bilansowe na koniec bieżącego miesiąca kalendarzowego. Na przykład podstawa naliczania rezerwy obliczona na podstawie bilansu na koniec lutego będzie stosowana do obliczania poziomu rezerwy obowiązkowej danego kontrahenta w okresie utrzymywania rezerwy zaczynającym się w kwietniu.

Zasady sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej EBC obejmują możliwość zwolnienia małych instytucji z pewnych obowiązków sprawozdawczych. Instytucje, do których stosuje się ten przepis, muszą przekazywać jedynie ograniczony zestaw danych bilansowych co kwartał (dane w układzie kwartalnym) w terminie, który jest dłuższy niż termin przewidziany dla większych instytucji. W przypadku tych instytucji dane bilansowe za konkretny kwartał wykorzystuje się do ustalenia, z przesunięciem dwóch miesięcy, podstawy naliczania rezerwy na kolejne trzy jednomiesięczne okresy utrzymywania rezerwy. Na przykład podstawa naliczania rezerwy obliczona na podstawie bilansu na koniec pierwszego kwartału — w marcu — będzie stosowana do obliczania poziomu rezerwy obowiązkowej danego kontrahenta w okresie utrzymywania rezerwy zaczynającym się w czerwcu, lipcu i sierpniu.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2531/98 z 23 listopada 1998 r. dotyczącym stosowania systemu rezerwy obowiązkowej przez Europejski bank Centralny, EBC może włączyć do podstawy naliczania rezerwy pasywa wynikające z zaakceptowania środków razem z pasywami wynikającymi z pozycji pozabilansowych. W systemie rezerwy obowiązkowej Eurosystemu w podstawę rezerwy włączone są obecnie takie kategorie pasywów, jak „depozyty" i „wyemitowane dłużne papiery wartościowe" (patrz: ramka 13).

Zobowiązania wobec innych instytucji znajdujących się w wykazie instytucji podlegających systemowi rezerwy obowiązkowej Eurosystemu oraz zobowiązania wobec EBC i krajowych banków centralnych nie są wliczane do podstawy naliczania rezerwy. W tym zakresie dla kategorii pasywów „wyemitowane dłużne papiery wartościowe" emitent musi być w stanie udowodnić faktyczną ilość tych instrumentów znajdujących się w posiadaniu innych instytucji podlegających systemowi rezerwy obowiązkowej Eurosystemu, aby mieć możliwość odliczenia ich od podstawy rezerwy. Jeżeli nie można przedstawić takiego dowodu, emitenci mogą stosować do każdej z tych pozycji bilansowych standardowe wyłączenie w ustalonej wielkości procentowej ([84]).

([82]) Wykazy są dostępne publicznie na stronie internetowej EBC (www.ecb.int).

([83]) Ramy sprawozdawcze dla statystyki pieniężnej i bankowej EBC przedstawiono w załączniku 4.

([84]) Patrz: rozporządzenie (WE) nr 1745/2003 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 12 września 2003 r. dotyczące stosowania systemu rezerwy obowiązkowej (EBC/2003/9). Dalsze informacje na temat współczynnika standardowego wyłączenia można znaleźć w witrynie internetowej EBC (www.ecb.int) i na stronach internetowych Eurosystemu (załącznik 5).

Stopy rezerw ustala EBC przy uwzględnieniu maksymalnego limitu określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2531/98. EBC stosuje jednolitą niezerową stopę rezerwy do większości pozycji zaliczonych do podstawy naliczania rezerwy. Stopa rezerw jest określona w rozporządzeniu EBC w sprawie rezerw obowiązkowych. EBC ustala zerową stopę rezerw w stosunku do następujących kategorii pasywów: „depozyty o ustalonym terminie zapadalności powyżej dwóch lat", „depozyty zwrotne za wypowiedzeniem powyżej dwóch lat", „umowy z przyrzeczeniem odkupu typu repo" i „dłużne papiery wartościowe o ustalonym terminie zapadalności powyżej dwóch lat" (patrz: ramka 13). EBC może w dowolnym momencie zmienić stopę rezerw. Zmiany stóp rezerw są ogłaszane przez EBC z wyprzedzeniem, przed pierwszym okresem utrzymywania rezerwy, w którym zmiana będzie obowiązywać.

RAMKA 13

Podstawa naliczania i stopy rezerw obowiązkowych

A. Pasywa objęte podstawą naliczania rezerwy, do których stosuje się dodatnią stopę rezerw

Depozyty

— Depozyty typu overnight

— Depozyty o ustalonym terminie zapadalności do dwóch lat

— Depozyty zwrotne za wypowiedzeniem do dwóch lat

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

— Dłużne papiery wartościowe o ustalonym terminie zapadalności do dwóch lat

B. Pasywa objęte podstawą naliczania rezerwy, do których stosuje się zerową stopę rezerw

Depozyty

— Depozyty o ustalonym terminie zapadalności powyżej dwóch lat

— Depozyty zwrotne za wypowiedzeniem powyżej dwóch lat

— Umowy z przyrzeczeniem odkupu (typu repo)

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

— Dłużne papiery wartościowe o ustalonym terminie zapadalności powyżej dwóch lat

C. Pasywa wyłączone z podstawy rezerwy

— Zobowiązania wobec innych instytucji podlegających systemowi rezerwy obowiązkowej Eurosystemu

— Zobowiązania wobec EBC i krajowych banków centralnych

b) Obliczanie poziomu rezerwy obowiązkowej

Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej dla poszczególnych instytucji oblicza się, stosując odpowiednie stopy rezerw do kwalifikowanych pasywów.

Każda instytucja odlicza zryczałtowaną kwotę 100 000 EUR od wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej w każdym Państwie Członkowskim, w którym posiada placówkę. Przyznanie takiego odpisu pozostaje bez uszczerbku dla prawnych zobowiązań instytucji podlegających systemowi rezerwy obowiązkowej Eurosystemu ([85]).

Poziom rezerwy obowiązkowej dla każdego okresu utrzymywania rezerwy zaokrągla się do najbliższego całkowitego euro.

([85]) W przypadku instytucji posiadających zezwolenie na przekazywanie danych statystycznych jako grupa na skonsolidowanych zasadach zgodnie postanowieniami dotyczącymi zasad sprawozdawczych pieniężnej i bankowej EBC (patrz: załącznik 4), możliwe będzie tylko jedno takie odliczenie dla grupy jako całości, chyba że instytucje przekazują dane na temat podstawy naliczania rezerwy i stanu rezerw w dostatecznie szczegółowy sposób, który umożliwia Eurosystemowi zweryfikowanie i poprawności i jakości oraz ustalenie odpowiedniego poziomu rezerwy obowiązkowej dla poszczególnych instytucji w grupie.

7.4 **Utrzymywanie rezerwy**

a) Okres utrzymywania rezerwy

EBC publikuje kalendarz okresów utrzymywania rezerwy co najmniej trzy miesiące przed początkiem danego roku ([86]). Okres utrzymywania rezerwy zaczyna się w dniu rozliczenia pierwszej podstawowej operacji refinansującej po posiedzeniu Rady Prezesów, podczas którego formułowana jest miesięczna ocena nastawienia w polityce pieniężnej na następny okres. W szczególnych okolicznościach opublikowany kalendarz może ulec zmianom, m.in. ze względu na zmiany w harmonogramie posiedzeń Rady Prezesów.

b) Środki rezerwy obowiązkowej

Każda instytucja musi utrzymywać środki rezerwy obowiązkowej na jednym lub kilku rachunkach rezerw w krajowym banku centralnym Państwa Członkowskiego, w którym jest ustanowiona. Dla instytucji posiadających więcej niż jedną placówkę w Państwie Członkowskim, rzeczywista centrala odpowiada za spełnienie łącznych wymogów w zakresie rezerwy obowiązkowej dla wszystkich krajowych placówek danej instytucji ([87]). Instytucja posiadająca placówki w więcej niż jednym Państwie Członkowskim musi utrzymywać rezerwy obowiązkowe w krajowym banku centralnym każdego Państwa Członkowskiego, w którym posiada placówkę, w stosunku do podstawy naliczania rezerwy określonej w danym Państwie Członkowskim.

Rachunki rozrachunkowe instytucji w krajowych bankach centralnych można wykorzystać jako rachunki rezerw. Rezerwy utrzymywane na rachunkach rozrachunkowych można wykorzystać do rozliczeń w ciągu dnia. Dzienna wielkość utrzymywanej rezerwy danej instytucji jest obliczana jako saldo na koniec dnia na jej rachunku rezerw.

Instytucja może ubiegać się w krajowym banku centralnym Państwa Członkowskiego, w którym ta instytucja jest rezydentem, o pozwolenie na utrzymywanie całości swojej rezerwy obowiązkowej pośrednio przez pośrednika. Możliwość utrzymywania rezerwy przez pośrednika zasadniczo ogranicza się do instytucji, które posiadają taką strukturę, że część działalności administracyjnej (np. zarządzanie skarbcem) wykonywana jest zazwyczaj przez pośrednika (np. sieci kas oszczędnościowych i banków spółdzielcze mogą centralizować swoje rezerwy). Utrzymywanie rezerw obowiązkowych przez pośrednika podlega przepisom określonym w rozporządzeniu EBC/2003/9.

c) Oprocentowanie rezerwy

Rezerwa obowiązkowa jest oprocentowana są w okresie utrzymywania według średniej stopy procentowej EBC (ważonej zgodnie z liczbą dni kalendarzowych) stosowanej w podstawowych operacjach refinansujących, obliczanej według wzoru określonego w ramce 14. Środki rezerwy ponad wymaganą wielkość nie są oprocentowane. Odsetki wypłacane są w drugim dniu roboczym KBC po zakończeniu okresu utrzymywania rezerwy, za który naliczono odsetki.

([86]) Kalendarz jest zazwyczaj ogłaszany w publikacjach prasowych EBC i znajduje się w witrynie internetowej EBC (www.ecb.int). Ponadto kalendarz ten jest publikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i na stronach internetowych Eurosystemu.

([87]) Jeżeli instytucja nie posiada centrali w Państwie Członkowskim, w którym jest ustanowiona, musi wyznaczyć oddział główny, który będzie wówczas odpowiedzialny za spełnienie łącznych wymagań dotyczących rezerwy obowiązkowej dla wszystkich placówek tej instytucji działających w danym Państwie Członkowskim.

RAMKA 14

Obliczanie odsetek od rezerwy obowiązkowej

Rezerwa obowiązkowa jest oprocentowana zgodnie z następującym wzorem:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

gdzie:

R_t = odsetki do wypłacenia od rezerwy obowiązkowej za okres utrzymywania rezerwy *t*.

H_t = średnia dzienna wielkość rezerwy w okresie utrzymywania *t*.

n_t = liczba dni kalendarzowych w okresie utrzymywania *t*.

r_t = stopa oprocentowania rezerwy obowiązkowej w okresie utrzymywania *t*. Stopę oprocentowania zaokrągla się do dwóch miejsc po przecinku.

i = *i*-ty dzień kalendarzowy w okresie utrzymywania *t*.

MR_i = krańcowa stopa procentowa dla ostatniej podstawowej operacji refinansującej rozliczonej przed dniem kalendarzowym *i*.

7.5 **Sprawozdawczość, potwierdzenie i weryfikacja podstawy naliczania rezerwy**

W celu ustalenia wymaganej wysokości rezerw poszczególne pozycje podstawy naliczania rezerwy są obliczane przez same instytucje zobowiązane do utrzymywania rezerwy obowiązkowej i przekazywane krajowym bankom centralnym w ramach ogólnej sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej EBC (patrz: załącznik 4). Artykuł 5 rozporządzenia nr 1745/2003 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 12 września 2003 r. dotyczącego stosowania systemu rezerwy obowiązkowej (EBC/2003/9) określa procedury przekazywania informacji i potwierdzania podstawy naliczania rezerwy i wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej danej instytucji.

Tryb przekazywania i potwierdzania informacji dotyczących wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej instytucji jest następujący. Właściwy KBC albo dana instytucja oblicza z własnej inicjatywy minimalny poziom rezerwy obowiązkowej tej instytucji na dany okres utrzymywania rezerwy. Powiadomienie o obliczonym poziomie rezerwy jest przekazywane przez podmiot, który dokonał obliczenia najpóźniej trzy dni robocze KBC przed początkiem okresu utrzymywania rezerwy. Właściwy krajowy bank centralny może określić wcześniejszy termin przekazywania informacji o wymaganym poziomie rezerwy obowiązkowej. Strona otrzymująca powiadomienie potwierdza obliczenie poziomu rezerwy obowiązkowej najpóźniej w dniu roboczym KBC poprzedzającym początek okresu utrzymywania rezerwy. Jeśli strona otrzymująca powiadomienie nie odpowie do końca dnia roboczego KBC poprzedzającego początek okresu utrzymywania rezerwy, przyjmuje się, że potwierdza wysokość rezerwy obowiązkowej tej instytucji na dany okres utrzymywania rezerwy. Po uzyskaniu potwierdzenia wymagany poziom rezerwy obowiązkowej tej instytucji na dany okres utrzymywania rezerwy nie może ulec zmianie.

W przypadku instytucji, które mogą działać w charakterze pośredników w zakresie utrzymywania rezerw obowiązkowych innych instytucji, specjalne wymagania w zakresie sprawozdawczości określa rozporządzenie EBC/2003/9. Utrzymywanie rezerwy przez pośrednika nie zmienia obowiązków w zakresie sprawozdawczości statystycznej instytucji utrzymującej rezerwy przez pośrednika.

EBC i krajowe banki centralne mają prawo, w zakresie rozporządzenia Rady (WE) nr 2531/98, weryfikować dokładność i jakość zgromadzonych danych.

7.6 **Niedopełnienie wymagań związanych z utrzymaniem rezerwy obowiązkowej**

Niedopełnienie wymagań związanych z utrzymaniem rezerwy obowiązkowej powstaje, jeżeli średnia arytmetyczna sald na koniec dnia kalendarzowego na rachunku rezerwy obowiązkowej instytucji w okresie utrzymywania rezerwy jest niższa od wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej na dany okres utrzymywania rezerwy.

Jeżeli instytucja nie spełnia wszystkich lub części wymogów w zakresie rezerwy obowiązkowej, EBC może, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2531/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym stosowania systemu rezerwy obowiązkowej przez Europejski Bank Centralny, nałożyć jedną z następujących sankcji:

— odestki karne w wysokości do 5 punktów procentowych powyżej krańcowej stopy kredytowej, naliczone od wymaganej wielkości rezerwy obowiązkowej, której dana instytucja nie utrzymała, lub

— odsetki karne w wysokości do dwukrotności krańcowej stopy kredytowej naliczone od wymaganej wielkości rezerwy obowiązkowej, której dana instytucja nie utrzymała, lub

— zobowiązanie danej instytucji do złożenia nieoprocentowanych lokat w EBC lub krajowych bankach centralnych do wysokości trzykrotności kwoty wymaganej rezerwy obowiązkowej, której dana instytucja nie utrzymała. Termin zapadalności depozytu nie może przekraczać okresu, w którym instytucja nie utrzymywała rezerwy obowiązkowej.

Jeżeli instytucja nie spełnia innych obowiązków przewidzianych w rozporządzeniach i decyzjach EBC dotyczących systemu rezerwy obowiązkowej Eurosystemu (np. jeżeli nie przekazuje terminowo odpowiednich danych lub dane te nie są prawidłowe), EBC ma prawo nałożyć sankcje zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2532/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym uprawnień Europejskiego Banku Centralnego do nakładania sankcji i rozporządzeniem EBC z dnia 23 września 1999 r. w sprawie uprawnień EBC do nakładania sankcji (EBC/1999/4). Zarząd EBC może określić i opublikować kryteria, zgodnie z którymi będzie stosować sankcje przewidziane w art. 7 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 2531/98 ([88]).

Ponadto w przypadku poważnego naruszenia wymagań dotyczących rezerwy obowiązkowej, Eurosystem może zawiesić udział kontrahentów w operacjach otwartego rynku.

([88]) Kryteria te zostały przedstawione *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* z dnia 11 lutego 2000 r. w informacji zatytułowanej „Informacja Europejskiego Banku Centralnego w sprawie nakładania sankcji za naruszenie zobowiązania do utrzymywania rezerw obowiązkowych".

ZAŁĄCZNIK

ZAŁĄCZNIK 1

Przykłady operacji i procedur polityki pieniężnej

Wykaz przykładów

Przykład 1 Zasilająca w płynność transakcja odwracalna w drodze przetargu o stałej stopie procentowej

Przykład 2 Zasilająca w płynność transakcja odwracalna w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej

Przykład 3 Emisja certyfikatów dłużnych EBC w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej

Przykład 4 Absorbujący płynność swap walutowy w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej

Przykład 5 Zasilający w płynność swap walutowy w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej

Przykład 6 Środki kontroli ryzyka

PRZYKŁAD 1

Zasilająca w płynność transakcja odwracalna w drodze przetargu o stałej stopie procentowej

EBC podejmuje decyzję o zasileniu w płynność rynku za pomocą transakcji odwracalnej przeprowadzonej w drodze procedury przetargu o stałej stopie procentowej.

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Kontrahent	**Oferta** (mln EUR)
Bank 1	30
Bank 2	40
Bank 3	70
Ogółem	140

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu ogółem 105 mln EUR.

Procentowy przydział wynosi:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75\,\%$$

Przydział dla kontrahentów wynosi:

Kontrahent	**Oferta** (mln EUR)	**Przydział** (mln EUR)
Bank 1	30	22,5
Bank 2	40	30,0
Bank 3	70	52,5
Ogółem	140	105,0

PRZYKŁAD 2

Zasilająca w płynność transakcja odwracalna w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej

EBC podejmuje decyzję o zasileniu w płynność rynku za pomocą transakcji odwracalnej przeprowadzonej w drodze procedury przetargu o zmiennej stopie procentowej.

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Stopa procentowa (%)	**Kwota** (mln EUR)				
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	**Oferty ogółem**	**Łączne oferty**
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Ogółem	30	45	70	145	

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu 94 mln EUR, ustalając krańcową stopę procentową w wysokości 3,05 %.

Wszystkie oferty powyżej 3,05 (dla łącznej kwoty 80 mln EUR) są przyjęte w całości. Przy 3,05 % procentowy przydział wynosi:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40\,\%$$

Przydział dla banku 1 przy krańcowej stopie procentowej wynosi na przykład:

$$0{,}4 \times 10 = 4$$

Całkowity przydział dla banku 1 wynosi:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Wyniki przydziału mogą być zestawione następująco:

Kontrahenci	**Kwota** (mln EUR)			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	**Ogółem**
Oferty ogółem	30,0	45,0	70,0	145
Całkowity przydział	14,0	34,0	46,0	94

Jeżeli procedura przydziału opiera się na przetargu o stałej stopie procentowej (aukcji holenderskiej), stopa procentowa zastosowana do kwot przydzielonych kontrahentom wynosi 3,05 %.

Jeżeli procedura przydziału opiera się na przetargu o zmiennej stopie procentowej (aukcji amerykańskiej), do kwot przydzielonych kontrahentom nie stosuje się żadnej stałej stopy procentowej; na przykład bank 1 otrzymuje 5 mln EUR wg stopy 3,07 %, 5 mln EUR wg stopy 3,06 % oraz 4 mln EUR wg stopy 3,05 %.

PRZYKŁAD 3

Emisja certyfikatów dłużnych EBC w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej

EBC podejmuje decyzję o zaabsorbowaniu płynności z rynku w drodze emisji certyfikatów dłużnych w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej.

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Stopa procentowa (%)	**Kwota** (mln EUR)				
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	**Ogółem**	**Łączne oferty**
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Ogółem	55	70	55	180	

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu nominalnej kwoty 124,5 mln EUR, ustalając krańcową stopę procentową w wysokości 3,05 %.

Wszystkie oferty poniżej 3,05 % (dla łącznej kwoty 65 mln EUR) są przyjęte w całości. Przy 3,05 % procentowy przydział wynosi:

$$\frac{124{,}5 - 65}{70} = 85\,\%$$

Przydział dla banku 1 przy krańcowej stopie procentowej wynosi na przykład:

$$0{,}85 \times 20 = 17$$

Całkowity przydział dla banku 1 wynosi:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Wyniki przydziału mogą być zestawione następująco:

Kontrahenci	**Kwota** (mln EUR)			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	**Ogółem**
Oferty ogółem	55,0	70,0	55,0	180,0
Całkowity przydział	42,0	49,0	33,5	124,5

PRZYKŁAD 4

Absorbujący płynność swap walutowy w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej

EBC podejmuje decyzję o zaabsorbowaniu płynności z rynku, wykonując swap walutowy dla kursu EUR/USD w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej. (Uwaga: w tym przypadku w obrocie walutą euro stosuje się premię).

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Punkty swapowe (× 10,000)	**Kwota** (mln EUR)				
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	**Ogółem**	**Łączne oferty**
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Ogółem	65	90	80	235	

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu 158 mln EUR, ustalając krańcowe punkty swapowe w wysokości 6,63. Wszystkie oferty powyżej 6,63 (dla łącznej kwoty 65 mln EUR) są przyjęte w całości. Przy 6,63 procentowy przydział wynosi:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93\,\%$$

Przydział dla banku 1 przy krańcowych punktach swapowych wynosi na przykład:

$$0{,}93 \times 25 = 23{,}25$$

Całkowity przydział dla banku 1 wynosi:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23{,}25 = 48{,}25$$

Wyniki przydziału mogą być zestawione następująco:

Kontrahenci	**Kwota** (mln EUR)			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	**Ogółem**
Oferty ogółem	65,0	90,0	80,0	235,0
Całkowity przydział	48,25	52,55	57,20	158,0

EBC ustala kasowy (*spot*) kurs wymiany EUR/USD dla tej operacji w wysokości 1,1300.

Jeżeli procedura przydziału opiera się na przetargu o stałej stopie procentowej (aukcji holenderskiej), w dniu rozpoczęcia operacji Eurosystem kupuje 158 000 000 EUR oraz sprzedaje 178 540 000 USD. W dniu zapadalności operacji Eurosystem sprzedaje 158 000 000 EUR oraz kupuje 178 644 754 USD (terminowy kurs (*forward*) wynosi 1,130663 = 1,1300 + 0,000663).

Jeżeli procedura przydziału opiera się na przetargu o zmiennej stopie procentowej (aukcji amerykańskiej), Eurosystem dokonuje wymiany kwot EUR oraz USD, jak wskazano w następującej tabeli:

Transakcja kasowa			**Transakcja terminowa**		
Kurs wymiany	Skup EUR	Sprzedaż USD	Kurs wymiany	Sprzedaż EUR	Skup USD
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Ogółem	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

PRZYKŁAD 5

Zasilający w płynność swap walutowy w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej

EBC podejmuje decyzję o zasileniu w płynność rynku wykonując swap walutowy w stopie EUR/USD w drodze przetargu o zmiennej stopie procentowej. (Uwaga: w tym przypadku w obrocie walutą euro stosuje się premię).

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Punkty swapowe (× 10,000)	**Kwota** (mln EUR)				
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	**Ogółem**	**Łączne oferty**
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Ogółem	60	85	75	220	

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu 197 mln EUR, ustalając krańcowe punkty swapowe na poziomie 6,54. Wszystkie oferty poniżej 6,54 (dla łącznej kwoty 195 mln EUR) są przyjęte w całości. Przy 6,54 procentowy przydział wynosi:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\,\%$$

Przydział dla banku 1 przy krańcowych punktach swapowych wynosi na przykład:

$$0{,}10 \times 5 = 0{,}5$$

Całkowity przydział dla banku 1 wynosi:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0{,}5 = 55{,}5$$

Wyniki przydziału mogą być zestawione następująco:

Kontrahenci	**Kwota** (mln EUR)			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	**Ogółem**
Oferty ogółem	60,0	85,0	75,0	220
Całkowity przydział	55,5	75,5	66,0	197

EBC ustala kasowy (*spot*) kurs wymiany EUR/USD dla tej operacji w wysokości 1,1300.

Jeżeli procedura przydziału opiera się na przetargu o stałej stopie procentowej (aukcji holenderskiej), w dniu rozpoczęcia operacji Eurosystem sprzedaje 197 000 000 EUR i kupuje 222 610 000 USD. W dniu zapadalności operacji Eurosystem kupuje 197 000 000 EUR i sprzedaje USD 222 738 838 (terminowy kurs wymiany wynosi 1,130654 = 1,1300 + 0,000654).

Jeżeli procedura przydziału opiera się na przetargu o zmiennej stopie procentowej (aukcji amerykańskiej), Eurosystem dokonuje wymiany kwot EUR oraz USD jak wskazano w następującej tabeli:

Transakcja kasowa			**Transakcja terminowa**		
Kurs wymiany	Sprzedaż EUR	Skup USD	Kurs wymiany	Skup EUR	Sprzedaż USD
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Ogółem	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

PRZYKŁAD 6

Środki kontroli ryzyka

Niniejszy przykład ilustruje ogólne zasady kontroli ryzyka stosowane do aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w zasilających w płynność operacjach Eurosystemu ([1]). Przykład jest oparty na założeniu, że kontrahent uczestniczy w następujących operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu:

— podstawowa operacja refinansująca rozpoczynająca się dnia 28 lipca 2004 r. i kończąca się dnia 4 sierpnia 2004 r. w przypadku gdy kontrahentowi przydzielono 50 milionów EUR według stopy odsetkowej 4,24 %;

— dłuższa operacja refinansująca rozpoczynająca się dnia 29 lipca 2004 r. i kończąca się dnia 21 października 2004 r. w przypadku gdy kontrahentowi przydzielono 45 mln EUR wg stopy odsetkowej 4,56 %; oraz

— podstawowa operacja refinansująca rozpoczynająca się dnia 4 sierpnia 2004 r. i kończąca się dnia 11 sierpnia 2004 r. w przypadku gdy kontrahentowi przydzielono 35 mln EUR wg stopy odsetkowej 4,26 %.

Cechy aktywów zabezpieczających z listy pierwszej wykorzystywanych przez kontrahenta w celu zabezpieczenia tych operacji określono w tabeli 1.

Tabela 1 — Aktywa zabezpieczające z listy pierwszej wykorzystywane w transakcjach

	Cechy					
Nazwa aktywów	**Kategoria aktywów**	**Data zapadalności**	**Określenie kuponu**	**Częstotliwość kuponu**	**Okres zapadalności**	**Redukcja wartości**
A	Instrument zabezpieczony aktywami	12.8.2006	Stały	6 miesięcy	2 lata	3,50 %
B	Obligacja skarbowa	19.11.2008	Zmienny	12 miesięcy	4 lata	0,50 %
C	Obligacja przedsiębiorstwa	12.5.2015	Zerowy		>10 lat	15,00 %

Ceny w procentach (w tym narosłe odsetki) ([1])						
28.7.2004	**29.7.2004**	**30.7.2004**	**2.8.2004**	**3.8.2004**	**4.8.2004**	**5.8.2004**
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
				55,01	54,87	

([1]) Cena podana dla określonego terminu wyceny odpowiada najbardziej reprezentatywnej cenie w dniu roboczym poprzedzającym wycenę.

System earmarking

Po pierwsze, zakłada się, że transakcje są realizowane z krajowym bankiem centralnym przy wykorzystaniu systemu, w którym aktywa zabezpieczające są jednoznacznie przypisane do konkretnej transakcji. W systemach typu *earmarking* wycena aktywów zabezpieczających jest prowadzona codziennie. Podstawowe zasady kontroli ryzyka można zatem opisać następująco (patrz również: tabela 2):

1. W dniu 28 lipca 2004 r. kontrahenci zawierają transakcję z przyrzeczeniem odkupu z krajowym bankiem centralnym, który nabywa Aktywa A za 50,6 mln EUR. Aktywa A są instrumentem stałokuponowym zabezpieczonym aktywami, który zapada w dniu 29 sierpnia 2006 r. Pozostały okres zapadalności wynosi więc dwa lata, co spowoduje konieczność zastosowania 3,5 redukcji wartości w wycenie. Cena rynkowa Aktywów A na ich rynku referencyjnym w tym dniu wynosi 102,63, łącznie z narosłymi odsetkami od tego kuponu. Kontrahent ma zapewnić Aktywa A w takiej wielkości, aby po odliczeniu 3,5 redukcji wartości w wycenie przewyższała ona przyznaną kwotę 50 mln EUR. Dostarcza więc Aktywa A o nominalnej cenie 50,6 mln EUR, których skorygowana wartość rynkowa w danym dniu wynosi 50 113 203 EUR.

2. W dniu 29 lipca 2004 r. kontrahent zawiera transakcję z przyrzeczeniem odkupu z krajowym bankiem centralnym, który nabywa Aktywa A za 21 mln EUR (cena rynkowa 101,98, redukcja wartości w wycenie 3,5) i Aktywa B za 25 mln EUR (cena rynkowa 98,35). Aktywa B to obligacje rządowe z płatnościami kuponowymi o zmiennej stopie, do których stosuje się 0,5 redukcji wartości w wycenie. Skorygowana wartość rynkowa Aktywów A i Aktywów B na ten dzień wynosi 45 130 810 EUR, przekraczając w ten sposób wymaganą kwotę 45 000 000 EUR.

([1]) Przykład opiera się na założeniu, że w kalkulacji konieczności wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego uwzględnione są narosłe odsetki w odniesieniu do zapewnionej płynności i zastosowany jest punkt aktywacji 0,5 % zasilenia w płynność.

W dniu 29 lipca 2004 r. następuje aktualizacja wyceny aktywów zabezpieczających podstawową operację refinansującą zapoczątkowaną w dniu 28 lipca 2004 r. Przy cenie rynkowej sięgającej 101,98 % skorygowana wartość rynkowa Aktywów A z uwzględnieniem redukcji wartości pozostaje w granicach dolnych i górnych kwot aktywacji. Wstępnie dostarczone zabezpieczenie w formie zastawu zostaje uznane za wystarczające, zarówno dla początkowej kwoty zasilenia płynnością, jak też dla narosłych odsetek wynoszących 5 889 EUR.

3. W dniu 30 lipca 2004 r. następuje aktualizacja wyceny aktywów zabezpieczających: cena rynkowa Aktywów A wynosi 100,55 %, natomiast cena rynkowa Aktywów B — 97,95 %. Narosłe odsetki wynoszą 11 778 EUR od podstawowej operacji refinansującej przeprowadzonej w dniu 28 lipca 2004 r. oraz 5 700 EUR od dłuższej operacji refinansującej przeprowadzonej w dniu 29 lipca 2004 r. W rezultacie skorygowana wartość rynkowa Aktywów A w pierwszej transakcji spada poniżej kwoty transakcji do pokrycia (tzn. kwoty zasilenia w płynność i narosłych odsetek) o 914 218 EUR, a także poniżej dolnego poziomu aktywacji 49 761 719 EUR. Kontrahent dostarcza Aktywa A na kwotę nominalną 950 000 EUR, które po odliczeniu 3,5 % redukcji od wartości rynkowej opartej na cenie 100,55 %, przywracają wystarczające pokrycie zabezpieczeniem ([1]).

   Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego wymagane jest również przy drugiej transakcji, jako że skorygowana wartość rynkowa aktywów zabezpieczających użytych w tej transakcji (44 741 520 EUR) utrzymuje się poniżej dolnego poziomu aktywacji (44 780 672 EUR). Kontrahent dostarcza zatem aktywa zabezpieczające na kwotę nominalną 270 000 EUR w postaci Aktywów B o skorygowanej wartości rynkowej 263 143 EUR.

4. W dniach 2 i 3 sierpnia 2004 r. następuje aktualizacja wyceny aktywów zabezpieczających, co nie prowadzi jednak do żadnego wezwania do uzupełnienia depozytów zabezpieczających transakcje przeprowadzone w dniach 28 i 29 lipca 2004 r.

5. W dniu 4 sierpnia 2004 r. kontrahent spłaca płynność dostarczoną w ramach podstawowej operacji refinansującej zapoczątkowanej w dniu 28 lipca 2004 r. wraz z naliczonymi odsetkami w wysokości 41 222 EUR. Krajowy bank centralny zwraca Aktywa A o nominalnej wartości 51 550 000 EUR.

   Tego samego dnia kontrahent zawiera nową transakcję z przyrzeczeniem odkupu z krajowym bankiem centralnym, który nabywa Aktywa C za 75 mln EUR w ujęciu nominalnym. Ponieważ Aktywa C to zerokuponowe obligacje przedsiębiorstw o pozostałym okresie zapadalności powyżej 10 lat, co wymaga redukcji w wycenie w wysokości 15, odnośny depozyt zabezpieczający na ten dzień wynosi 35 068 875 EUR.

   Aktualizacja wyceny aktywów zabezpieczających dłuższą operację refinansującą przeprowadzoną w dniu 29 lipca 2004 r. pokazuje, że skorygowana wartość rynkowa dostarczonych aktywów przekracza górny poziom aktywacji o około 262 000 EUR i w efekcie krajowy bank centralny zwraca kontrahentowi Aktywa B o wartości nominalnej 262 000 EUR ([2]).

System pooling

Po drugie, zakłada się, że transakcje są realizowane z krajowym bankiem centralnym przy wykorzystaniu systemu *pooling*. Aktywa włączone do puli aktywów wykorzystywanych przez kontrahenta nie są przypisane do konkretnych transakcji.

W niniejszym przykładzie sekewencja transakcji jest taka sama jak w poprzednim przykładzie ilustrującym system *earmarking*. Główna różnica polega na tym, że w terminach ponownej wyceny skorygowana wartość rynkowa wszystkich aktywów w puli musi pokryć zagregowane kwoty wszystkich nieuregulowanych operacji z krajowym bankiem centralnym. Skutkiem tego wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego na kwotę 1 178 398 EUR dokonane w dniu 30 lipca 2004 r. jest identyczne w tym przykładzie z wezwaniem w systemie *earmarking*. Kontrahent przekazuje aktywa A o wartości nominalnej 1 300 000 EUR, która, po potrąceniu redukcji wartości w wycenie 3,5 % z wartości rynkowej opartej na cenie 100,55 % , zapewnia dostateczne zabezpieczenie.

Ponadto w dniu 4 sierpnia 2004 r., gdy podstawowe operacje refinansujące zawarte dnia 28 lipca 2004 r. stają się wymagalne, kontrahent może przechowywać aktywa na swoich rachunkach zabezpieczeń. Aktywa mogą być też zamieniane na inne aktywa, jak pokazano na przykładzie, w którym aktywa A o wartości nominalnej 51,9 mln EUR zostają zastąpione aktywami C o wartości nominalnej 75,5 mln EUR, aby pokryć dostarczone środki i odsetki naliczone w ramach wszystkich operacji refinansujących.

Ogólne zasady kontroli ryzyka w systemie *pooling* są przedstawione w tabeli 3.

([1]) Krajowe banki centralne mogą wykonywać wezwanie do uzupełnienia depozytów zabezpieczających w gotówce, a nie w papierach wartościowych.

([2]) Gdyby krajowy bank centralny miał wypłacić kontrahentowi różnicę zabezpieczenia w związku z drugą transakcją, kwota ta zostałaby w niektórych sytuacjach zbilansowana z różnicą zabezpieczenia wpłaconą na rzecz krajowego banku centralnego przez kontrahenta w związku z pierwszą transakcją. Przeprowadzano by więc tylko jedno rozliczenie takiej różnicy.

Tabela 2 — System earmarking

Data	Nieuregulowane transakcje	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Stopa procentowa	Zasilenie w płynność
28.7.2004	Podstawowe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
29.7.2004	Dłuższe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
30.7.2004	Dłuższe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
2.8.2004	Dłuższe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
3.8.2004	Dłuższe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
4.8.2004	Dłuższe refinansowanie	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
5.8.2004	Dłuższe refinansowanie	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000

Narosłe odsetki	Kwota do pokrycia zabezpieczeniem	Dolny punkt aktywacji	Górny punkt aktywacji	Skorygowana wartość rynkowa	Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego
—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	– 914 218
5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	– 264 180
29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

Tabela 3 — System pooling

Data	Nieuregulowane transakcje	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Stopa procentowa	Zasilenie w płynność
28.7.2004	Podstawowe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
29.7.2004	Dłuższe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
30.7.2004	Dłuższe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
2.8.2004	Dłuższe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
3.8.2004	Dłuższe refinansowanie	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
4.8.2004	Dłuższe refinansowanie	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
5.8.2004	Dłuższe refinansowanie	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Podstawowe refinansowanie	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000

Narosłe odsetki	Kwota do pokrycia zabezpieczeniem	Dolny punkt aktywacji [1]	Górny punkt aktywacji [2]	Skorygowana wartość rynkowa	Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego
—	50 000 000	49 750 000	Nie dotyczy	50 113 203	—
5 889 —	95 005 889	94 530 859	Nie dotyczy	94 926 624	—
11 778 5 700	95 017 478	94 542 390	Nie dotyczy	93 839 080	– 1 178 398
29 444 22 800	95 052 244	94 576 983	Nie dotyczy	95 487 902	—
35 333 28 500	95 063 833	94 588 514	Nie dotyczy	95 399 949	—
— 34 200	80 034 200	79 634 029	Nie dotyczy	80 333 458	—
4 142 39 900	80 044 042	79 643 821	Nie dotyczy	80 248 396	—

[1] W systemie typu pooling dolny punkt aktywacji jest najniższym progiem dla wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego. W praktyce większość krajowych banków centralnych wymaga dodatkowego zabezpieczenia w każdej sytuacji, w której skorygowana wartość rynkowa puli zabezpieczeń spada poniżej kwoty całkowitej, dla której ma stanowić pokrycie.

[2] W systemie typu pooling pojęcie górnego punktu aktywacji nie ma znaczenia, ponieważ kontrahent będzie stale dążyć do utrzymywania nadwyżki przedłożonego zabezpieczenia, aby zmniejszyć do minimum liczbę transakcji operacyjnych.

ZAŁĄCZNIK 2

Glosariusz

Agent rozrachunkowy *(settlement agent)*: instytucja, która zarządza procesem rozliczeń (np. ustalaniem pozycji rozliczeniowej, monitorowaniem wymiany płatności itp.) dla systemów transferów lub innych uzgodnień wymagających rozliczenia.

Aktywa z listy 1 *(tier one assets)*: aktywa rynkowe spełniające określone jednolite kryteria kwalifkowalności *obszaru euro* określone przez EBC.

Aktywa z listy 2 *(tier two assets)*: aktywa rynkowe lub nierynkowe, dla których kryteria kwalifikujące są ustalone przez *krajowe banki centralne*, za zgodą EBC.

Aukcja amerykańska *(American auction)*: patrz: *przetarg o zmiennej stopie procentowej*.

Aukcja holenderska *(Dutch auction)*: patrz: *aukcja o stałej stopie procentowej*.

Aukcja o stałej (jednej) stopie procentowej *(single rate auction)* (aukcja holenderska): przetarg, w którym stopa procentowa przydziału (lub cena/*punkt swapowy*) stosowana dla wszystkich przyjętych ofert jest równa *krańcowej stopie procentowej*.

Aukcja o zmiennej stopie procentowej *(multiple rate auction)* (aukcja amerykańska): przetarg, w którym stopa procentowa przydziału (lub cena/*punkt swapowy*) równa jest stopie procentowej oferowanej w każdej indywidualnej ofercie.

Powiernik *(custodian)*: podmiot, który podejmuje się przechowywania papierów wartościowych oraz innych aktywów finansowych i administrowania nimi na rzecz innych podmiotów.

Bankowość korespondencka *(correspondent banking)*: umowa, w ramach której jedna *instytucja kredytowa* zapewnia płatności i inne usługi drugiej instytucji kredytowej. Płatności przez korespondentów są często dokonywane za pomocą rachunków wzajemnych (rachunki *nostro i loro*), do których mogą być dołączone stałe linie kredytowe. Usługi bankowości korespondenckiej są przede wszystkim świadczone w skali międzynarodowej, ale są również znane jako powiązania agencyjne w niektórych przypadkach transakcji krajowych. Rachunek *loro* jest terminem stosowanym przez korespondenta dla określenia rachunku prowadzonego na rzecz zagranicznej instytucji kredytowej; z kolei zagraniczna instytucja kredytowa uważa ten rachunek za swój rachunek *nostro*.

Bliskie powiązania *(close links)*: art. 1 ust. 26 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnoszącej się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe brzmi jak następuje: „»bliskie powiązania« oznaczają sytuację, w której dwie lub więcej osoby fizyczne lub prawne są ze sobą powiązane przez: a) udział kapitałowy, który oznacza posiadany bezpośrednio lub za pomocą stosunku kontroli udział dający prawo do ponad 20 głosów lub kapitału przedsiębiorstwa; lub b) kontrolę, która oznacza związek zachodzący między przedsiębiorstwem dominującym i jego przedsiębiorstwem zależnym we wszystkich przypadkach określonych w art. 1 ust. 1 i 2 dyrektywy 83/349/EWG, bądź też podobny związek między jakąkolwiek osoba fizyczną lub prawną i przedsiębiorstwem; wszelkie przedsiębiorstwa zależne danego przedsiębiorstwa zależnego będą również uważane za przedsiębiorstwa zależne przedsiębiorstwa dominującego najwyższego szczebla. Sytuację, w której dwie lub więcej osoby fizyczne lub prawne są trwale związane z jedną i tą samą osobą przez stosunek kontroli również uważa się za bliskie powiązanie tych osób.”

Cena nabycia *(purchase price)*: cena, po której nabyte aktywa są sprzedawane lub mają być sprzedane nabywcy.

Cena odkupu *(repurchase price)*: cena, po której nabywca jest zobowiązany do odsprzedania aktywów będących przedmiotem *transakcji na podstawie umowy z przyrzeczeniem odkupu*. Cena odkupu równa się sumie *ceny nabycia* i różnicy cenowej wynikającej z odsetek narosłych w okresie zapadalności danej transakcji.

Centralny Depozyt Papierów Wartościowych (CDPW) *(Central securities depository — CSD)*: instytucja, która przechowuje papiery wartościowe oraz inne aktywa finansowe i administruje nimi, prowadzi rachunki emisyjne i umożliwia przetwarzanie transakcji w formie zapisów księgowych. Aktywa mogą występować albo w formie zmaterializowanej (blokowane przez CDPW) lub w formie zdematerializowanej (np. tylko jako zapisy elektroniczne).

Czas EBC *(ECB time)*: czas obowiązujący w miejscu, w którym jest zlokalizowany EBC.

Dematerializacja *(dematerialisation)*: wyeliminowanie fizycznych certyfikatów i dokumentów potwierdzających tytuł własności aktywów finansowych w taki sposób, aby aktywa finansowe występowały jedynie jako zapisy księgowe.

Depozyt w banku centralnym na koniec dnia *(deposit facility)*: w Eurosystemie, *operacja banku centralnego na koniec dnia*, w ramach której *kontrahenci* mogą składać w krajowym banku centralnym depozyty na termin overnight oprocentowane według wcześniej ustalonej stopy procentowej.

Depozytariusz *(depository)*: agent, którego główne zadanie polega na rejestrowaniu papierów wartościowych w sposób bezpośredni lub elektroniczny i prowadzeniu rejestru własności tych papierów wartościowych.

Depozyty zwrotne za wypowiedzeniem *(deposits redeemable at notice)*: rodzaj instrumentu składającego się z depozytów, których posiadacz musi zachować stały termin wypowiedzenia, zanim będzie mieć możliwość wycofania środków. W niektórych przypadkach istnieje możliwość wycofania pewnej stałej kwoty w określonym okresie lub wcześniejszego jej wycofania pod warunkiem zapłacenia kary.

Dłuższe operacje refinansujące *(longer refinancing operations)*: regularne *operacje otwartego rynku* prowadzone przez *Eurosystem* w formie *transakcji odwracalnych*. Dłuższe operacje refinansujące są przeprowadzane w ramach *przetargów standardowych* organizowanych raz w miesiącu i zazwyczaj mają trzymiesięczny termin zapadalności.

Dni faktyczne/360 *(actual/360)*: konwencja stosowana do obliczania dni stosowana przy obliczaniu odsetek od kredytu, polegająca na tym, że stopa procentowa jest obliczana dla faktycznej liczby dni kalendarzowych, na które został udzielony kredyt, przy założeniu, że rok liczy 360 dni. Konwencja ta jest stosowana w operacjach polityki pieniężnej *Eurosystemu*.

Dostawa za płatność *(DVP — delivery versus payment)* lub system dostawy przy zapłacie: mechanizm wymiany w systemie rozrachunków, który zapewnia, że *ostateczny transfer* aktywów (papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych) następuje wyłącznie wtedy, gdy ma miejsce transfer innych aktywów.

Dzień roboczy Eurosystemu *(Eurosystem business day)*: każdy dzień, w którym EBC i co najmniej jeden *krajowy bank centralny* jest czynny ze względu na prowadzenie operacji polityki pieniężnej *Eurosystemu*.

Dzień roboczy KBC *(NCB business day)*: każdy dzień, w którym *krajowy bank centralny* danego *Państwa Członkowskiego* jest czynny ze względu na prowadzenie operacji polityki pieniężnej *Eurosystemu*. W niektórych Państwach Członkowskich oddziały krajowego banku centralnego mogą być nieczynne w dniu roboczym KBC ze względu na lokalne lub regionalne święta. W takich przypadkach odpowiedni krajowy bank centralny jest zobowiązany informować z wyprzedzeniem *kontrahentów* o ustaleniach poczynionych w związku z transakcjami dotyczącymi tych oddziałów.

Dzień transakcji (T) *(trade date)*: dzień, w którym dochodzi do skutku transakcja (tj. umowa finansowa między dwoma *kontrahentami*). Dzień transakcji może zbiec się z *terminem rozliczenia transakcji* (rozliczenie tego samego dnia) lub poprzedzać termin rozliczenia o określoną liczbę dni roboczych (termin rozliczenia jest określony jako T + przesunięcie rozliczenia w czasie).

Emitent *(issuer)*: podmiot, który jest zobowiązany z tytułu papieru wartościowego lub innego instrumentu finansowego.

Europejski System Banków Centralnych (ESBC) *(European System of Central Banks — ESCB)*: system składający się z Europejskiego Banku Centralnego (EBC) i krajowych banków centralnych Państw Członkowskich UE. Należy zauważyć, że krajowe banki centralne Państw Członkowskich, które nie przyjęły wspólnej waluty zgodnie z *Traktatem*, zachowują swoje uprawnienia w zakresie polityki pieniężnej zgodnie z ustawodawstwem krajowym i w związku z tym nie uczestniczą we wspólnej polityce pieniężnej *Eurosystemu*.

Eurosystem : obejmuje Europejski Bank Centralny (EBC) i *krajowe banki centralne Państw Członkowskich strefy euro*. Organami decyzyjnymi Eurosystemu są Rada Prezesów i Zarząd EBC.

Instrument o oprocentowaniu stałym *(fixed rate instrument)*: instrument finansowy z kuponem ustalonym na cały okres trwania instrumentu.

Instrument o oprocentowaniu zmiennym *(floating rate instrument)*: instrument finansowy z kuponem okresowo regulowanym w stosunku do wskaźnika odniesienia w celu uwzględnienia zmian średnio- i krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. Instrumenty o oprocentowaniu zmiennym mają *kupony ustalane wcześniej (pre-fixed coupons)* lub *kupony ustalane później (post-fixed coupons)*.

Instrument odwrotnej zmiennej stopy procentowej *(inverse floating rate instrument)*: pochodny instrument finansowy, w przypadku którego stopa procentowa płacona posiadaczowi zmienia się odwrotnie do kierunku zmian określonej stopy referencyjnej.

Instytucja kredytowa *(credit institution)*: w tym dokumencie odnosi się do instytucji określonej w definicji zawartej w art. 1. ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnoszącej się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe, zmienionej przez dyrektywę 2000/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 września 2000 r. Tak więc instytucją kredytową jest: i) przedsiębiorstwo, którego działalność polega na przyjmowaniu depozytów lub innych środków podlegających zwrotowi od ludności oraz na udzielaniu kredytów na swój własny rachunek; lub ii) przedsiębiorstwo lub osoba prawna inna niż wymienione w ppkt i), która emituje środki płatnicze w formie pieniądza elektronicznego. „Pieniądz elektroniczny" oznacza wartość pieniężną, jaką zawiera wierzytelność wobec emitenta, która jest: a) przechowywana w formie elektronicznej; b) emitowana po otrzymaniu środków pieniężnych w kwocie nie niższej niż emitowana wartość pieniądza; i c) przyjęta jako środek płatniczy przez podmioty gospodarcze inne niż emitent.

Klasa zapadalności *(maturity bucket)*: instrumenty dłużne w ramach kategorii płynności z listy pierwszej lub drugiej, dla których *pozostały okres zapadalności* mieści się w pewnym przedziale, np. aktywa klasy zapadalności od trzech do pięciu lat.

Koniec dnia *(end-of-day)*: czas w ciągu dnia roboczego (po zamknięciu *systemu TARGET*), w którym płatności przyjęte do realizacji w systemie TARGET są finalizowane w danym dniu.

Kontrahent *(counterparty)*: druga strona transakcji finansowej (np. każdej transakcji z bankiem centralnym).

Kraje EOG (Europejski Obszar Gospodarczy) *(European Economic Area — EEA)*: Państwa Członkowskie UE oraz Islandia, Lichtenstein i Norwegia.

Krajowy bank centralny (KBC) *(national central bank)*: w niniejszym dokumencie odnosi się do banku centralnego *Państwa Członkowskiego* UE, który przyjął wspólną walutę zgodnie z *Traktatem*.

Krańcowa stopa procentowa *(marginal interest rate)*: stopa procentowa, przy której całkowita pula środków przydzielana w ramach przetargu zostaje wyczerpana.

Krańcowy punkt swapowy *(marginal swap point quotation)*: kwotowanie *punktu swapowego*, przy którym całkowita pula środków przydzielana w ramach przetargu zostaje wyczerpana.

Kredyt w ciągu dnia *(intraday credit)*: kredyt udzielany na okres krótszy niż jeden dzień roboczy. Może być udzielany przez banki centralne celem wyrównania niedopasowań w rozliczeniach płatności i może przyjmować formę: i) zabezpieczonego przekroczenia salda (overdraftu); lub ii) operacji kredytowej zabezpieczonej zastawem lub *operacji odwracalnej*.

Kredyt banku centralnego na koniec dnia *(marginal lending facility)*: operacja banku centralnego na koniec dnia w ramach *Eurosystemu*, w której *kontrahenci* mogą zaciągnąć kredyt na termin overnight z krajowego banku centralnego według z góry ustalonej stopy procentowej.

Kupon ustalany później *(post-fixed coupon)*: kupon *instrumentu o zmiennym oprocentowaniu* określony na podstawie wskaźnika odniesienia w określonym terminie (lub terminach) w okresie naliczania kuponu.

Kupon ustalany wcześniej *(pre-fixed coupon)*: kupon *instrumentu o zmiennym oprocentowaniu* określony na podstawie wskaźnika odniesienia w określonym terminie (lub terminach) przed rozpoczęciem okresu naliczania kuponu.

Kwota pomniejszenia rezerwy *(lump-sum allowance)*: stała kwota, którą instytucja odlicza przy obliczaniu poziomu *wymaganych rezerw* w ramach systemu rezerwy obowiązkowej *Eurosystemu*.

Lokaty o ustalonym terminie zapadalności *(deposits with agreed maturity)*: rodzaj instrumentu składającego się głównie z lokat terminowych o danym terminie zapadalności, które w zależności od praktyki krajowej, mogą być albo niezamienne przed terminem zapadalności lub zamienne pod warunkiem zapłacenia kary. Kategoria ta obejmuje również niektóre nierynkowe instrumenty dłużne takie jak nierynkowe kwity depozytowe (w obrocie detalicznym).

Maksymalna stopa przetargowa *(maximum bid rate)*: górny limit stopy procentowej, do którego *kontrahenci* mogą składać oferty na *przetargach o zmiennej stopie procentowej*. Odrzucane są oferty o cenie powyżej maksymalnej ceny przetargowej ogłaszanej przez EBC.

Maksymalny limit oferty *(maximum bid limit)*: limit dla najwyższej możliwej do przyjęcia oferty składanej przez indywidualnego *kontrahenta* w operacji przetargowej. *Eurosystem* może narzucić maksymalne limity przetargowe w celu uniknięcia nieproporcjonalnie dużych ofert składanych przez kontrahentów indywidualnych.

Mechanizm płatniczy EBC *(ECB payment mechanism — EPM)*: ustalenia płatnicze w ramach EBC związane z *TARGET* w celu zapewnienia: i) płatności między rachunkami prowadzonymi w EBC; i ii) płatności poprzez *TARGET* między rachunkami prowadzonymi w EBC i rachunkami w *krajowych bankach centralnych*.

Mechanizm wzajemnego powiązania *(interlinking mechanism)*: w ramach systemu *TARGET* mechanizm wzajemnego powiązania zapewnia jednolite procedury i infrastrukturę, która pozwala na przekazywanie zleceń płatniczych z jednego krajowego systemu *RTGS* do drugiego.

Międzynarodowy Numer Identyfikacyjny Papierów Wartościowych *(ISIN — International Securities Identification Number)*: międzynarodowy kod identyfikacyjny przypisany do papierów wartościowych emitowanych na rynkach finansowych.

Minimalna kwota przydziału *(minimum allotment amount)*: dolny limit kwoty, która jest przydzielana indywidualnym *kontrahentom* biorącym udział w przetargu. *Eurosystem* może zdecydować o przyznaniu minimalnej kwoty dla każdego kontrahenta w operacjach przetargowych.

Minimalna stopa ofertowa *(minimum bid rate)*: dolny limit dla stóp procentowych, przy którym *kontrahenci* mogą składać oferty w *przetargach o zmiennej stopie procentowej*.

Minimalny współczynnik przydziału *(minimum allotment ratio)*: wyrażony w procentach dolny limit współczynnika przydziału środków dla ofert złożonych przy *krańcowej stopie procentowej* w danym przetargu, Eurosystem może zdecydować o zastosowaniu minimalnego współczynnika przydziału w operacjach przetargowych.

Monetarne instytucje finansowe (MIF) *(Monetary Financial Institutions — MFI)*: instytucje finansowe, które razem tworzą sektor kreacji pieniądza *strefy euro*. Obejmują one banki centralne, *instytucje kredytowe* posiadające status rezydenta określony w prawie wspólnotowym i wszelkie inne instytucje finansowe posiadające status rezydenta, których działalność polega na przyjmowaniu lokat i/lub bliskich substytutów lokat od podmiotów innych niż MIF i udzielanie, na własny rachunek, kredytów (przynajmniej w znaczeniu ekonomicznym) i/lub inwestowanie w papiery wartościowe.

Narzut wstępny *(initial margin)*: środek kontroli ryzyka, który może być stosowany w Eurosystemie w *transakcjach odwracalnych*, polegający na tym, że wymagane zabezpieczenie dla transakcji jest równe kredytowi udzielonemu *kontrahentowi* plus wartość depozytu początkowego.

Obligacja zerokuponowa *(zero coupon bond)*: papier wartościowy przynoszący tylko jeden przepływ środków pieniężnych w okresie jego trwania. Do celów niniejszego dokumentu obligacje zerokuponowe obejmują papiery wartościowe emitowane z dyskontem i papiery wartościowe, które zapewniają pojedynczy kupon w terminie zapadalności. Oddzielny obrót odsetkami i kapitałem (*strip*) stanowi specjalny rodzaj obligacji zerokuponowej.

Oddzielny obrót odsetkami i kapitałem *(strip — separate trading of interest and principal)*: obligacja zerokuponowa stworzona dla oddzielnego obrotu wierzytelnościami w odniesieniu do poszczególnych strumieni środków pieniężnych z tytułu papieru wartościowego i kapitału tego samego instrumentu.

Okres utrzymywania rezerwy obowiązkowej *(reserve maintenance period)*: okres, dla którego oblicza się poziom wymaganej rezerwy obowiązkowej. EBC publikuje kalendarz okresów utrzymywania rezerwy co najmniej na trzy miesiące przed początkiem każdego roku. Okresy utrzymywania rezerwy zaczynają się w dniu rozliczenia pierwszej podstawowej operacji refinansującej po posiedzeniu Rady Prezesów, podczas którego formułowana jest miesięczna ocena nastawienia w polityce pieniężnej na następny okres. Okresy te zazwyczaj kończą się w dniu poprzedzającym analogiczny termin rozliczenia w następnym miesiącu. W szczególnych okolicznościach opublikowany kalendarz może ulec zmianom, m.in. ze względu na zmiany w harmonogramie posiedzeń Rady Prezesów.

Operacja dostrajająca *(fine-tuning operation)*: nieregularna *operacja otwartego rynku* realizowana przez *Eurosystem* głównie w celu przeciwdziałania nieoczekiwanym wahaniom płynności na rynku.

Operacja strukturalna *(structural operation)*: operacja otwartego rynku prowadzona przez *Eurosystem* głównie w celu dopasowania strukturalnej pozycji płynnościowej sektora finansowego w odniesieniu do Eurosystemu.

Operacja z przyrzeczeniem odkupu (typu repo) *(repo operation)*: zasilająca w płynność *transakcja odwracalna* oparta na *umowie z przyrzeczeniem odkupu*.

Operacje banku centralnego na koniec dnia *(standing facilities)*: kredyty i depozyty oferowane przez bank centralny, z których *kontrahenci* mogą skorzystać z własnej inicjatywy. *Eurosystem* oferuje dwa instrumenty na termin overnight: *kredyt banku centralnego na koniec dnia* oraz *depozyt w banku centralnym na koniec dnia*.

Operacje otwartego rynku *(open market operations)*: operacje przeprowadzane z sektorem bankowym z inicjatywy banku centralnego. Z punktu widzenia ich celów, regularności i procedur, operacje otwartego rynku Eurosystemu można podzielić na cztery kategorie: *podstawowe operacje refinansujące*, *dłuższe operacje refinansujące*, *operacje dostrajające* i *operacje strukturalne*. Jeśli chodzi o stosowane instrumenty, głównym instrumentem są *transakcje odwracalne* Eurosystemu, które można stosować we wszystkich czterech kategoriach operacji. Ponadto w ramach *operacji strukturalnych* może być wykorzystywana emisja certyfikatów dłużnych i *transakcje bezwarunkowe* (typu outright), natomiast dla potrzeb operacji dostrajających stosuje się *transakcje bezwarunkowe*, *swapy walutowe* i *przyjmowanie lokat terminowych*.

Ostateczny transfer *(final transfer)*: nieodwołalny i bezwarunkowy transfer stanowiący realizację zobowiązania do dokonania transferu.

Państwo Członkowskie *(Member State)*: w niniejszym dokumencie termin ten odnosi się do Państwa Członkowskiego UE, które przyjęło wspólną walutę zgodnie w *Traktatem*.

Podstawa naliczania rezerwy *(reserve base)*: suma kwalifikowanych pozycji bilansu, które stanowią podstawę obliczania *wymogów w zakresie rezerwy obowiązkowej* dla danej instytucji kredytowej.

Podstawowa operacja refinansująca *(main refinancing operation)*: regularna *operacja otwartego rynku* przeprowadzana przez *Eurosystem* w formie *transakcji odwracalnej*. Podstawowe operacje refinansujące, zazwyczaj z jednotygodniowym terminem zapadalności, są realizowane w ramach cotygodniowych *przetargów standardowych*.

Powiązanie między systemami rozliczeń papierów wartościowych *(link between securities settlement systems)*: powiązanie obejmuje wszystkie procedury i ustalenia istniejące między dwoma *systemami rozliczeń papierów wartościowych* (SSS) dla transferu papierów wartościowych między dwoma systemami SSS w procesie zapisów księgowych.

Pozostały okres zapadalności *(residual maturity)*: okres pozostały do terminu zapadalności danego instrumentu dłużnego.

Procedura bilateralna *(bilateral procedure)*: procedura, w ramach której bank centralny prowadzi transakcje bezpośrednio z jednym bądź kilkoma *kontrahentami* z pominięciem procedury przetargowej. Procedury bilateralne obejmują operacje realizowane poprzez giełdy papierów wartościowych lub agentów rynkowych.

Procedura przetargowa *(tender procedure)*: procedura, w której bank centralny zasila rynek lub absorbuje płynność z rynku na podstawie ofert przetargowych składanych przez konkurujących ze sobą *kontrahentów*. Najbardziej konkurencyjne oferty są zaspokajane najpierw do momentu wyczerpania przydzielanych w ramach przetargów środków płynnych, w które bank centralny zasila rynek bądź które absorbuje z rynku.

Przetarg kwotowy *(volume tender)*: *procedura przetargowa*, w której stopa procentowa jest określona z góry przez bank centralny, natomiast uczestniczący kontrahenci określają w ofercie kwotę środków pieniężnych, której ma dotyczyć transakcja przy danej stałej stopie procentowej.

Przetarg o zmiennej stopie procentowej *(variable rate tender)*: *procedura przetargowa* w drodze której *kontrahenci* składają oferty określające kwotę środków pieniężnych, które mają być przedmiotem transakcji z bankiem centralnym i oprocentowanie dla tej transakcji.

Przetarg standardowy *(standard tender)*: *procedura przetargowa* stosowana przez *Eurosystem* w regularnych *operacjach otwartego rynku*. Przetargi standardowe są przeprowadzane w czasie 24 godzin. W przetargu standardowym oferty przetargowe mogą składać wszyscy *kontrahenci* spełniający ogólne kryteria kwalifkowalności.

Przetarg szybki *(quick tender)*: *procedura przetargowa* stosowana przez *Eurosystem* dla *operacji dostrajających*, gdy wskazane jest szybkie oddziaływanie na sytuację płynnościową na rynku. Przetargi szybkie są przeprowadzane w czasie jednej godziny i są zastrzeżone dla ograniczonej grupy *kontrahentów*.

Przyjmowanie lokat terminowych *(collection of fixed-term deposits)*: instrument polityki pieniężnej, który może być stosowany w *Eurosystemie* w ramach *operacji dostrajających* w przypadku, w którym Eurosystem oferuje odsetki od lokat terminowych utrzymywanych przez *kontrahentów* na rachunkach w *krajowych bankach centralnych* w celu absorpcji płynności z rynku.

Punkt aktywacji *(trigger point)*: z góry określony poziom zasilenia w płynność, przy którym stosuje się *wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego*.

Punkt swapowy *(swap point)*: różnica między kursem walutowym transakcji terminowej (*forward*) a kursem transakcji kasowej (*spot*) w przypadku *swapu walutowego*.

Rachunek depozytowy *(safe custody account)*: rachunek papierów wartościowych prowadzony przez bank centralny, na którym *instytucje kredytowe* mogą lokować papiery wartościowe uważane za odpowiednie dla zabezpieczenia operacji banku centralnego.

Rachunek rezerwy *(reserve account)*: rachunek w *krajowym banku centralnym*, na którym utrzymywana jest *rezerwa obowiązkowa kontrahenta*. *Rachunki rozrachunkowe* kontrahentów w *krajowych bankach centralnych* mogą być wykorzystane jako rachunki rezerw.

Rachunek rozrachunkowy *(settlement account)*: rachunek bezpośredniego uczestnika krajowego *systemu RTGS* w banku centralnym służący do realizacji płatności.

Redukcja wartości *(haircut)*: patrz: *redukcja wartości w wycenie*.

Redukcja wartości w wycenie *(valuation haircut)*: środek kontroli ryzyka stosowany do aktywów zabezpieczających w *transakcji odwracalnej* polegający na tym, że bank centralny oblicza wartość aktywów zabezpieczających jako wartość rynkową aktywów pomniejszoną o pewien odsetek (*redukcję wartości*). *Eurosystem* stosuje redukcje wartości w wycenie celem odzwierciedlenia cech konkretnych aktywów, takich jak *pozostały okres zapadalności*.

Rezerwa obowiązkowa *(reserve requirement)*: wymóg utrzymywania przez instytucje kredytowe rezerw obowiązkowych w banku centralnym. W ramach systemu rezerwy obowiązkowej *Eurosystemu*, wymagany od *instytucji kredytowej* poziom rezerwy obowiązkowej jest obliczany przez pomnożenie *stopy rezerwy* ustalonej dla każdej kategorii zobowiązań stanowiących *podstawę naliczania rezerwy* przez wartość tych pozycji w bilansie instytucji. Ponadto instytucje kredytowe pomniejszają obliczoną rezerwę obowiązkową o zryczałtowaną *kwotę pomniejszenia*.

Rezerwa uśredniona *(averaging provision)*: system rezerwy umożliwiający *kontrahentom* spełnienie ich *wymogów w zakresie rezerwy obowiązkowej* na podstawie średnich *stanów środków rezerwy obowiązkowej* w *okresie jej utrzymywania*. Rezerwa uśredniona przyczynia się do stabilizacji stóp procentowych rynku pieniężnego, łagodząc skutki przejściowych wahań płynności. System rezerwy obowiązkowej *Eurosystemu* pozwala na stosowanie rezerwy uśrednionej.

Rozliczenie transgraniczne *(cross-border settlement)*: rozliczenie, które ma miejsce w kraju innym niż kraj lub kraje, w których znajduje się jedna lub obie strony prowadzące transakcje handlowe.

Ryzyko cen papierów wartościowych z prawem do udziału w kapitale *(equity price risk)*: ryzyko straty wynikającej z zmiany cen akcji. *Eurosystem* jest narażony na ryzyko ceny akcji w operacjach polityki pieniężnej w stopniu, w jakim papiery te są uważane za kwalifikowane aktywa z listy drugiej.

Ryzyko niewypłacalności *(insolvency risk)*: ryzyko straty na skutek niepowodzenia (upadłości) *emitenta* aktywów finansowych lub niewypłacalności *kontrahenta*.

Standardowe wyłączenie *(standardised deduction)*: stały odsetek pozostałej do spłaty kwoty dłużnych papierów wartościowych z uzgodnionym terminem zapadalności do dwóch lat (w tym papierów wartościowych rynku pieniężnego), który może być wyłączony z podstawy naliczania rezerwy przez remitentów nie mogących przedstawić dowodu, że ta pozostała do spłaty kwota jest utrzymywana przez inne instytucje podlegające systemowi rezerwy obowiązkowej *Eurosystemu*, EBC lub *krajowego banku centralnego*.

Stopa rezerwy *(reserve rate)*: stopa określana przez bank centralny dla każdej kategorii pozycji bilansowych włączonych do *podstawy naliczania rezerwy*. Stopy są stosowane do obliczania poziomu *rezerwy obowiązkowej*.

Strefa euro *(Euro area)*: obszar obejmujący *Państwa Członkowskie* UE, które przyjęły euro jako wspólną walutę zgodnie z *Traktatem* i w których prowadzona jest jednolita polityka pieniężna w ramach obowiązków Rady Prezesów EBC.

Swap walutowy *(foreign exchange swap)*: jednoczesna kasowa transakcja zakupu/sprzedaży i terminowa transakcja sprzedaży/zakupu jednej waluty w zamian za inną. *Eurosystem* prowadzi operacje polityki otwartego rynku w formie swapów walutowych, w których *krajowe banki centralne* (lub EBC) kupują (lub sprzedają) euro w transakcji kasowej za walutę i jednocześnie odsprzedają (lub odkupują) je w transakcji terminowej.

System banków centralnych korespondentów (CCBM — *correspondent central banking model)*: mechanizm stworzony przez Europejski System Banków Centralnych w celu umożliwienia *kontrahentom* wykorzystania aktywów zabezpieczających przy realizacji rozliczeń transgranicznych. W ramach CCBM *krajowe banki centralne* pełnią wobec siebie funkcję powierników. Oznacza to, że każdy krajowy bank centralny prowadzi rachunek depozytowy przez wydział ds. papierów wartościowych dla każdego krajowego banku centralnego (i dla EBC).

System pooling *(pooling system)*: patrz: *system zabezpieczeń typu pooling*.

System rozliczeń brutto *(gross settlement system)*: system transferów, w którym rozliczenie środków pieniężnych lub transfer papierów wartościowych jest dokonywany na podstawie poszczególnych zleceń.

System rozliczeń brutto w czasie rzeczywistym (RTGS — *real-time gross settlement system)*: system rozliczeń, w którym realizacja zleceń i rozliczenia odbywają się indywidualnie dla poszczególnych zleceń (bez kompensowania pozycji) w czasie rzeczywistym (w sposób ciągły). Patrz również: *system TARGET*.

System rozrachunku papierów wartościowych (SSS — *securities settlement system)*: system, który pozwala na utrzymywanie i przekazywanie papierów wartościowych lub innych aktywów finansowych zarówno nieodpłatnie (FOP) lub za zapłatą (DVP — dostawa za płatność).

System zabezpieczeń typu *earmarking (collateral earmarking system)*: system zarządzania zabezpieczeniami banków centralnych w przypadku, w którym dostarczana płynność jest zabezpieczana aktywami przeznaczonymi na zabezpieczenie poszczególnych transakcji.

System zabezpieczeń typu *pooling (collateral pooling system)*: system banku centralnego do zarządzania zabezpieczeniami, w ramach którego kontrahenci otwierają łączny rachunek do deponowania aktywów zabezpieczających transakcje z bankiem centralnym. W *systemie pooling*, w odróżnieniu od *systemu earmarking*, aktywa zabezpieczające nie są przyporządkowane poszczególnym transakcjom.

System zapisów księgowych *(book-entry system)*: system rachunkowości pozwalający na transfer papierów wartościowych i innych aktywów finansowych bez fizycznego przekazywania dokumentów papierowych lub certyfikatów (np. elektroniczny transfer papierów wartościowych). Patrz również: *dematerializacja*.

Środki rezerwy obowiązkowej *(reserve holding)*: środki *kontrahenta* na jego rachunku w banku centralnym, które służą realizacji wymogów w zakresie utrzymywania *rezerwy obowiązkowej*.

TARGET (Transeuropejski zautomatyzowany system rozliczeń przelewów ekspresowych brutto w czasie rzeczywistym) *(Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system)*: system rozliczenia brutto w czasie rzeczywistym dla euro. Jest to system zdecentralizowany składający się z 15 *systemów RTGS*, *mechanizmu płatniczego EBC* i *mechanizmu wzajemnego powiązania*.

Termin nabycia *(purchase date)*: termin, w którym sprzedaż nabytych aktywów przez sprzedającego nabywcy staje się skuteczna.

Termin odkupu *(repurchase date)*: termin, w którym nabywca jest zobowiązany do odsprzedania aktywów sprzedającemu w ramach transakcji na podstawie *umowy z przyrzeczeniem odkupu*.

Termin rozliczenia *(settlement date)*: termin, w którym transakcja jest rozliczana. Rozliczenie może mieć miejsce w tym samym dniu co dzień handlowy (rozliczenie tego samego dnia) lub w ciągu jednego lub kilku dni po przeprowadzeniu transakcji (termin rozliczenia jest określony jako *dzień transkacji* (T) + przesunięcie rozliczenia w czasie).

Termin rozpoczęcia *(start date)*: termin, w którym rozliczany jest pierwszy etap operacji polityki pieniężnej. Termin rozpoczęcia odpowiada *terminowi nabycia* w przypadku operacji opartej na *umowie z przyrzeczeniem odkupu* i *swapu walutowego*.

Termin wyceny *(valuation date)*: termin, w którym następuje wycena aktywów zabezpieczających dla operacji kredytowych.

Termin zapadalności *(maturity date)*: termin, w którym zapada operacja polityki pieniężnej. W przypadku *umowy z przyrzeczeniem odkupu* lub *swapu walutowego*, termin zapadalności odpowiada *terminowi odkupu*.

Traktat *(Treaty)*: Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (lub Traktat WE). Zawiera on pierwotny Traktat EWG (Traktat Rzymski) z późniejszymi zmianami.

Transakcja bezwarunkowa (typu outright) *(outright transaction)*: transakcja, w ramach której aktywa są nabywane i sprzedawane do ich terminu zapadalności (transakcje kasowe i terminowe).

Transakcja odwracalna *(reverse transaction)*: operacja, za pomocą której *krajowy bank centralny* kupuje lub sprzedaje aktywa w ramach *umowy z przyrzeczeniem odkupu* lub prowadzi zabezpieczone operacje kredytowe.

Umowa z przyrzeczeniem odkupu *(repurchase agreement)*: umowa, na podstawie której sprzedawane są aktywa, przy czym sprzedający uzyskuje jednocześnie prawo i zobowiązanie do odkupu po określonej cenie w przyszłym terminie lub na żądanie. Takie porozumienie jest podobne do zabezpieczonego kredytu z taką różnicą, że prawo własności papierów wartościowych nie jest zachowane przez sprzedającego. *Eurosystem* stosuje umowy z przyrzeczeniem odkupu o określonym z górnym terminie zapadalności w *transakcjach odwracalnych*.

Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego *(margin call)*: procedura odnosząca się do stosowania *zmiennego depozytu zabezpieczającego* polegająca na tym, że jeżeli systematycznie mierzona wartość aktywów zabezpieczających spada poniżej określonego poziomu, bank centralny żąda od *kontrahentów* przekazania dodatkowych aktywów (lub środków pieniężnych). Podobnie, jeżeli wartość aktywów zabezpieczających w wyniku aktualizacji ich wyceny przekroczy wartość wykazywaną przez kontrahentów plus zmienny depozyt zabezpieczający, kontrahent może wystąpić do banku centralnego o zwrot nadwyżki aktywów (lub środków pieniężnych).

Wycena rynkowa *(marking to market)*: patrz: *zmienny depozyt zabezpieczający*.

Wzór obliczania dni *(day-count convention)*: wzór regulujący liczbę dni uwzględnianych w obliczaniu stopy procentowej od kredytu. *Eurosystem* stosuje w operacjach polityki pieniężnej wzór obliczania *dni faktycznych/360*.

Zmienny depozyt zabezpieczający *(variation margin)* (lub wycena rynkowa): Eurosystem wymaga utrzymywania określonego poziomu wartości rynkowej aktywów zabezpieczających wykorzystanych w zasilających w płynność *transakcjach odwracalnych*. Oznacza to, że jeżeli mierzona regularnie wartość aktywów zabezpieczających spadnie poniżej pewnego poziomu, *krajowy bank centralny* zażąda, aby *kontrahenci* dostarczyli dodatkowe aktywa (lub środki pieniężne) (tzn. wystosuje *wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego*). Podobnie, jeżeli wartość zabezpieczających aktywów w wyniku aktualizacji ich wyceny, przekroczy określony poziom, kontrahent może odzyskać nadwyżkę aktywów lub środków pieniężnych. Patrz też: pkt 6.4.

ZAŁĄCZNIK 3

Wybór kontrahentów dla walutowych operacji interwencyjnych i swapów walutowych do celów polityki pieniężnej

Wybór kontrahentów dla interwencyjnych operacji walutowych i swapów walutowych do celów polityki pieniężnej dokonywany jest w jednolity sposób niezależnie od wybranej struktury organizacyjnej zewnętrznych operacji Eurosystemu. Zasady wyboru nie pociągają za sobą znaczącego odejścia od istniejących standardów rynkowych, jako że zostały sformułowane w wyniku harmonizacji najlepszych praktyk krajowych banków centralnych. Wybór kontrahentów do interwencyjnych operacji walutowych Eurosystemu opiera się głównie na dwóch grupach kryteriów.

Pierwsza grupa kryteriów jest związana z zasadą ostrożności. Pierwsze kryterium ostrożnościowe to zdolność kredytowa, którą ocenia się, wykorzystując połączenie różnych metod (np. ratingi kredytowe udostępniane przez komercyjne agencje oraz wewnętrzną analizę współczynników wypłacalności i innych); drugim kryterium jest wymóg stawiany przez Eurosystem, aby wszyscy potencjalni kontrahenci uczestniczący w interwencjach walutowych podlegali nadzorowi sprawowanemu przez uznaną instytucję nadzorczą; w ramach trzeciego kryterium wszyscy kontrahenci uczestniczący w interwencjach walutowych Eurosystemu muszą charakteryzować się wysokimi normami etycznymi i posiadać dobrą reputację.

Po spełnieniu minimalnego wymogu ostrożności stosuje się drugą grupę kryteriów związanych z efektywnością. Pierwsze kryterium związane z efektywnością dotyczy konkurencyjnych zasad naliczania cen i zdolności kontrahenta do obsługi dużych wolumenów transakcji, nawet w trudnych warunkach rynkowych. Jakość i zakres informacji dostarczanych przez kontrahentów należą do pozostałych kryteriów związanych z efektywnością.

Grupa potencjalnych kontrahentów uczestniczących w interwencjach walutowych jest wystarczająco duża i zróżnicowana, aby gwarantować niezbędną elastyczność w realizowaniu operacji interwencyjnych. Umożliwia to Eurosystemowi wybór między różnymi kanałami interwencji. W celu skutecznej interwencji w różnych miejscach geograficznych i strefach czasowych Eurosystem może korzystać z kontrahentów w dowolnym międzynarodowym centrum finansowym. Jednakże w praktyce znaczna część kontrahentów znajduje się w strefie euro. W przypadku swapów walutowych realizowanych do celów polityki pieniężnej, grupa kontrahentów obejmuje kontrahentów znajdujących się w strefie euro, wybieranych do interwencyjnych operacji walutowych Eurosystemu.

Krajowe banki centralne mogą stosować systemy oparte na limitach w celu kontrolowania wielkości ryzyka kredytowego wobec poszczególnych kontrahentów swapów walutowych realizowanych dla potrzeb polityki pieniężnej.

ZAŁĄCZNIK 4

Ramy sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej europejskiego banku centralnego ([1])

1. *Wstęp*

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2533/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczące zbierania informacji statystycznych przez EBC ([2]) określa osoby fizyczne i prawne, które podlegają wymogom sprawozdawczości, poufności i odpowiednim przepisom wykonawczym zgodnie z art. 5.4 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Statut ESBC). Ponadto uprawnia ono EBC do wykorzystania swoich uprawnień regulacyjnych w celu określenia:

— podmiotów podlegających obowiązkowi składania sprawozdań,

— wymogów EBC w zakresie sprawozdawczości statystycznej i ich zastosowania wobec podmiotów podlegających obowiązkowi składania sprawozdań w uczestniczących Państwach Członkowskich, oraz

— warunków, na których EBC i krajowe banki centralne (KBC) mogą wykonywać uprawnienie do weryfikowania lub stosowania obowiązkowego gromadzenia informacji statystycznych.

2. *Charakterystyka ogólna*

Celem rozporządzenia (WE) nr 2423/2001 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 22 listopada 2001 r. dotyczącego bilansu skonsolidowanego sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2002/13) ([3]) jest umożliwienie EBC i (zgodnie z art. 5.2 Statutu, KBC) krajowym bankom centralnym, które w największym możliwym zakresie wykonują tę pracę, zbierania materiałów statystycznych niezbędnych do wypełnienia zadań Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC), w szczególności zadania polegającego na definiowaniu i realizacji polityki pieniężnej Wspólnoty zgodnie z art. 105 ust. 2 tiret pierwsze Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Traktat). Informacje statystyczne zebrane zgodnie z rozporządzeniem EBC/2001/13 wykorzystuje się do ustalenia skonsolidowanych bilansów w sektorze monetarnych instytucji finansowych (MIF), których podstawowym celem jest dostarczenie EBC kompleksowego statystycznego obrazu rozwoju sytuacji monetarnej obejmującego zagregowane aktywa i pasywa finansowe MIF w uczestniczących Państwach Członkowskich, które są traktowane jako jedno terytorium gospodarcze.

Wymogi EBC w zakresie sprawozdawczości statystycznej dotyczącej bilansu skonsolidowanego MIF opierają się na trzech głównych przesłankach.

Po pierwsze, EBC musi otrzymywać porównywalne, wiarygodne i aktualne informacje statystyczne gromadzone na porównywalnych zasadach i warunkach w całej strefie euro. Chociaż dane te są zbierane przez krajowe banki centralne w sposób zdecentralizowany zgodnie z art. 5.1 i 5.2 Statutu i, w razie konieczności, w powiązaniu z innymi wymaganiami w zakresie statystyki do celów wspólnotowych lub krajowych, w świetle konieczności zapewnienia wiarygodnych podstaw statystycznych dla formułowania i prowadzenia jednolitej polityki pieniężnej, niezbędny jest odpowiedni stopień harmonizacji i spełnienie minimalnych standardów sprawozdawczości.

Po drugie, obowiązki w zakresie sprawozdawczości wymienione w rozporządzeniu EBC/2001/13 muszą być zgodne z zasadami przejrzystości i pewności prawnej. Jest tak dlatego, że rozporządzenie to jest w całości wiążące i jest bezpośrednio stosowane w całej strefie euro. Nakłada ono zobowiązania bezpośrednio na osoby fizyczne i prawne, w stosunku do których EBC może zastosować sankcje w każdym przypadku gdy wymogi EBC w zakresie sprawozdawczości nie są spełnione (patrz: art. 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 2533/98). Zobowiązania w zakresie sprawozdawczości są więc wyraźnie określone i wszelkie postępowanie EBC przy weryfikowaniu lub obowiązkowym gromadzeniu informacji statystycznych jest zgodne z jasno określonymi zasadami.

Po trzecie, EBC musi minimalizować obciążenia sprawozdawczością (patrz: art. 3 lit. a) rozporządzenia Rady (WE) nr 2533/98 z dnia 23 listopada 1998 r.). Dlatego też materiał statystyczny zgromadzony przez krajowy bank centralny na mocy rozporządzenia EBC/2001/13 jest również wykorzystywany do obliczania podstawy rezerw zgodnie

([1]) Niniejszy załącznik ma cele wyłącznie informacyjne.
([2]) Dz.U. L 318 z 27.11.1998, str. 8.
([3]) Dz.U. L 333 z 17.12.2001, str. 1. Rozporządzenie to zastąpiło rozporządzenie (WE) nr 2819/98 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 1 grudnia 1998 r. (EBC/1998/16).

z rozporządzeniem (WE) nr 1745/2003 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 12 września 2003 r. dotyczącym stosowania rezerw obowiązkowych (EBC/2003/9) ([4]).

Artykuły rozporządzenia EBC/2001/13 ograniczają się do ogólnego określenia grupy podmiotów zobowiązanych do składania sprawozdań, ich zobowiązań w zakresie sprawozdawczości i zasad, zgodnie z którymi EBC i krajowe banki centralne zazwyczaj wykonują swoje uprawnienia do weryfikowania lub obowiązkowego gromadzenia informacji statystycznych. Szczegółowe informacje na temat danych statystycznych, które mają być zawarte w sprawozdaniach w celu spełnienia wymogów EBC w zakresie sprawozdawczości statystycznej i minimalne standardy są określone w załącznikach I–IV do rozporządzenia EBC/2001/13.

3. *Grupa podmiotów zobowiązanych do składania sprawozdań; wykaz MIF do celów statystycznych*

MIF obejmują posiadające status rezydenta instytucje kredytowe określone w prawie wspólnotowym oraz wszystkie inne posiadające status rezydenta instytucje finansowe, które prowadzą działalność w zakresie przyjmowania lokat i/lub bliskich substytutów lokat od podmiotów innych niż MIF, jak również udzielanie kredytów i/lub inwestowanie w papiery wartościowe na własny rachunek (przynajmniej w znaczeniu ekonomicznym). EBC sporządza i prowadzi wykaz instytucji zgodnie z tą definicją, kierując się zasadami klasyfikacji określonymi w załączniku I do rozporządzenia EBC/2001/13. Organem właściwym do sporządzania i prowadzenia wykazu MIF do celów statystycznych jest Zarząd EBC. Grupa MIF posiadających status rezydenta w strefie euro stanowi faktyczną grupę instytucji zobowiązanych do składania sprawozdań.

Krajowe banki centralne są uprawnione do przyznawania odstępstw w stosunku do małych MIF, jeżeli MIF uwzględniane w miesięcznych bilansach skonsolidowanych stanowią co najmniej 95 % całości bilansu MIF w każdym uczestniczącym Państwie Członkowskim. Odstępstwa te umożliwiają krajowym bankom centralnym łagodzenie obciążeń sprawozdawczych w stosunku do najmniejszych instytucji finansowych (*cutting-of-the-tail*).

4. *Obowiązki w zakresie sprawozdawczości statystycznej*

W celu sporządzenia bilansu skonsolidowanego grupa instytucji zobowiązanych do składania sprawozdań posiadających status rezydenta musi co miesiąc przekazywać informacje statystyczne związane z ich bilansem. Pozostałe informacje wymagane są co kwartał. Informacje statystyczne zawarte w sprawozdaniach są bardziej szczegółowo określone w załączniku I do rozporządzenia EBC/2001/13.

Odpowiednie dane statystyczne są gromadzone przez KBC, które muszą określić stosowane procedury sprawozdawcze. Rozporządzenie EBC/2001/13 nie zabrania krajowym bankom centralnym gromadzenia od grupy instytucji zobowiązanych do składania sprawozdań, informacji statystycznych niezbędnych do spełnienia wymogów statystycznych EBC w szerszych ramach sprawozdawczości statystycznej, które zostały ustanowione przez krajowe banki centralne w ramach własnej odpowiedzialności zgodnie z prawem wspólnotowym lub krajowym albo ustaloną praktyką, i które służą innym celom statystycznym. Jednakże nie powinno to ujemnie wpływać na spełnianie wymogów statystycznych określonych w rozporządzeniu EBC/2001/13. W szczególnych przypadkach do spełnienia tych wymogów EBC może wykorzystywać informacje statystyczne zgromadzone dla wspomnianych celów.

W efekcie określonych powyżej odstępstw przyznanych przez krajowe banki centralne małe MIF podlegają złagodzonym obowiązkom w zakresie sprawozdawczości (co oznacza, między innymi, wyłącznie sprawozdawczość kwartalną), które są obowiązkowe w kontekście rezerw obowiązkowych i są określone w załączniku II do rozporządzenia EBC/2001/13. Wymogi dla tych małych MIF, które nie są instytucjami kredytowymi, zostały określone w załączniku III do tego rozporządzenia. Jednakże MIF, którym przyznano odstępstwa, mają możliwość spełniania pełnych wymogów w zakresie sprawozdawczości.

5. *Wykorzystanie informacji statystycznych na mocy rozporządzenia EBC w sprawie rezerw obowiązkowych*

Aby zminimalizować obciążenia sprawozdawcze i unikać jakiegokolwiek powielania pracy przy gromadzeniu informacji statystycznych, informacje statystyczne dotyczące bilansu przekazane przez MIF na mocy rozporządzenia EBC/2001/13 są również wykorzystywane do obliczania podstawy naliczania rezerwy na mocy rozporządzenia EBC/2003/9.

([4]) Dz.U. L 250 z 2.10.2003, str. 10.

Dane do celów statystycznych muszą być przekazywane odpowiednim krajowym bankom centralnym zgodnie z formatem przedstawionej poniżej tabeli 1, która znajduje się w załączniku I do rozporządzenia EBC/2001/13. W tabeli 1, ramki oznaczone „*" są wykorzystywane przez instytucje do obliczania podstawy naliczania rezerwy (patrz: ramka 13 w rozdziale 7 niniejszej publikacji).

W celu prawidłowego obliczenia podstawy naliczania rezerwy, do której stosowana jest dodatnia stopa rezerw, wymagana jest szczegółowa miesięczna struktura depozytów z ustalonym terminem zapadalności powyżej dwóch lat, depozytów zwrotnych za wypowiedzeniem powyżej dwóch lat, zobowiązań instytucji kredytowych z tytułu umów przyrzeczeniem odkupu wobec sektorów („krajowych" i „pochodzących z pozostałych uczestniczących Państw Członkowskich") „MIF", „CIS podlegających wymogom dotyczącym rezerw obowiązkowych, EBC i KBC" oraz „administracji centralnej", a także wobec „reszty świata" („RoW").

TAB ELA 1

Dane wykazywane w układzie miesięcznym

POZYCJE BILANSU	A. Krajowe									B. Pozostałe uczestniczące Państwa Członkowskie										C. Reszta świata	D. Nieprzydzielone
	MIF ([3])		Niemonetarne instytucje finansowe							MIF ([3])		Niemonetarne instytucje finansowe									
			Sektor publiczny		Sektory pozostałych rezydentów							Sektor publiczny		Sektory pozostałych rezydentów							
		w tym instytucje kredytowe podlegające wymogom dot. rezerw, EBC i KBC	Administracja centralna	Pozostały sektor publiczny	Ogółem	Inni pośrednicy finansowi + pomocnicze instytucje finansowe (S.123 + S.124)	Towarzystwa ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne (S. 125)	Przedsiębiorstwa (S. 11)	Gospodarstwa domowe + instytucje o celach niezarobkowych obsługujące gosp. dom. (S.14 + S.15)		w tym instytucje kredytowe podlegające wymaganiom dotyczącym rezerw, EBC i KBC	Administracja centralna	Pozostały sektor publiczny	Ogółem	Pozostali pośrednicy i pomocnicze instytucje finansowe (S.123 + S.124)	Towarzystwa ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne (S.125)	Przedsiębiorstwa (S.11)	Gospodarstwa domowe + instytucje o celach niezarobkowych obsługujące gospodarstwa domowe (S.14 + S.15)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)
PASYWA																				
8. Pieniądz w obiegu																				
9. Depozyty	*	*	*							*	*	*							*	
do 1 roku																				
powyżej 1 roku																				
9e. Euro	*	*								*	*									
9.1e. Overnight				*	*								*	*						
9.2e. Z uzgodnionym okresem zapadalności																				
do 1 roku				*	*								*	*						
powyżej 1 roku i do 2 lat				*	*								*	*						
powyżej 2 lat ([1])	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.3e. Zwrotne za wypowiedzeniem																				
do 3 miesięcy ([2])				*	*								*	*						
powyżej 3 miesięcy				*	*								*	*						
w tym powyżej 2 lat ([4])	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.4e. Umowy odkupu	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9x. Waluty obce																				
9.1x. Overnight				*	*								*	*						
9.2x. Z uzgodnionym okresem zapadalności																				
do 1 roku				*	*								*	*						
powyżej 1 roku i do 2 lat				*	*								*	*						
powyżej 2 lat ([1])	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.3x. Zwrotne za wypowiedzeniem																				
do 3 miesięcy ([2])				*	*								*	*						
powyżej 3 miesięcy				*	*								*	*						
w tym powyżej 2 lat ([4])	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.4x. Umowy odkupu	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
10. Akcje/jednostki FRP																				
11. Wyemitowane dłużne papiery wartościowe																				
11e. Euro																				
do 1 roku																				*
powyżej 1 roku i do 2 lat																				*
powyżej 2 lat																				*
11x. Waluty obce																				
do 1 roku																				*
powyżej 1 roku i do 2 lat																				*
powyżej 2 lat																				*
12. Kapitał i rezerwy																				
13. Pozostałe pasywa																				

([1]) Włącznie z lokatami administracyjnie regulowanymi.
([2]) Włącznie z przenaszalnymi lokatami oszczędnościowymi.
([3]) Instytucje kredytowe mogą przedstawiać pozycje monetarnym instytucjom finansowym innym niż instytucje kredytowe podlegające wymogom dotyczącym rezerw minimalnych, EBC i KBC raczej niż monetarnym instytucjom finansowym podlegającym wymogom dotyczącym rezerw minimalnych, EBC i KBC, pod warunkiem że nie ma miejsca obniżenie szczegółowości oraz że nie dotyczy to wyróżnionych pozycji.
([4]) Sprawozdanie dotyczące tej pozycji jest opcjonalne do czasu zawiadomienia o zmianie.

POZYCJE BILANSU	A. Krajowe									B. Pozostałe uczestniczące Państwa Członkowskie										C. Reszta świata	D. Nieprzydzielone
	MIF	Niemonetarne instytucje finansowe								Měnové finanční instituce	Niemonetarne instytucje finansowe										
		Sektor publiczny	Sektory pozostałych rezydentów								Sektor publiczny	Sektory pozostałych rezydentów									
			Ogółem	Pozostali pośrednicy + pomocnicze instytucje finansowe (S.123+S.124)	Towarzystwa ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne (S.125)	Przedsiębiorstwa (S.11)	Gospodarstwa domowe + instytucje o celach niezarobkowych obsługujące gospodarstwa domowe (S.14+S.15)					Ogółem	Pozostali pośrednicy + pomocnicze instytucje finansowe (S.123+S.124)	Towarzystwa ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne (S.125)	Przedsiębiorstwa (S.11)	Gospodarstwa domowe + instytucje o celach niezarobkowych obsługujące gospodarstwa domowe (S.14+S.15)					
							Kredyt konsumpcyjny	Kredytowanie kupna domu	Pozostałe (reszta)							Kredyt konsumpcyjny	Kredytowanie kupna domu	Pozostałe (reszta)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)
AKTYWA																				
1. Środki pieniężne																				
1e. w tym euro																				
2. Pożyczki																				
do 1 roku																				
powyżej 1 roku i do 5 lat																				
powyżej 5 lat																				
2e. w tym euro																				
3. Papiery wartościowe inne niż akcje																				
3e. Euro																				
do 1 roku																				
powyżej 1 roku i do 2 lat																				
powyżej 2 lat																				
3x. Waluty obce																				
do 1 roku																				
powyżej 1 roku i do 2 lat																				
powyżej 2 lat																				
4. Akcje / jednostki FRP																				
5. Akcje i inne udziały kapitałowe																				
6. Środki trwałe																				
7. Pozostałe aktywa																				

	Podstawa naliczania rezerwy (wyłączając instrumenty zbywalne) obliczona jako suma następujących kolumn w tabeli 1 (Pasywa): (a)–(b)+(c)+(d)+(e)+(j)–(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
ZOBOWIĄZANIA DEPOZYTOWE (Łącznie euro i waluty obce)	
DEPOZYTY OGÓŁEM **9.1e + 9.1x** **9.2e + 9.2x** **9.3e + 9.3x** **9.4e + 9.4x**	
w tym: **9.2e + 9.2x z uzgodnionym okresem zapadalności** powyżej dwóch lat	
w tym: **9.3e + 9.3x zwrotne za wypowiedzeniem** powyżej dwóch lat	Sprawozdawczość fakultatywna
w tym: **9.4e + 9.4x transakcje typu repo**	

Ponadto, w zależności od krajowych systemów gromadzenia danych oraz bez uszczerbku dla pełnej zgodności z definicjami i zasadami klasyfikacji bilansu MIF określonymi w rozporządzeniu EBC/2001/13, instytucje kredytowe podlegające wymogom dotyczącym rezerwy obowiązkowej mogą też przekazywać dane konieczne do obliczenia podstawy naliczania rezerwy (z wyjątkiem danych dotyczących instrumentów zbywalnych) zgodnie z poniższą tabelą, pod warunkiem że nie wpływa to na pozycje oznaczone w poprzedniej tabeli pogrubieniem.

Załącznik II do rozporządzenia EBC/2001/13 zawiera przepisy szczególne i przejściowe oraz przepisy dotyczące łączenia instytucji kredytowych w odniesieniu do stosowania systemu rezerwy obowiązkowej.

Załącznik II do rozporządzenia EBC/2001/13 obejmuje, w szczególności, schemat sprawozdawczości dla najmniejszych instytucji kredytowych. Małe instytucje kredytowe muszą jako minimum przedstawiać dane kwartalne niezbędne do obliczenia podstawy naliczania rezerwy zgodnie z tabelą 1a poniżej. Instytucje te zapewniają, że dane przekazywane zgodnie z tabelą 1a są w pełni zgodne z definicjami i zasadami klasyfikacji stosowanymi w tabeli 1. Dane dotyczące podstawy naliczania rezerwy dotyczące małych instytucji za trzy okresy utrzymywania rezerwy są oparte na danych na koniec kwartału gromadzonych przez krajowe banki centralne.

Załącznik niniejszy zawiera również przepisy dotyczące sprawozdawczości skonsolidowanej. Z chwilą uzyskania stosownego zezwolenia EBC, instytucje kredytowe zobowiązane do utrzymywania rezerwy obowiązkowej mogą składać ujednolicone sprawozdania statystyczne dla grupy instytucji kredytowych zobowiązanych do utrzymywania rezerwy obowiązkowej w granicach terytorium jednego państwa, pod warunkiem że wszystkie zainteresowane instytucje zrezygnowały z korzystania z wszelkich kwot pomniejszeń rezerwy obowiązkowej. Z kwoty pomniejszenia rezerwy obowiązkowej korzystać może jednak grupa jako całość. Wszystkie zainteresowane instytucje są wyszczególnione odrębnie w wykazie monetarnych instytucji finansowych (MIF) prowadzonym przez EBC.

TABELA 1A

Dane wymagane od małych instytucji kredytowych, które mają być przekazywane w układzie kwartalnym w odniesieniu do rezerwy obowiązkowej

	Podstawa naliczania rezerwy obliczona jako suma następujących kolumn w tabeli 1 (Pasywa): (a)–(b)+(c)+(d)+(e)+(j)–(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
ZOBOWIĄZANIA DEPOZYTOWE (Łącznie euro i waluty obce)	
9 DEPOZYTY OGÓŁEM **9.1e + 9.1x** **9.2e + 9.2x** **9.3e + 9.3x** **9.4e + 9.4x**	
w tym: **9.2e + 9.2x z uzgodnionym okresem zapadalności** powyżej dwóch lat	
w tym: **9.3e + 9.3x zwrotne za wypowiedzeniem** powyżej dwóch lat	Sprawozdawczość fakultatywna
w tym: **9.4e + 9.4x transakcje typu repo**	
	Pozycje nieuregulowane, kolumna (t) w tabeli 1 (Pasywa)
INSTRUMENTY ZBYWALNE (Łącznie euro i waluty obce)	
11 WYEMITOWANE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE **11e + 11x z uzgodnionym okresem zapadalności** do dwóch lat	
11 WYEMITOWANE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE **11e + 11x z uzgodnionym okresem zapadalności** powyżej dwóch lat	

Ponadto zawiera on przepisy mające zastosowanie w przypadku łączenia instytucji kredytowych. W załączniku niniejszym terminy „łączenie się", „łączące się instytucje" i „instytucja przejmująca" posiadają znaczenie określone w rozporządzeniu EBC/2003/9. Dla okresu utrzymywania rezerwy, w którym następuje połączenie instytucji, oblicza się i utrzymuje poziom rezerwy obowiązkowej instytucji przejmującej zgodnie z art. 13 tego rozporządzenia. Dla kolejnych okresów utrzymywania rezerwy poziom rezerwy obowiązkowej instytucji przejmującej oblicza się według podstawy naliczania rezerwy i, w razie potrzeby, według informacji statystycznych, zgodnie ze specjalnymi zasadami (patrz: tabela w dodatku do załącznika II do rozporządzenia EBC/2001/13). W przeciwnym razie obowiązują standardowe zasady dotyczące składania informacji statystycznych oraz obliczania rezerwy obowiązkowej, określone w art. 3 rozporządzenia EBC/2003/9. Ponadto odpowiedni krajowy bank centralny może zezwolić instytucji przejmującej na wykonanie jej zobowiązania do przesłania informacji statystycznych w drodze procedur tymczasowych. Tego rodzaju odstępstwo od normalnych procedur sprawozdawczych musi być ograniczone do możliwie najkrótszego okresu i w żadnym przypadku nie powinno trwać dłużej niż sześć miesięcy od połączenia. Odstępstwo to nie narusza zobowiązania instytucji przejmującej do wykonania jej zobowiązań w zakresie sprawozdawczości zgodnie z rozporządzeniem EBC/2001/13 i, w razie potrzeby, jego obowiązku do przejęcia zobowiązań łączących się instytucji w zakresie sprawozdawczości. Instytucja przejmująca ma obowiązek poinformować odpowiednie krajowe banki centralne, po publicznym ogłoszeniu zamiaru połączenia się i w odpowiednim czasie przed wejściem połączenia w życie, o procedurach, które zamierza realizować w celu wykonania swoich zobowiązań w zakresie sprawozdawczości statystycznej dotyczących określenia poziomu rezerwy obowiązkowej.

6. *Weryfikacja i obowiązkowe gromadzenie informacji statystycznych*

Sam EBC i krajowe banki centralne zazwyczaj wykonują uprawnienia do weryfikowania i obowiązkowego gromadzenia informacji statystycznych w każdym przypadku, gdy nie są spełniane minimalne normy w zakresie przekazywania, dokładności, zasadniczej zgodności i rewizji. Te minimalne normy są określone w załączniku IV do rozporządzenia EBC/2001/13.

7. *Państwa nieuczestniczące w Unii Monetarnej*

Ponieważ rozporządzenie na mocy art. 34, ust. 1 Statutu nie przyznaje żadnych praw ani nie nakłada żadnych zobowiązań w stosunku do Państw Członkowskich objętych derogacją (art. 43 ust. 1 Statutu) i Danii (art. 2 Protokołu w sprawie pewnych przepisów odnoszących się do Danii) i nie jest stosowane w Zjednoczonym Królestwie (art. 8 protokołu w sprawie pewnych przepisów odnoszących się do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej), rozporządzenie EBC/2001/13 stosuje się wyłącznie wobec uczestniczących Państw Członkowskich.

Jednakże art. 5 Statutu dotyczący kompetencji EBC i krajowych banków centralnych w dziedzinie statystyki i rozporządzenie Rady (WE) nr 2533/98 są stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich. Oznacza to również, razem z art. 10 (dawnym art. 5) Traktatu, obowiązek dla nieuczestniczących Państw Członkowskich opracowania i wdrożenia na szczeblu krajowym wszystkich środków, które uznają za właściwe w celu zbierania informacji statystycznych niezbędnych do spełnienia wymogów EBC w zakresie sprawozdawczości statystycznej i terminowego przygotowania się w dziedzinie statystyki w celu uzyskania statusu uczestniczących Państw Członkowskich. Ten obowiązek jest wyraźnie sformułowany w art. 4 i motywie 17 preambuły do rozporządzenia Rady (WE) nr 2533/98. Ze względu na przejrzystość ten specjalny obowiązek przypomniany jest w preambule do rozporządzenia EBC/2001/13.

ZAŁĄCZNIK 5

Strony internetowe Eurosystemu

Bank Centralny	**Strona Internetowa**
European Central Bank	www.ecb.int
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be lub www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Österreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Suomen Pankki — Bank Finlandii	www.bof.fi

ZAŁĄCZNIK 6

Procedury i sankcje stosowane w przypadku niewypełnienia zobowiązań przez kontrahentów

1. *Kary finansowe*

W przypadku naruszenia przez kontrahenta zasad przetargu ([1]), zasad transakcji bilateralnej ([2]), zasad wykorzystania aktywów zabezpieczających ([3]) lub procedur na koniec dnia i warunków dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia ([4]), Eurosystem stosuje następujące kary finansowe:

i) w przypadku naruszenia zasad dotyczących operacji przetargowych, transakcji bilateralnych i wykorzystania aktywów zabezpieczających, za pierwsze i drugie naruszenie, które mają miejsce w okresie 12 miesięcy, kara finansowa jest stosowana do każdego naruszenia. Dopuszczalne kary finansowe oblicza się według stopy procentowej kredytu banku centralnego na koniec dnia plus 2,5 punktu procentowego.

— w przypadku naruszenia zasad dotyczących operacji przetargowych i transakcji bilateralnych, kary finansowe oblicza się na podstawie wielkości zabezpieczenia lub środków pieniężnych, których kontrahent nie mógł rozliczyć, pomnożonych przez współczynnik 7/360,

— w przypadku naruszenia zasad dotyczących wykorzystania aktywów zabezpieczających, kary finansowe oblicza się podstawie wielkości niekwalifikowanych aktywów (lub aktywów, których kontrahent nie może wykorzystać), które są: i) dostarczone przez kontrahenta do krajowego banku centralnego lub EBC; lub ii) niewycofane przez kontrahenta po upływie 20 dni roboczych od wydarzenia, po którym kwalifikowane aktywa stały się aktywami niekwalifikowanymi lub nie mogą być już wykorzystywane przez kontrahenta, pomnożone przez współczynnik 1/360;

ii) przy pierwszym naruszeniu zasad procedur na koniec dnia lub dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia, dopuszczalne kary finansowe oblicza się z zastosowaniem 5 punktów procentowych. W przypadku powtórnych naruszeń karna stopa procentowa zostaje zwiększona o dalsze 2,5 punktu procentowego za każde naruszenie, które ma miejsce w okresie 12 miesięcy, i jest stosowana do wielkości nieautoryzowanego dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia.

2. *Kary niefinansowe*

Eurosystem zawiesza kontrahenta za naruszenia zasad dotyczących operacji przetargowych transakcji bilateralnych oraz zasad dla aktywów zabezpieczających w następujących przypadkach:

a) Zawieszenie za naruszenie zasad dotyczących operacji przetargowych i transakcji bilateralnych

Jeżeli w okresie 12 miesięcy ma miejsce trzecie naruszenie zasad tego samego rodzaju, oprócz kary finansowej obliczonej zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt 1, Eurosystem zawiesza udział kontrahentów w kolejnych, inicjowanych w danym okresie, operacjach otwartego rynku tego samego rodzaju i wykonywanych w drodze tych samych procedur. Zawieszenie będzie stosowane zgodnie z następującą skalą:

i) jeżeli wielkość niedostarczonego zabezpieczenia lub środków pieniężnych wynosi do 40 całkowitej wielkości zabezpieczenia lub środków pieniężnych, które należy dostarczyć przy okazji trzeciego naruszenia, stosuje się zawieszenie na jeden miesiąc;

ii) jeżeli wielkość niedostarczonego zabezpieczenia lub środków pieniężnych wynosi między 40 a 80 całkowitej wielkości zabezpieczenia lub środków pieniężnych, które należy dostarczyć przy okazji trzeciego naruszenia, stosuje się zawieszenie na dwa miesiące; oraz

([1]) Stosuje się, gdy kontrahent nie jest w stanie przekazać wystarczającej ilości aktywów zabezpieczających do rozliczenia kwoty płynności przyznanej w ramach operacji zasilających w płynność lub nie jest w stanie dostarczyć wystarczającej ilości środków pieniężnych do rozliczenia wielkości płynności, jaka została mu przyznana w ramach operacji absorbujących płynność.

([2]) Stosuje się, jeżeli kontrahent nie jest w stanie dostarczyć wystarczającej ilości kwalifikowanych aktywów zabezpieczających lub nie jest w stanie dostarczyć wystarczającej ilości środków pieniężnych do rozliczenia kwoty uzgodnionej w ramach transakcji bilateralnych.

([3]) Stosuje się, gdy kontrahent wykorzystuje do zabezpieczenia kwoty niespłaconego kredytu aktywa, które nie są lub przestały być kwalifikowane (lub których nie może wykorzystać).

([4]) Stosuje się, gdy kontrahent posiada na koniec dnia ujemne saldo na rachunku rozliczeniowym i nie spełnia warunków dostępu do kredytu z banku centralnego na koniec dnia.

iii) jeżeli wielkość niedostarczonego zabezpieczenia lub środków pieniężnych wynosi między 80 a 100 całkowitej wielkości zabezpieczenia lub środków pieniężnych, które należy dostarczyć przy okazji trzeciego naruszenia, stosuje się zawieszenie na trzy miesiące.

Te kary finansowe i zawieszenia stosuje się też, bez uszczerbku dla lit. c), w przypadku każdego kolejnego naruszenia w każdym okresie 12 miesięcy.

b) Zawieszenie za naruszenie zasad dotyczących aktywów zabezpieczających

Jeżeli w okresie 12 miesięcy ma miejsce trzecie naruszenie zasad, oprócz kary finansowej obliczonej zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt 1, Eurosystem zawiesza kontrahenta w kolejnych operacjach otwartego rynku.

Powyższe kary finansowe i zawieszenie stosuje się też, bez uszczerbku dla lit. c), w przypadku każdego kolejnego naruszenia w każdym okresie 12 miesięcy.

c) Zawieszenie dostępu do wszystkich przyszłych operacji otwartego rynku na pewien okres w wyjątkowych przypadkach

W wyjątkowych przypadkach, jeżeli uzasadnione jest to powagą naruszenia i biorąc pod uwagę wysokość zaangażowanych kwot, częstotliwość lub długotrwałość naruszenia zasad, oprócz kary finansowej obliczonej zgodnie z pkt 1, można rozważyć zawieszenie dostępu kontrahenta do wszystkich przyszłych operacji polityki pieniężnej na okres trzech miesięcy.

d) Instytucje zlokalizowane w innych Państwach Członkowskich

Eurosystem może również podjąć decyzję, czy zawieszenie proponowane w wobec kontrahenta naruszającego zasady powinno również odnosić się do oddziałów tej samej instytucji znajdujących się w innych Państwach Członkowskich.